HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-03/25-09/51
URBROJ: 65-25-2

Zagreb, 16. lipnja 2025.

Hs"NP'021-03/25-09/51'65-25-2"Hs

ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA HRVATSKOGA SABORA

PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA RADNIH TIJELA

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Izvješće o obavljenoj reviziji Godišnjeg izvještaja o izvršenju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu,*** koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članka 19. Zakona o Državnom uredu za reviziju ("Narodne novine", broj 25/19), dostavio Državni ured za reviziju, aktom od 13. lipnja 2025. godine.

U radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela u ime Državnog ureda za reviziju, sudjelovat će mr. Ivan Klešić, glavni državni revizor.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
KLASA: 026-02/25-05/4
URBROJ: 613-01-01-25-9

Zagreb, 13. lipnja 2025.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB
13 -06- 2025
021-03/25-09/51 | 65
613-25-1 | 1 | 9

Hs''NP'021-03/25-09/51'613-25-1''Hs

HRVATSKI SABOR
n/p Gordan Jandroković, predsjednik

Predmet: Dostava Izvješća o obavljenoj reviziji Godišnjeg izvještaja o izvršenju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu

Poštovani,

u skladu s odredbom članka 19., stavka 2. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), u prilogu se dostavlja Izvješće o obavljenoj reviziji Godišnjeg izvještaja o izvršenju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu.

U radu Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela, u ime Državnog ureda za reviziju, sudjelovat će mr. Ivan Klešić, dipl. oec., glavni državni revizor.

S poštovanjem

GLAVNI DRŽAVNI REVIZOR

mr. Ivan Klešić, dipl. oec.

Prilog: kao u dopisu

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/24-01/12
URBROJ: 613-01-16-1-25-15
Zagreb, 3. lipnja 2025.

Izvješće o obavljenoj reviziji

Godišnji izvještaj o izvršenju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu

S A D R Ž A J

stranica

VIZUALIZACIJA

SAŽETAK i

I. MIŠLJENJE 1

II. GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU DRŽAVNOG PRORAČUNA REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2024. GODINU 4
Državni proračun za 2024. 4
Izvršenje Državnog proračuna za 2024. 12
Račun prihoda i rashoda 14
Račun financiranja 33
Državna jamstva 38
Proračunska zaliha 43
Druge informacije 45

III. REVIZIJA ZA 2024. 59
Ciljevi i područja revizije 59
Kriteriji za izražavanje mišljenja 60
Metode i postupci revizije 61
Nalaz za 2024. 62
Provedba naloga i preporuka 90

POPIS TABLICA 102

POPIS GRAFIKONA 103

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI GODIŠNJEG IZVJEŠTAJA O IZVRŠENJU

DRŽAVNOG PRORAČUNA

REPUBLIKE HRVATSKE

za 2024.

mlrd. €

PRIHODI 30,5

PRIMICI 5,9

MANJAK 2,2
mlrd. €

mlrd. €

RASHODI 32,7

IZDACI 4,8

- Prihodi od poreza 57,3 %
- Doprinosi 16,4 %
- Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna 10,2 %
- Prihodi od HZZO-a na temelju ugovornih obveza 8,7 %
- Ostali prihodi 7,4 %

- Naknade 32,0 %
- Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna 20,5 %
- Rashodi za zaposlene 17,3 %
- Drugi rashodi 13,1 %
- Materijalni rashodi 9,8 %
- Subvencije 7,3 %

AKTIVNA
DRŽAVNA JAMSTVA
koncem 2024.

87

u iznosu od

6,4 mlrd. €

DRŽAVNA JAMSTVA
izdana u 2024.

7

581,6 mil. €

DUG
državnog proračuna

42,0
mlrd. €

DUG
državnog proračuna
zajedno s
DRŽAVNIM JAMSTVIMA

48,4
mlrd. €

Obveze zdravstvenog sustava

OBVEZE BOLNIČKIH I DRUGIH ZDRAVSTVENIH USTANOVA
(bez kredita i zajmova)

1,8 mlrd. €

dospjele
512,9 mil. €

nedospjele
1,3 mlrd. €

OBVEZE HRVATSKOG ZAVODA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE
(bez kredita i zajmova)

602,8 mil. €

Obveze prema HZZO-u
884,4 mil. €

za neizvršene limite
534,9 mil. €

za dodatna sredstva iz proračuna
349,5 mil. €

DRUGE INFORMACIJE

Davanje državnih jamstava društvu 3. MAJ Brodogradilište d.d.

- u 2024. izdano je državno jamstvo u iznosu od 14.000.000,00 eura za osiguranje avansnih uplata za praćenje dovršetka broda Nov. 527
- koncem 2024. aktivna državna jamstva izdana društvu iznose 107.744.076,22 eura

Vlasnički udjeli

- prodaja dionica društva Hrvatski Telekom d.d. Zagreb
- kupnja poslovnih udjela društva ULJANIK Brodogradnja 1856 d.o.o., Pula
- stjecanje udjela u vlasništvu društva 3. MAJ Rijeka 1905 d.o.o.
- dokapitalizacija društva Petrokemija d.d. tvornica gnojiva, Kutina

Pomoći od međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU

- u 2024. ukupno su ostvarene u iznosu od 2.556.721.058,45 eura
- pomoći iz fondova EU ostvarene su u iznosu od 1.126.569.169,95 eura
- sredstva iz financijskog instrumenta Mehanizam za oporavak i otpornost ostvarene su u iznosu od 793.210.135,11 eura

Subvencioniranje cijene energenata i osiguranja dostatnih količina plina na teritoriju RH

- subvencije u iznosu od 1.211.841.957,58 eura davane su putem Ministarstva gospodarstva

Registar koncesija

- Vrijednosno značajniji prihodi od naknada :
  - naknada za pridobivenu količinu energetskih mineralnih sirovina za naftu i kondenzat iznosi 11.546.359,01 euro
  - naknada za koncesiju na pomorskom dobru – lučke uprave iznosi 9.861.058,33 eura
  - naknada za pridobivenu količinu energetskih mineralnih sirovina za plin iznosi 8.210.265,23 eura

Područja u kojima su utvrđene NEPRAVILNOSTI I PROPUSTI te dani nalozi i preporuke

1 Priprema i izvršavanje državnog proračuna

- **U Državni proračun za 2024. nisu uključena sva neutrošena vlastita i namjenska sredstva proračunskih korisnika koji svoje poslovanje obavljaju preko računa u kreditnim institucijama**
- Dodatno ukazati korisnicima važnost točnog planiranja međusobnih prijenosa sredstava
- **Prihodi i primici nisu raspoređeni u propisane izvore financiranja**

2 Računovodstveni okvir i izvještavanje

- Propisati način evidentiranja stjecanja udjela u glavnici
- Dodatno pojasniti po kojoj se vrijednosti iskazuje financijska imovina – dionice na datum Bilance
- Detaljnije propisati način evidentiranja izdavanja vrijednosnih papira – trezorskih zapisa
- Normativno urediti način i obveznike evidentiranja poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske
- Poduzeti aktivnosti u cilju iskazivanja vrijednosti šuma i šumskog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske u financijskim izvještajima Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva
- **U izvršenje Državnog proračuna za 2024. nisu uključena sva neutrošena (prenesena) vlastita i namjenska sredstva proračunskih korisnika koji svoje poslovanje obavljaju preko računa u kreditnim institucijama**

3 Prihodi

- **U državni proračun u 2024. nije uplaćen dio dobiti trgovačkih društava, ostvaren u 2023., u iznosu od 30.212.560,60 eura**

4 Rashodi

- Nije moguće točno utvrditi iznos stvarnog troška za pojedina prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja
- Izvještaji Ministarstva zdravstva o provedbi odluka Vlade RH u vezi s financiranjem zdravstvenog sustava nisu transparentni jer nije vidljivo koliko je sredstava planirano, doznačeno te utrošeno po Odlukama Vlade RH
- Smanjenjem obveza bolničkih zdravstvenih ustanova osigurati financijsku stabilnost zdravstvenog sustava
- Obveza Republike Hrvatske u vezi s nadoknadom štete i podmirenja troškova arbitraže na temelju Pravorijeka u postupku INA-MOL pred Međunarodnim centrom za rješavanje investicijskih sporova nije podmirena
- Nastaviti sa započetim aktivnostima u cilju povećanja odgovornosti i preventivnog djelovanja na smanjenju broja sudskih sporova pokrenutih protiv državnih tijela Republike Hrvatske

5 Državna jamstva

- Rješavanje tekuće likvidnosti društva HŽ Infrastruktura d.o.o. posuđivanjem i korištenjem namjenskih sredstava iz kredita dobivenih uz državna jamstva nije opravdano
- Skrenuta je pozornost na značajan iznos sredstava iz državnog proračuna plaćen za protestirana državna jamstva društva HŽ Infrastruktura d.o.o.
- Postoji rizik za državni proračun zbog potencijalnih obveza na temelju aktivnih državnih jamstava danih društvu HŽ Infrastruktura d.o.o.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje mišljenja

UVJETNO MIŠLJENJE

12 NALOGA I PREPORUKA

Provjera naloga i preporuka iz prethodnih revizija

27

danih naloga i preporuka iz prethodnih revizija

10 provedenih naloga ili preporuka

1 preporuka provedena nakon roka

7 djelomično provedenih naloga ili preporuka

9 naloga ili preporuka u postupku provedbe

SAŽETAK

Odredbama Zakona o proračunu (Narodne novine 144/21) propisana je obveza izrade godišnjih izvještaja o izvršenju proračuna. Zakonom su definirani sadržaj, rokovi sastavljanja i podnošenja izvještaja nadležnim tijelima te objava u službenom glasilu Republike Hrvatske.

Prema podacima iz Godišnjeg izvještaja o izvršenju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu, ukupni prihodi državnog proračuna iskazani su u iznosu od 30.501.608.530,82 eura, ukupni rashodi u iznosu od 32.720.157.842,43 eura te je iskazan deficit u iznosu od 2.218.549.311,61 euro. U odnosu na prethodnu godinu, kada je iznosio 729.084.628,53 eura, deficit je u 2024. veći za 1.489.464.683,08 eura ili 204,2 %.

Primici od financijske imovine i zaduživanja iskazani su u iznosu od 5.962.780.138,25 eura, izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova u iznosu od 4.842.576.156,95 eura te višak primitaka iznosi 1.120.203.981,30 eura. Prijenos sredstava iz prethodne godine (donos) iskazan je u iznosu od 3.755.176.067,68 eura, a prijenos sredstava u sljedeću godinu (odnos) u iznosu od 2.656.830.737,37 eura.

Dug državnog proračuna koncem 2024. iznosio je 42.048.004.063,50 eura te je u odnosu na prethodnu godinu veći za 754.827.249,28 eura ili 1,8 %. Osnovni uzrok povećanja duga je zaduživanje zbog ostvarenja manjih prihoda u odnosu na rashode državnog proračuna te financiranje izdataka.

U 2024. dano je sedam jamstava u ukupnom iznosu od 581.578.100,70 eura te koncem godine ukupne potencijalne obveze na temelju danih aktivnih jamstava iznose 6.381.931.334,69 eura.

S ukupnim jamstvima kao potencijalnim obvezama koje bi se mogle plaćati na teret državnog proračuna, sveukupni dug državnog proračuna iznosi 48.429.935.398,19 eura.

Iz proračunske zalihe financirani su rashodi u iznosu od 8.203.584,73 eura, a sredstva su gotovo u cijelosti utrošena za sanaciju šteta nastalih uslijed elementarnih nepogoda.

Obveza revizije godišnjeg izvještaja o izvršenju državnog proračuna propisana je odredbom članka 19. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19).

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 66/23) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Planirana je i obavljena u cilju pružanja razumnog uvjerenja da je Godišnji izvještaj o izvršenju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu sastavljen u skladu s propisanim okvirom izvještavanja.

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama navedenog Zakona, ciljevi revizije bili su: provjeriti cjelovitost i točnost iskazanih podataka u Godišnjem izvještaju za 2024., provjeriti procese planiranja i izvršavanja državnog proračuna, provjeriti ostvarenje prihoda i primitaka te rashoda i izdataka u skladu s Državnim proračunom Republike Hrvatske za 2024., provjeriti zaduživanje i izdavanje jamstava te odobravanje sredstava iz proračunske zalihe i ispitati organizaciju i vođenje računovodstva državnog proračuna.

Za Godišnji izvještaj o izvršenju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu izraženo je uvjetno mišljenje.

Sljedeće činjenice utjecale su na izražavanje uvjetnog mišljenja:

- U izračun prijenosa sredstava iz prethodne godine u Godišnjem izvještaju za 2024. nisu uključena neutrošena novčana sredstva iz prethodnih godina od vlastitih prihoda te namjenskih prihoda i primitaka na računima proračunskih korisnika u kreditnim institucijama, koja su koncem 2023. iznosila 435.517.158,00 eura.
  S obzirom na to da godišnji izvještaj o izvršenju državnog proračuna obuhvaća i transakcije izvršene s navedenih računa proračunskih korisnika državnog proračuna u kreditnim institucijama, neutrošena novčana sredstva iz prethodnih godina od vlastitih prihoda te namjenskih prihoda i primitaka na računima proračunskih korisnika u kreditnim institucijama koja su izuzeta od uplate na jedinstveni račun državnog proračuna trebala su u Godišnjem izvještaju za 2024. biti iskazana u okviru prijenosa sredstava iz prethodne godine te uzeta u obzir pri iskazivanju prijenosa sredstava u sljedeću godinu.

- U Godišnjem izvještaju za 2024. primici od zaduživanja koji se odnose na financijske instrumente (sredstva primljena iz fondova EU) u iznosu od 152.559.939,22 eura raspoređeni su u izvore financiranja Pomoći, propisane isključivo za prihode. Navedeni primici raspoređeni su u izvore financiranja Fondovi EU, izvor 56 i Instrumenti EU nove generacije, izvor 58, a trebali su biti raspoređeni u izvore financiranja Namjenski primici, izvor 8. Također, u okviru izvora financiranja Namjenski primici, propisanom za primitke, iskazani su prihodi u iznosu od 8.312.590,26 eura. Navedeni prihodi raspoređeni su u izvore financiranja propisane isključivo za primitke, a trebali su biti raspoređeni u izvore financiranja propisane za prihode. Navedeni način raspoređivanja pojedinih prihoda i primitaka utjecao je na pravilnost i realnost podataka o prihodima i primicima iskazanim prema izvorima financiranja u Godišnjem izvještaju za 2024., ali nije utjecao na visinu iskazanih prihoda i primitaka.

- Dio dobiti trgovačkih društava za 2023. u iznosu od 30.212.560,60 eura nije uplaćen u državni proračun u 2024. te su u Godišnjem izvještaju za 2024. za navedeni iznos manje iskazani prihodi. Od navedenog iznosa, dobit u iznosu od 17.230.725,90 eura, umjesto u 2024., uplaćena je u 2025., a za dio dobiti u iznosu od 12.981.834,70 eura očekuje se uplata koncem lipnja 2025.

Osim utvrđenih činjenica koje su utjecale na podatke u Godišnjem izvještaju za 2024. i na temelju kojih je izraženo uvjetno mišljenje, u Izvješću su također opisane i druge činjenice i uočeni propusti, a koji nisu utjecali na izražavanje mišljenja te su dane preporuke i skrenuta je pozornost kako bi se uočeni propusti ispravili. Primjerice:

- Preporučeno je prije izrade izmjena i dopuna državnog proračuna, dodatnim uputama ukazati proračunskim korisnicima na koji način planirati međusobne prijenose sredstava u okviru podskupine rashoda 369 i prihoda 639, u cilju smanjenja odstupanja odnosno da bi bili planirani i izvršeni u jednakim iznosima. Pravilno evidentiranje i iskazivanje navedenih prihoda i rashoda, kako u izvještajima o izvršenju proračuna tako i u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima proračunskih korisnika, važno je i radi pravilne konsolidacije financijskih izvještaja proračunskih korisnika kod koje se navedeni međusobni prijenosi sredstava trebaju eliminirati.

- Preporučeno je propisima o proračunskom računovodstvu detaljnije urediti način evidentiranja stjecanja financijske imovine (udjeli u glavnici) te izdavanja vrijednosnih papira – trezorskih zapisa.

- S obzirom na to da vrijednost šuma i šumskog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske nije evidentirana u poslovnim knjigama ni iskazana u financijskim izvještajima nadležnog ministarstva te da propisima nisu regulirani obveznik i način evidentiranja poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske u poslovnim knjigama i knjigovodstvenim evidencijama, što utječe na cjelovitost i točnost podataka o vrijednosti imovine u vlasništvu Republike Hrvatske u konsolidiranoj bilanci države, preporučeno je Ministarstvu financija poduzeti aktivnosti u suradnji s Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i ribarstva te drugim tijelima državne uprave kako bi se normativno uredili obveznici i način evidentiranja poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske u poslovnim knjigama i knjigovodstvenim evidencijama.
  Također, preporučeno je poduzeti aktivnosti prema Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i ribarstva da u financijskim izvještajima iskaže vrijednost šuma i šumskog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske, u skladu s propisima, a sve u cilju iskazivanja navedene imovine u financijskim izvještajima državnih tijela te u konsolidiranoj bilanci države, kao i učinkovitog upravljanja i raspolaganja državnom imovinom.

- S obzirom na to da su potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova koncem 2024. veće nego prethodne godine te i nadalje predstavljaju značajni fiskalni rizik za državni proračun, preporučeno je Ministarstvu financija zajedno s nadležnim tijelima nastaviti sa započetim aktivnostima u cilju povećanja odgovornosti i preventivnog djelovanja na smanjenju broja sudskih sporova, a time i manjih rashoda državnog proračuna.

Državni ured za reviziju skrenuo je pozornost na rashode za transfer sredstava Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje za podmirenje obveza bolničkih zdravstvenih ustanova te na poteškoće zdravstvenog sustava i visinu dospjelih obveza bolničkih zdravstvenih ustanova koje mogu utjecati na buduće rashode državnog proračuna.

Također, Državni ured za reviziju skrenuo je pozornost i na činjenice u vezi s obvezama na ime naknade štete po Pravorijeku u arbitražnom postupku pred Međunarodnim centrom za rješavanje investicijskih sporova, koji je društvo MOL Hungarian Oil and Gas Company PLC pokrenulo 2013. protiv Republike Hrvatske.

Također, Državni ured za reviziju skrenuo je pozornost i na činjenice u vezi s potencijalnim obvezama državnog proračuna s osnova danih državnih jamstava.

Za sve utvrđene nepravilnosti i propuste Državni ured za reviziju dao je dvanaest (12) naloga i preporuka, čija bi provedba pridonijela točnosti iskazivanja podataka u godišnjem izvještaju o izvršenju državnog proračuna i učinkovitijem upravljanju proračunskim sredstvima.

Također, revizijom za 2024. provjereno je je li Ministarstvo financija postupilo prema nalozima i preporukama danim u prošlim revizijama. Utvrđeno je da je, od 27 naloga i preporuka danih u prošlim revizijama, deset provedeno, jedna je provedena nakon roka, devet je u postupku provedbe, dok je sedam djelomično provedeno.

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je revizija Godišnjeg izvještaja o izvršenju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu (dalje u tekstu: Godišnji izvještaj za 2024.), koji je izradilo Ministarstvo financija.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja je li Godišnji izvještaj za 2024. u svim značajnim odrednicama sastavljen u skladu s propisanim okvirom izvještavanja.

O Godišnjem izvještaju za 2024. izraženo je **uvjetno mišljenje**.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 66/23) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, Godišnji izvještaj za 2024. sastavljen je u svim značajnim odrednicama u skladu sa Zakonom o proračunu te istinito i vjerodostojno iskazuje izvršenje Državnog proračuna, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o Godišnjem izvještaju za 2024.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o Godišnjem izvještaju za 2024.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja opisane su u nastavku.

- U izračun prijenosa sredstava iz prethodne godine u Godišnjem izvještaju za 2024. nisu uključena neutrošena novčana sredstva iz prethodnih godina od vlastitih prihoda te namjenskih prihoda i primitaka na računima proračunskih korisnika u kreditnim institucijama, koja su koncem 2023. iznosila 435.517.158,00 eura. S obzirom na to da godišnji izvještaj o izvršenju državnog proračuna obuhvaća i transakcije izvršene s navedenih računa proračunskih korisnika državnog proračuna u kreditnim institucijama, neutrošena novčana sredstva iz prethodnih godina od vlastitih prihoda te namjenskih prihoda i primitaka na računima proračunskih korisnika u kreditnim institucijama koja su izuzeta od uplate na jedinstveni račun državnog proračuna trebala su biti u Godišnjem izvještaju za 2024. iskazana u okviru prijenosa sredstava iz prethodne godine te uzeta u obzir pri iskazivanju prijenosa sredstava u sljedeću godinu. (točke 1. i 2. Nalaza)

- U Godišnjem izvještaju za 2024. primici od zaduživanja koji se odnose na financijske instrumente (sredstva primljena iz fondova EU) u iznosu od 152.559.939,22 eura raspoređeni su u izvore financiranja Pomoći, propisane isključivo za prihode. Navedeni primici raspoređeni su u izvore financiranja Fondovi EU, izvor 56 i Instrumenti EU nove generacije, izvor 58, a trebali su biti raspoređeni u izvore financiranja Namjenski primici, izvor 8.
  Također, u okviru izvora financiranja Namjenski primici, propisanom za primitke, iskazani su prihodi u iznosu od 8.312.590,26 eura.

Navedeni prihodi raspoređeni su u izvore financiranja propisane isključivo za primitke, a trebali su biti raspoređeni u izvore financiranja propisane za prihode. Navedeni način raspoređivanja pojedinih prihoda i primitaka utjecao je na pravilnost i realnost podataka o prihodima i primicima iskazanim prema izvorima financiranja u Godišnjem izvještaju za 2024., ali nije utjecao na visinu iskazanih prihoda i primitaka. (točka 1. Nalaza)

– Dio dobiti trgovačkih društava za 2023. u iznosu od 30.212.560,60 eura nije uplaćen u Državni proračun za 2024. te su u Godišnjem izvještaju za 2024. za navedeni iznos manje iskazani prihodi. Od navedenog iznosa, dobit u iznosu od 17.230.725,90 eura umjesto u 2024. uplaćena je u 2025., a za dio dobiti u iznosu od 12.981.834,70 eura očekuje se uplata koncem lipnja 2025. (točka 3. Nalaza)

Isticanje pitanja

Državni ured za reviziju skreće pozornost na točku 4. Nalaza, u dijelu pod naslovom Rashodi za transfer sredstava Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje te Financijska održivost zdravstvenog sustava. Nadalje, skreće se pozornost i na činjenice opisane u dijelu pod naslovom Rashodi za podmirenje obveza u postupku pred Međunarodnim centrom za rješavanje investicijskih sporova, koji je društvo MOL Hungarian Oil and Gas Company PLC pokrenulo protiv Republike Hrvatske 2013. u kojem su opisane činjenice u vezi s rashodima za naknadu štete po Pravorijeku u navedenom arbitražnom postupku te radnjama koje se poduzimaju u cilju rješavanja navedenog pitanja.
Osim toga, Državni ured za reviziju skreće pozornost na točku 6. Nalaza, u kojoj su opisane činjenice u vezi s potencijalnim obvezama državnog proračuna s osnova danih državnih jamstava.

Navedene činjenice nisu utjecale na izražavanje mišljenja o Godišnjem izvještaju za 2024.

Obveze Ministarstva financija

Ministarstvo financija, prema Zakonu o proračunu (Narodne novine 144/21), izrađuje godišnji izvještaj o izvršenju državnog proračuna, koji dostavlja Vladi Republike Hrvatske do 5. svibnja tekuće godine za prethodnu godinu.
Ministarstvo financija obvezno je uspostaviti učinkovite unutarnje kontrole značajne za pripremu podataka i izradu godišnjeg izvještaja o izvršenju državnog proračuna u skladu s propisanim računovodstvenim okvirom. Ove obveze podrazumijevaju kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju godišnjeg izvještaja koji ne sadrži materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili pogreške, odgovarajuću objavu bitnih informacija u obrazloženjima godišnjeg izvještaja, kao i odabir i dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih pravila i procjena.

Obveze Državnoga ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI), cilj revizije je steći razumno uvjerenje je li godišnji izvještaj o izvršenju državnog proračuna kao cjelina sastavljen bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji i izraziti mišljenje o godišnjem izvještaju o izvršenju državnog proračuna.
Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kad ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka te postoji mogućnost da pojedine pogreške ostanu neotkrivene.
Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u godišnjem izvještaju o izvršenju državnog proračuna. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu podataka i izradu godišnjeg izvještaja o izvršenju državnog proračuna.
Za utvrđene nepravilnosti i propuste Državni ured za reviziju daje naloge i preporuke čija je provedba u nadležnosti Ministarstva financija.

Namjensko korištenje proračunskih sredstava nije predmet ove revizije, jer su za zakonito, namjensko i svrsishodno korištenje sredstava odgovorni čelnici proračunskih korisnika.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o godišnjem izvještaju o izvršenju državnog proračuna na temelju kriterija navedenih u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2024., pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU DRŽAVNOG PRORAČUNA REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2024. GODINU

Obveza sastavljanja godišnjih izvještaja o izvršenju državnog proračuna propisana je odredbama Zakona o proračunu. Navedenim Zakonom propisani su sadržaj, rokovi sastavljanja i podnošenja izvještaja nadležnim tijelima te objava u službenom glasilu Republike Hrvatske.

Prema odredbama članka 89. Zakona o proračunu, Ministarstvo financija Godišnji izvještaj za 2024. dostavlja Vladi Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Vlada RH) do 5. svibnja 2025., a Vlada RH podnosi ga Hrvatskom saboru na donošenje do 31. svibnja 2025.

Državni proračun za 2024.

Na temelju Zakona o proračunu, Vlada RH donosi i usvaja akte na temelju kojih Ministarstvo financija sastavlja upute za izradu proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Ministarstvo financija izradilo je prijedlog Programa stabilnosti Republike Hrvatske za razdoblje 2024. – 2026., koji se prije pristupanja Republike Hrvatske europodručju nazivao program konvergencije, a Vlada RH ga je usvojila u travnju 2023. Vlada RH je na temelju Programa stabilnosti Republike Hrvatske za razdoblje 2024. – 2026. donijela Odluku o proračunskom okviru za razdoblje 2024. – 2026. koncem lipnja 2023., a u studenome 2023. Odluku o izmjenama Odluke o proračunskom okviru za razdoblje 2024. – 2026.

Na temelju Odluke o proračunskom okviru za razdoblje 2024. – 2026., Ministarstvo financija sastavilo je i dostavilo u rujnu 2023. ministarstvima i drugim državnim tijelima na razini razdjela organizacijske klasifikacije i izvanproračunskim korisnicima državnog proračuna Upute za izradu prijedloga državnog proračuna Republike Hrvatske za razdoblje 2024. – 2026. Upute sadrže prikaz visine rashoda po razdjelima organizacijske klasifikacije, visinu manjka odnosno viška prihoda nad rashodima po svakom izvanproračunskom korisniku državnog proračuna, metodologiju izrade financijskog plana proračunskih i izvanproračunskih korisnika te rok za dostavu prijedloga financijskih planova. Na osnovi Upute za izradu prijedloga državnog proračuna Ministarstva financija, proračunski korisnici na razini razdjela organizacijske klasifikacije sastavljaju i dostavljaju uputu za izradu i dostavu prijedloga financijskih planova za razdoblje 2024. – 2026. proračunskim i izvanproračunskim korisnicima iz svoje nadležnosti.

Pri izradi prijedloga financijskog plana, proračunski i izvanproračunski korisnici državnog proračuna obvezni su pridržavati se navedenih Uputa te izraditi procjenu prihoda i primitaka te prijedlog plana rashoda i izdataka u skladu s propisima o proračunskom računovodstvu i proračunskim klasifikacijama.

U svrhu izrade fiskalno održivih proračuna u narednom trogodišnjem razdoblju, proračunski korisnici u izradi prijedloga svojih financijskih planova obvezni su rukovoditi se utvrđenim limitima rashoda po razdjelima državnog proračuna, za rashode koji se financiraju iz onih izvora financiranja koji utječu na iznos manjka državnog proračuna, a to su: Opći prihodi i primici, Doprinosi te Namjenski primici.

U skladu sa Zakonom o proračunu limiti se utvrđuju odlukom o proračunskom okviru za trogodišnje razdoblje (prije su se utvrđivali smjernicama ekonomske i fiskalne politike).

Limitima nije obuhvaćena procjena rashoda koji se financiraju iz drugih izvora financiranja koji ne utječu na iznos manjka državnog proračuna, a to su rashodi koji se financiraju iz sljedećih izvora: Vlastiti prihodi, Prihodi za posebne namjene, Pomoći, Donacije te Prihodi od prodaje ili zamjene nefinancijske imovine i naknade s naslova osiguranja. Rashodi koji se financiraju iz tih izvora ne utječu na iznos manjka državnog proračuna s obzirom na to da se mogu izvršavati u visini naplaćenih te prenesenih, a neutrošenih prihoda iz tih izvora.

Ministarstvo financija izradilo je Nacrt prijedloga državnog proračuna za proračunsku godinu i projekcije za sljedeće dvije godine te ga dostavilo Vladi RH 7. studenoga 2023. Vlada RH donijela je 9. studenoga 2023. Odluku o izmjenama Odluke o proračunskom okviru za razdoblje 2024. – 2026., kojom se utvrđuje visina rashoda koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka po razdjelima organizacijske klasifikacije za razdoblje 2024. – 2026. Istoga dana Vlada RH utvrdila je Prijedlog proračuna i projekcije te ih dostavila Saboru na donošenje.

Državni proračun Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcije za 2025. i 2026. godinu (Narodne novine 149/23) te Zakon o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu (Narodne novine 149/23) donio je Hrvatski sabor u prosincu 2023. Također, Hrvatski sabor je u listopadu 2024. donio Izmjene i dopune Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcija za 2025. i 2026. godinu (Narodne novine 125/24) te Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu (Narodne novine 125/24).

Zakonom o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu, propisano je u kojim je slučajevima dozvoljena preraspodjela bez ograničenja uz prethodnu suglasnost Ministarstva te kada je potrebno o navedenim preraspodjelama izvijestiti odbor Hrvatskog sabora nadležan za poslove financija. Tako je, između ostalog, odredbama Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu propisano da se sredstva za saniranje posljedica narušavanja sigurnosne situacije u Europi zbog agresije na Ukrajinu, ako za to postoji mogućnost, mogu u skladu s potrebama, odlukom Vlade RH osiguravati tijekom proračunske godine preraspodjelom bez ograničenja. O navedenim preraspodjelama, ministar financija je dužan u roku od sedam dana izvijestiti odbor Hrvatskog sabora nadležan za poslove financija.

Nadalje, propisano je da se uz prethodnu suglasnost Ministarstva financija sredstva planirana na pozicijama Ministarstva financija, tekućem projektu T767069 Provedba projekata, mogu preraspodjeljivati tijekom proračunske godine bez ograničenja za pokriće troškova čije je financiranje bilo predviđeno iz sredstava Europske unije i za pokriće troškova vezanih za nastavak obnove zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije. Također, sredstva zajma ostvarenog u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. (namjenski primitak državnog proračuna) mogu se, uz prethodnu suglasnost Ministarstva financija, tijekom proračunske godine preraspodjeljivati, i to bez ograničenja do visine ukupno planiranih rashoda financiranih sredstvima zajma u Državnom proračunu za 2024.

Podaci o preraspodjelama rashoda obavljenim nakon donošenja Izmjena i dopuna Državnog proračuna za 2024. uključeni su u tekući plan za 2024.

U tablici u nastavku daju se podaci iz plana Računa prihoda i rashoda te Računa financiranja za 2024., s projekcijama proračuna za 2025. i 2026., prema podacima iz Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcija za 2025. i 2026. godinu iz prosinca 2023. (dalje u tekstu: Državni proračun za 2024.), podacima iz Izmjena i dopuna za 2024. iz listopada 2024. te podacima iz tekućeg plana za 2024.

Tablica broj 1

Plan Računa prihoda i rashoda i Računa financiranja za 2024., s projekcijama proračuna za 2025. i 2026.,
prema podacima iz Državnog proračuna za 2024., Izmjena i dopuna Državnog proračuna za 2024. i tekućeg plana za 2024.

u eurima

Redni broj	Opis	Državni proračun za 2024.	Projekcija proračuna za 2025.	Projekcija proračuna za 2026.	Izmjene i dopune Državnog proračuna za 2024.	Tekući plan za 2024. (s preraspodjelama)
	1	2	3	4	5	7
A) Račun prihoda i rashoda						
1.	Prihodi poslovanja	28.431.548.623,00	30.004.642.713,00	30.541.159.291,00	30.151.538.968,00	30.151.538.968,00
2.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	87.067.418,00	87.350.754,00	87.831.789,00	180.876.357,00	180.876.357,00
3.	Ukupno prihodi (1 + 2)	28.518.616.041,00	30.091.993.467,00	30.628.991.080,00	30.332.415.325,00	30.332.415.325,00
4.	Rashodi poslovanja	30.624.558.607,00	31.418.718.691,00	31.357.072.918,00	31.717.486.429,00	31.739.489.954,00
5.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	1.986.423.208,00	1.852.098.175,00	1.507.736.935,00	1.869.106.823,00	1.847.103.298,00
6.	Ukupno rashodi (4 + 5)	32.610.981.815,00	33.270.816.866,00	32.864.809.853,00	33.586.593.252,00	33.586.593.252,00
7.	Razlika – višak/manjak (3 - 6)	-4.092.365.774,00	-3.178.823.399,00	-2.235.818.773,00	-3.254.177.927,00	-3.254.177.927,00
B) Račun financiranja						
8.	Primici od financijske imovine i zaduživanja	8.161.510.988,00	9.368.864.816,00	6.302.517.716,00	6.547.565.305,00	6.547.565.305,00
9.	Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	4.522.753.216,00	6.805.924.435,00	3.492.316.654,00	4.525.639.654,00	4.525.639.654,00
10.	Razlika primitaka i izdataka (8 - 9)	3.638.757.772,00	2.562.940.381,00	2.810.201.062,00	2.021.925.651,00	2.021.925.651,00
11.	Prijenos sredstava iz prethodne godine	2.113.302.554,00	1.659.694.552,00	1.043.811.534,00	3.755.176.068,00	3.755.176.068,00
12.	Prijenos sredstava u sljedeću godinu	1.659.694.552,00	1.043.811.534,00	1.618.193.823,00	2.522.923.792,00	2.522.923.792,00
13.	Neto financiranje (10 + 11 - 12)	4.092.365.774,00	3.178.823.399,00	2.235.818.773,00	3.254.177.927,00	3.254.177.927,00
14.	Ukupno prihodi i primici (3 + 8)	36.680.127.029,00	39.460.858.283,00	36.931.508.796,00	36.879.980.630,00	36.879.980.630,00
15.	Ukupno rashodi i izdaci (6 + 9)	37.133.735.031,00	40.076.741.301,00	36.357.126.507,00	38.112.232.906,00	38.112.232.906,00
16.	Uravnoteženje (14 - 15) = (12 - 11)	-453.608.002,00	-615.883.018,00	574.382.289,00	-1.232.252.276,00	-1.232.252.276,00

U posebnom dijelu Državnog proračuna za 2024., rashodi su iskazani po organizacijskoj klasifikaciji, izvorima financiranja i ekonomskoj klasifikaciji, raspoređenih u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata.

Od 2015. u državni proračun uključuju se i vlastiti prihodi te namjenski prihodi i primici proračunskih korisnika, koji su godišnjim zakonima o izvršavanju državnog proračuna izuzeti od uplate na račun državnog proračuna, kao i rashodi koji se njima financiraju. Prema Zakonu o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu, to se u 2024. odnosi na korisnike u visokom obrazovanju, javne institute, Sveučilišni računski centar (Srce), Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu, Hrvatsku maticu iseljenika, proračunske korisnike u pravosuđu – sustavu izvršenja sankcija, ustanove u socijalnoj skrbi, kulturi i zdravstvu, diplomatske misije, konzularne urede i druga predstavnička tijela Republike Hrvatske u inozemstvu, nacionalne parkove, parkove prirode, Agenciju za elektroničke medije, Hrvatsku agenciju za civilno zrakoplovstvo, Hrvatsku energetsku regulatornu agenciju i Hrvatsku regulatornu agenciju za mrežne djelatnosti. Konzularne pristojbe iz djelokruga diplomatskih misija, konzularnih ureda i drugih predstavničkih tijela Republike Hrvatske u inozemstvu klasificirane u izvor financiranja 11 – Opći prihodi i primici izuzete su od uplate na jedinstveni račun državnog proračuna.

Od 1. siječnja 2024. jedinice područne (regionalne) samouprave i Grad Zagreb prestale su biti osnivači općih bolnica, a osnivač je postala Republika Hrvatska. Nastavno na navedeno, 22 opće bolnice i ustanove u zdravstvu od 1. siječnja 2024. prestale su biti proračunski korisnici jedinica područne (regionalne) samouprave te su postale proračunski korisnici državnog proračuna, a njihovi ukupni prihodi i primici, rashodi i izdaci uključeni su u državni proračun. Za navedene 22 zdravstvene ustanove ukupni planirani rashodi i izdaci u Državnom proračunu za 2024. planirani su u iznosu od 1.025.505.321,00 euro, dok su prihodi planirani u iznosu od 983.870.851,00 euro.

Državnim proračunom za 2024. ukupni prihodi za 2024. planirani su u iznosu od 28.518.616.041,00 euro. Vrijednosno najznačajniji su porezni prihodi koji su planirani u iznosu od 16.122.107.883,00 eura i u ukupno planiranim prihodima sudjeluju s 56,5 %. Doprinosi, koji se odnose na doprinos za mirovinsko osiguranje, planirani su u iznosu od 4.564.460.924,00 eura, a u ukupno planiranim prihodima sudjeluju s 16,0 %. Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna planirane su u iznosu od 3.642.187.625,00 eura, a u ukupno planiranim prihodima sudjeluju s 12,8 %. Prihodi od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (dalje u tekstu: HZZO) na temelju ugovornih obveza planirani su u iznosu od 2.633.169.750,00 eura, a u ukupno planiranim prihodima sudjeluju s 9,2 %.

Ukupni rashodi za 2024. planirani su u iznosu od 32.610.981.815,00 eura. Rashodi koji se financiraju iz izvora koji utječu na iznos manjka državnog proračuna (opći prihodi i primici, doprinosi za mirovinsko osiguranje i namjenski primici od zaduživanja) planirani su u iznosu od 25.353.803.533,00 eura, a rashodi koji se financiraju iz izvora financiranja koji ne utječu na iznos manjka državnog proračuna, jer se mogu izvršiti samo do visine ostvarenih prihoda (vlastiti prihodi, prihodi za posebne namjene, pomoći, donacije i prihodi od nefinancijske imovine i nadoknade štete s osnova osiguranja), planirani su u iznosu od 7.257.178.282,00 eura.

Vrijednosno najznačajniji planirani rashodi u iznosu od 10.524.324.719,00 eura odnose se na naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade, a u ukupno planiranim rashodima sudjeluju s 32,3 %. Većinu navedenih rashoda čine rashodi za mirovine i mirovinska primanja u okviru programa Mirovine i mirovinska primanja, koji su planirani u iznosu od 8.322.892.300,00 eura.

Rashodi za pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna planirani su u iznosu od 6.793.390.648,00 eura ili 20,8 % ukupnih rashoda. Vrijednosno značajniji rashodi za pomoći planirani su za rashode za zaposlene u osnovnim i srednjim školama, prijenos sredstava HZZO-u te prijenos sredstava Hrvatskim autocestama d.o.o., Hrvatskim cestama d.o.o. i HŽ Infrastrukturi za pripadajući dio naknade u cijeni goriva.

Rashodi za zaposlene (ne uključujući rashode za zaposlene u osnovnom i srednjem školstvu koji su planirani u okviru rashoda za pomoći), planirani u iznosu od 5.206.035.070,00 eura, u ukupnim rashodima sudjeluju s 16,0 %. U odnosu na tekući plan za 2023. više su planirani za 1.268.834.626,00 eura ili 32,3 %. Povećanje ovih rashoda rezultat je očekivane primjene novog Zakona o plaćama u državnoj službi i javnim službama (Narodne novine 155/23), kao i uključivanja općih bolnica i njihovih prihoda i rashoda u državni proračun. Također, do povećanja je došlo zbog primjene Dodatka III. Temeljnom kolektivnom ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama i Dodatka III. Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike iz listopada 2023. (Narodne novine 128/23), kojima je utvrđeno povećanje osnovice za izračun plaće od 1. listopada 2023. za 5,0 % čime ona iznosi 947,18 eura, regresa na iznos od 300,00 eura te je planirana godišnja nagrada za uskrsne blagdane u iznosu od 100,00 eura. Također, na rast rashoda za zaposlene također utječe isplata dodataka na plaće ugovorenih na temelju odluka Vlade RH, kao i osiguranje dodatnih sredstava za rashode za zaposlene u ustanovama u zdravstvu uslijed primjene ugovorenih povećanja dodacima kolektivnim ugovorima i odlukama Vlade RH o isplatama dodataka.

Materijalni rashodi koji se uglavnom odnose na rashode za usluge te materijal i energiju planirani su u iznosu od 3.228.662.820,00 eura i u ukupnim rashodima sudjeluju s 9,9 %.

Subvencije su planirane u iznosu od 1.823.020.249,00 eura i u odnosu na tekući plan za 2023. manje su planirane za 99.336.523,00 eura ili 5,2 %.

Manje su planirane subvencije financirane iz EU-a i ostalih izvora zbog završetka programskog razdoblja 2014. – 2020., dok su subvencije financirane iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka više planirane zbog osiguranja dodatnih sredstava za nadoknadu troškova društvu Hrvatska elektroprivreda d.d. (dalje u tekstu: HEP d.d.) vezanih za financiranje obveze osiguranja zaliha plina na teritoriju Republike Hrvatske i istodobnog smanjenja izdvajanja za otklanjanje poremećaja na domaćem tržištu energije (budući da se ova mjera Vlade RH u skladu s preporukama Europske komisije planirala provoditi do kraja ožujka 2024.).

Manjak državnog proračuna planiran je u iznosu od 4.092.365.774,00 eura, a planirano ga je financirati razlikom primitaka od financijske imovine i zaduživanja te izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova te iz prenesenih neutrošenih sredstava iz prethodnih razdoblja. Primici su planirani u iznosu od 8.161.510.988,00 eura, a izdaci u iznosu od 4.522.753.216,00 eura.

Izmjene i dopune Državnog proračuna za 2024. donesene su u listopadu 2024. Planirani su ukupni prihodi u iznosu od 30.332.415.325,00 eura, što je u odnosu na planirane Državnim proračunom za 2024. više za 1.813.799.284,00 eura ili 6,4 %. Ukupni rashodi planirani su u iznosu od 33.586.593.252,00 eura, što je 975.611.437,00 eura ili 3,0 % više od rashoda planiranih Državnim proračunom za 2024. Manjak državnog proračuna planiran je u iznosu od 3.254.177.927,00 eura, što je 838.187.847,00 eura ili 20,5 % manje od planiranog Državnim proračunom za 2024. Izmjenama i dopunama Državnog proračuna za 2024., primici su manje planirani za 1.613.945.683,00 eura, a izdaci više za 2.886.438,00 eura.

Povećanje rashoda državnog proračuna najvećim dijelom vezano je za osiguranje dodatnih sredstava za rashode za zaposlene zbog provedbe cjelovite reforme sustava plaća te za pokriće troškova vezanih za nastavak obnove zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije. Također, ovim Izmjenama i dopunama osigurana su sredstva za nadoknadu razlike cijene energenta opskrbljivačima te za provedbu drugih aktivnosti iz 6. i 7. paketa mjera Vlade RH za zaštitu kućanstva i gospodarstva od rasta cijena. Od ukupnog povećanja rashoda, rashodi koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka povećavaju se za 1.115.183.698,00 eura, dok se rashodi koji se financiraju iz EU-a i ostalih izvora smanjuju za 139.572.261,00 euro.

U grafikonu u nastavku prikazana je visina prihoda, primitaka, rashoda, izdataka i manjka državnog proračuna prema podacima iz Državnog proračuna za 2024. te njegovih Izmjena i dopuna u 2024.

Grafikon broj 1

Državni proračun za 2024. te Izmjene i dopune Državnog proračuna za 2024.

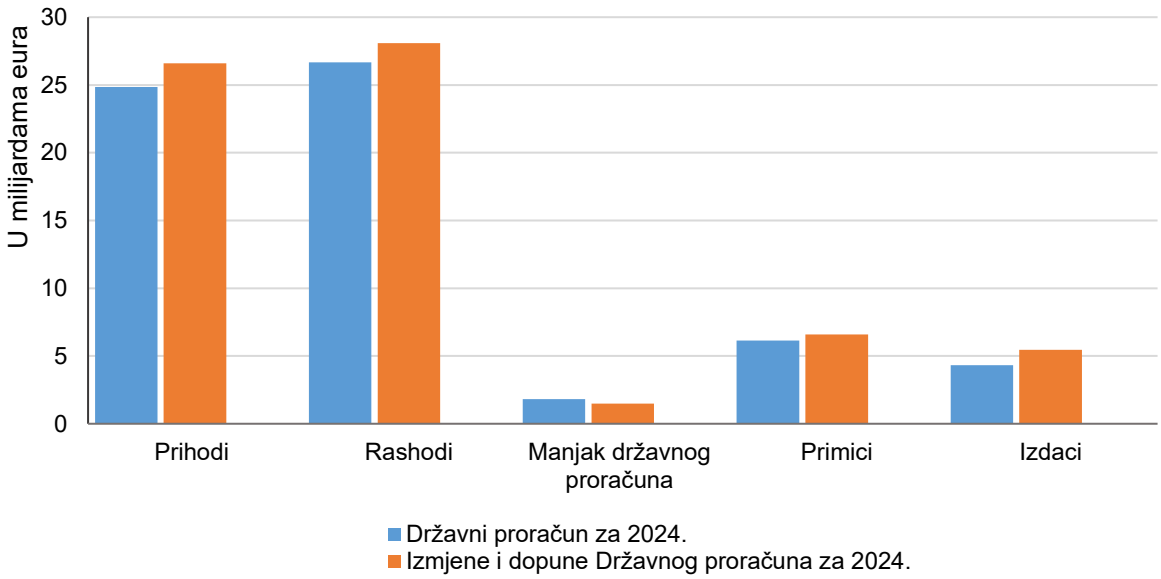

Tijekom 2024., na temelju odluka Vlade RH iz ožujka, svibnja, srpnja, studenoga i prosinca 2024., preraspodijeljena su sredstva na proračunskim stavkama rashoda u ukupnom iznosu od 1.121.258.697,00 eura (što je u odnosu na 2023. više za 67,6 % kada su iznosile 669.082.457,00 eura), a prema pojedinačnim odobrenjima ministra financija u ukupnom iznosu od 875.099.218,00 eura (što je u odnosu na 2023. manje za 44,9 % kada su iznosile 1.589.200.628,00 eura). Preraspodjelama rashoda obavljenim nakon donošenja Izmjena i dopuna Državnog proračuna za 2024. smanjena su planirana sredstva za rashode poslovanja, a povećana planirana sredstva za rashode za nabavu nefinancijske imovine za 22.003.525,00 eura.

Zbog provedbe mjera Vlade RH za zaštitu kućanstava i gospodarstva od rasta cijena, u dijelu koji se odnosi na otklanjanje poremećaja na domaćem tržištu energije, koje se provode putem Ministarstva gospodarstva, navedeno Ministarstvo je tijekom 2024. imalo dvije preraspodjele financijskog plana. Prva je bila u ožujku 2024. u iznosu od 20.100.000,00 eura, prilikom koje su sredstva preraspodijeljena unutar razdjela. Druga preraspodjela bila je u prosincu 2024., u kojoj su Ministarstvu gospodarstva povećana sredstva za 55.816.170,00 eura za navedenu namjenu, pri čemu je Ministarstvu kulture i medija smanjen iznos proračuna u iznosu od 12.963.431,00 euro, a Ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih u iznosu od 42.852.739,00 eura.

O navedenim preraspodjelama ministar financija je u propisanom roku od sedam dana izvijestio odbor Hrvatskog sabora nadležan za poslove financija.

Izvršenje Državnog proračuna za 2024.

Prema odredbama članka 76. Zakona o proračunu, Godišnji izvještaj za 2024. sadrži opći i posebni dio, obrazloženje i posebne izvještaje.

Opći dio godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna sadrži sažetak Računa prihoda i rashoda i Računa financiranja, Račun prihoda i rashoda i Račun financiranja.

Posebni dio godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna sadrži izvršenje rashoda i izdataka državnog proračuna i proračunskih korisnika iskazanih po organizacijskoj klasifikaciji, izvorima financiranja i ekonomskoj klasifikaciji, raspoređenih u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata.

Obrazloženje godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna sastoji se od obrazloženja općeg dijela izvještaja o izvršenju proračuna (sadrži obrazloženje makroekonomskih pokazatelja – obrazloženje ostvarenja prihoda i rashoda, primitaka i izdataka, prikaz manjka odnosno viška proračuna opće države i duga opće države na razini podsektora, kao i prikaz manjka odnosno viška te duga jedinica koje se u skladu s pravilima statističke metodologije Europske unije (ESA 2010) razvrstavaju u sektor opće države, a imaju značajan utjecaj na kretanje manjka odnosno viška proračuna opće države i duga opće države) te obrazloženja posebnog dijela izvještaja o izvršenju proračuna (sadrži obrazloženje izvršenja programa iz posebnog dijela proračuna s ciljevima koji su ostvareni provedbom programa i pokazateljima uspješnosti realizacije tih ciljeva).

Posebni izvještaji iz članka 76. Zakona o proračunu u godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna su:

- izvještaj o korištenju proračunske zalihe
- izvještaj o korištenju sredstava fondova Europske unije
- izvještaj o zaduživanju na domaćem i stranom tržištu novca i kapitala
- izvještaj o danim zajmovima i potraživanjima po danim zajmovima
- izvještaj o danim jamstvima i plaćanjima po protestiranim jamstvima
- izvještaj o stanju potraživanja i dospjelih obveza te o stanju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova
- izvještaj o ostvarenim prihodima i rashodima proračuna opće države prema kategorijama prihoda i rashoda definiranim statističkom metodologijom Europske unije (ESA 2010) u odnosu na planirane prihode i rashode iz programa konvergencije iz članka 22. Zakona i/ili nacrta proračunskog plana iz članka 27. Zakona.

Sadržaj svakog od elemenata godišnjeg izvještaja o izvršenju državnog proračuna detaljnije je propisan Pravilnikom o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna i financijskog plana (Narodne novine 85/23).

Ministarstvo financija sastavilo je Godišnji izvještaj za 2024., koji sadrži Opći i Posebni dio, Obrazloženje te sedam posebnih izvještaja.

U tablici u nastavku daju se osnovni podaci o izvršenju Državnog proračuna za 2024., prema podacima iz Sažetka u okviru Općeg dijela Godišnjeg izvještaja za 2024.

Tablica broj 2

Izvršenje Državnog proračuna za 2024.

u eurima

Redni broj	Opis	Tekući plan za 2024.	Ostvareno za 2024.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
A) Račun prihoda i rashoda				
1.	Prihodi poslovanja	30.151.538.968,00	30.286.967.603,53	100,4
2.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	180.876.357,00	214.640.927,29	118,7
3.	Ukupno prihodi (1 + 2)	30.332.415.325,00	30.501.608.530,82	100,6
4.	Rashodi poslovanja	31.739.489.954,00	31.122.056.867,72	98,1
5.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	1.847.103.298,00	1.598.100.974,71	86,5
6.	Ukupno rashodi (4 + 5)	33.586.593.252,00	32.720.157.842,43	97,4
7.	Razlika prihoda i rashoda (3 - 6)	-3.254.177.927,00	-2.218.549.311,61	68,2
B) Račun financiranja				
8.	Primici od financijske imovine i zaduživanja	6.547.565.305,00	5.962.780.138,25	91,1
9.	Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	4.525.639.654,00	4.842.576.156,95	107,0
10.	Razlika primitaka i izdataka (8 - 9)	2.021.925.651,00	1.120.203.981,30	55,4
11.	Prijenos sredstava iz prethodne godine	3.755.176.068,00	3.755.176.067,68	100,0
12.	Prijenos sredstava u sljedeću godinu	2.522.923.792,00	2.656.830.737,37	105,3
13.	Neto financiranje (10 + 11 - 12)	3.254.177.927,00	2.218.549.311,61	68,2
C) Sveukupno proračunska sredstva				
14.	Ukupno prihodi i primici (3 + 8)	36.879.980.630,00	36.464.388.669,07	98,9
15.	Ukupno rashodi i izdaci (6 + 9)	38.112.232.906,00	37.562.733.999,38	98,6
16.	Uravnoteženje (14 - 15) = (12 - 11)	-1.232.252.276,00	-1.098.345.330,31	89,1

Ukupni prihodi za 2024. iskazani su u iznosu od 30.501.608.530,82 eura, a ukupni rashodi u iznosu od 32.720.157.842,43 eura te je iskazan manjak državnog proračuna u iznosu od 2.218.549.311,61 euro.

Manjak državnog proračuna iskazan je u manjem iznosu od planiranog za 1.035.628.615,39 eura. Na ostvarenje manjka državnog proračuna u manjem iznosu od planiranog utjecalo je ostvarenje prihoda u većem iznosu od planiranog za 169.193.205,82 eura i izvršenje rashoda u manjem iznosu od planiranog za 866.435.409,57 eura.

Primici od financijske imovine i zaduživanja iskazani su u iznosu od 5.962.780.138,25 eura, a izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova u iznosu od 4.842.576.156,95 eura te višak primitaka iznosi 1.120.203.981,30 eura.

Prema podacima iz Izvještaja o stanju potraživanja i dospjelih obveza te o stanju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova, nenaplaćena potraživanja za prihode državnog proračuna i proračunskih korisnika državnog proračuna koncem 2024. iznosila su 2.453.449.339,94 eura, od čega se vrijednosno najznačajnija u iznosu od 1.564.748.243,51 euro odnose na Ministarstvo financija.

Također, prema podacima iz navedenog Izvještaja, nepodmirene dospjele obveze državnog proračuna i proračunskih korisnika koncem 2024. iznosile su 547.015.906,19 eura, a vrijednosno najznačajnije u iznosu od 500.159.205,34 eura odnose se na proračunske korisnike iz razdjela Ministarstva zdravstva.

Račun prihoda i rashoda

U tablici u nastavku daju se podaci o prihodima Državnog proračuna za 2024.

Tablica broj 3

Prihodi Državnog proračuna za 2024.

u eurima

Redni broj	Vrsta prihoda	Planirano	Ostvareno	% ostvarenja
	1	2	3	4
I.	**Prihodi poslovanja**	**30.151.538.968,00**	**30.286.967.603,53**	**100,4**
1.	Prihodi od poreza	17.256.469.233,00	17.485.258.275,45	101,3
1.1.	*Porez na dobit*	2.573.698.472,00	2.709.007.817,48	105,3
1.2.	*Porezi na robu i usluge*	14.602.486.683,00	14.691.041.372,11	100,6
1.3.	*Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije*	80.282.096,00	85.203.172,52	106,1
1.4.	*Ostali prihodi od poreza*	1.982,00	5.913,34	298,4
2.	Doprinosi	5.004.414.141,00	4.991.247.912,11	99,7
2.1.	*Doprinosi za mirovinsko osiguranje*	5.003.766.906,00	4.990.438.959,35	99,7
2.2.	*Doprinosi za zapošljavanje*	647.235,00	808.952,76	125,0
3.	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	3.241.798.730,00	3.096.438.660,71	95,5
3.1.	*Pomoći od inozemnih vlada*	1.477.575,00	146.605.814,38	-
3.2.	*Pomoći od međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU*	2.935.781.462,00	2.556.721.058,45	87,1
3.3.	*Pomoći od ostalih subjekata unutar općeg proračuna*	112.951.703,00	154.957.089,69	137,2
3.4.	*Pomoći proračunskim korisnicima iz proračuna koji im nije nadležan*	41.156.363,00	44.410.763,14	107,9
3.5.	*Pomoći unutar općeg proračuna temeljem protestiranih jamstava*	0,00	1.380.747,54	-
3.6.	*Pomoći iz državnog proračuna temeljem prijenosa EU sredstava*	2.656.330,00	4.093.027,76	154,1
3.7.	*Prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna*	147.775.297,00	188.270.159,75	127,4
4.	Prihodi od imovine	605.976.924,00	624.229.733,84	103,0
4.1.	*Prihodi od financijske imovine*	411.954.948,00	430.675.235,11	104,5
4.2.	*Prihodi od nefinancijske imovine*	130.466.699,00	127.683.258,32	97,9
4.3.	*Prihodi od kamata na dane zajmove*	63.555.277,00	65.871.240,41	103,6
5.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	864.819.971,00	934.059.360,66	108,0
5.1.	*Upravne i administrativne pristojbe*	157.977.634,00	172.631.165,57	109,3
5.2.	*Prihodi po posebnim propisima*	706.842.337,00	761.428.195,09	107,7

Redni broj	Vrsta prihoda	Planirano	Ostvareno	% ostvarenja
1		2	3	4
6.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	236.315.168,00	242.891.591,17	102,8
6.1.	*Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga*	220.763.498,00	215.873.832,06	97,8
6.2.	*Donacije od pravnih i fizičkih osoba izvan općeg proračuna*	15.551.670,00	27.017.759,11	173,7
7.	Prihodi od HZZO-a na temelju ugovornih obveza	2.680.301.792,00	2.641.283.412,39	98,5
8.	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	261.443.009,00	271.558.657,20	103,9
II.	**Prihodi od prodaje nefinancijske imovine**	**180.876.357,00**	**214.640.927,29**	**118,7**
9.	Prihodi od prodaje neproizvedene dugotrajne imovine	5.458.971,00	6.807.849,21	124,7
10.	Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine	129.632.315,00	137.344.050,62	105,9
11.	Prihodi od prodaje proizvedene kratkotrajne imovine	45.785.071,00	70.489.027,46	154,0
Ukupno prihodi (I. + II.)		**30.332.415.325,00**	**30.501.608.530,82**	**100,6**

Naplata i prikupljanje prihoda državnog proračuna propisani su Zakonom o proračunu, godišnjim zakonima o izvršavanju državnog proračuna, godišnjim naputcima o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa i prihoda za financiranje drugih javnih potreba te drugim propisima. Ukupni prihodi iskazani su u iznosu od 30.501.608.530,82 eura, što je 0,6 % više od planiranih.

U iznosu većem od planiranog iskazani su prihodi od poreza za 228.789.042,45 eura ili 1,3 %, prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada za 69.239.389,66 eura ili 8,0 %, prihodi od prodaje proizvedene kratkotrajne imovine za 24.703.956,46 eura ili 54,0 %, prihodi od imovine za 18.252.809,84 eura ili 3,0 %, kazne, upravne mjere i ostali prihodi za 10.115.648,20 eura ili 3,9 %, prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine za 7.711.735,62 eura ili 5,9 %, prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i donacija za 6.576.423,17 eura ili 2,8 % te prihodi od prodaje neproizvedene dugotrajne imovine za 1.348.878,21 euro ili 24,7 %.

U iznosu manjem od planiranih iskazane su pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna za 145.360.069,29 eura ili 4,5 %, prihodi od HZZO-a na temelju ugovornih obveza za 39.018.379,61 euro ili 1,5 % te prihodi od doprinosa za 13.166.228,89 eura ili 0,3 %.

U odnosu na 2023., kada su prihodi bili iskazani u iznosu od 27.366.288.523,46 eura, iskazani prihodi za 2024. veći su za 3.135.320.007,36 eura ili 11,5 %. Na povećanje prihoda uglavnom su utjecali prihodi od poreza koji su veći za 1.990.131.701,83 eura ili 12,8 % te prihodi od HZZO-a na temelju ugovornih obveza koji su veći za 1.098.152.181,47 eura ili 71,2 %.

Prema podacima iz Obrazloženja ostvarenja prihoda i primitaka, rashoda i izdataka za 2024., na ostvarenje prihoda državnog proračuna u 2024. utjecala su pozitivna kretanja u gospodarstvu te cjelogodišnji fiskalni učinci prihodnih mjera koje je 2023. i u prvom tromjesečju 2024. donijela Vlada RH u okviru paketa za zaštitu kućanstava i gospodarstva od rasta cijena te porezne izmjene koje su također imale utjecaj na kretanje prihodne strane proračuna tijekom 2024. Također, Vlada RH donijela je Uredbu o izmjeni Uredbe o visini trošarine na energente i električnu energiju te Uredbu o utvrđivanju najviših maloprodajnih cijena naftnih derivata, kojom su utvrđene premije energetskih subjekata za motorne benzine i dizelska goriva kojima se reguliraju cijene naftnih derivata.

Na povećanje prihoda od HZZO-a na temelju ugovornih obveza, odnosno prihoda koji se odnose na prihode državnih zdravstvenih ustanova, utjecalo je to što su u navedene prihode od 1. siječnja 2024. uključeni i prihodi općih županijskih bolnica za koje su osnivačka prava sa županija i Grada Zagreba prenesena na državu.

U grafikonu u nastavku prikazana je usporedba pojedinih vrsta prihoda ostvarenih za 2023. i 2024.

Grafikon broj 2

Prihodi Državnog proračuna za 2023. i 2024.

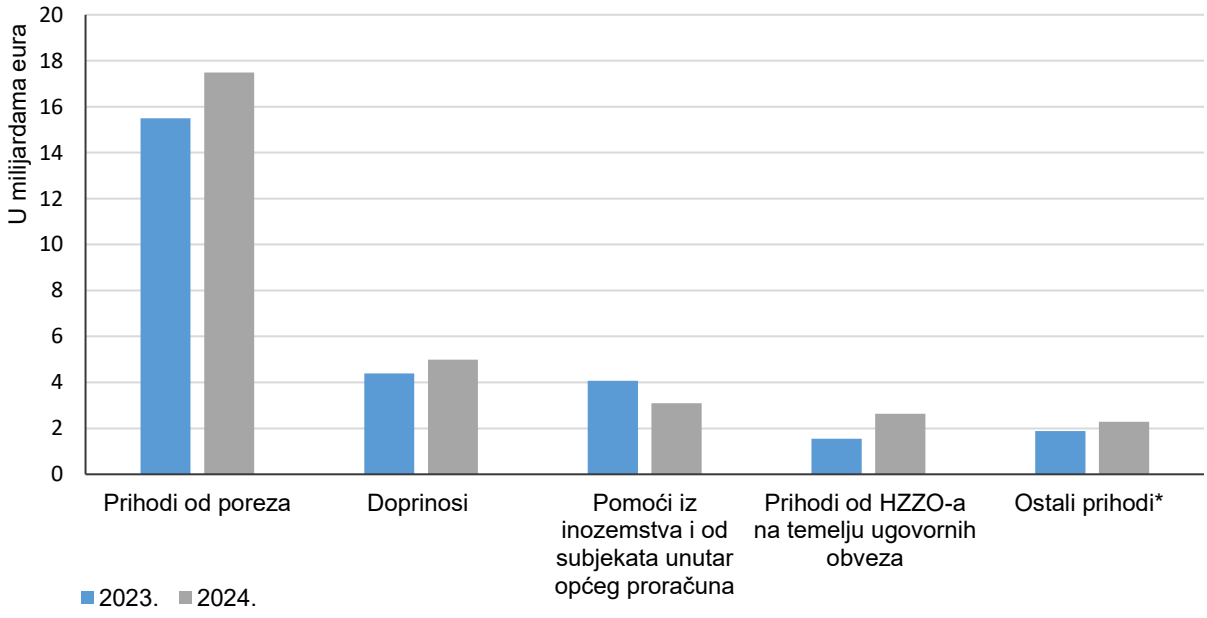

* Ostali prihodi obuhvaćaju prihode od imovine, prihode od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada, prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i donacija, kazne, upravne mjere i ostale prihode te prihode od prodaje nefinancijske imovine.

U grafikonu u nastavku prikazan je postotak povećanja pojedinih vrsta prihoda ostvarenih za 2024. u odnosu na 2023.

Grafikon broj 3

Povećanje prihoda Državnog proračuna za 2024. u odnosu na 2023.

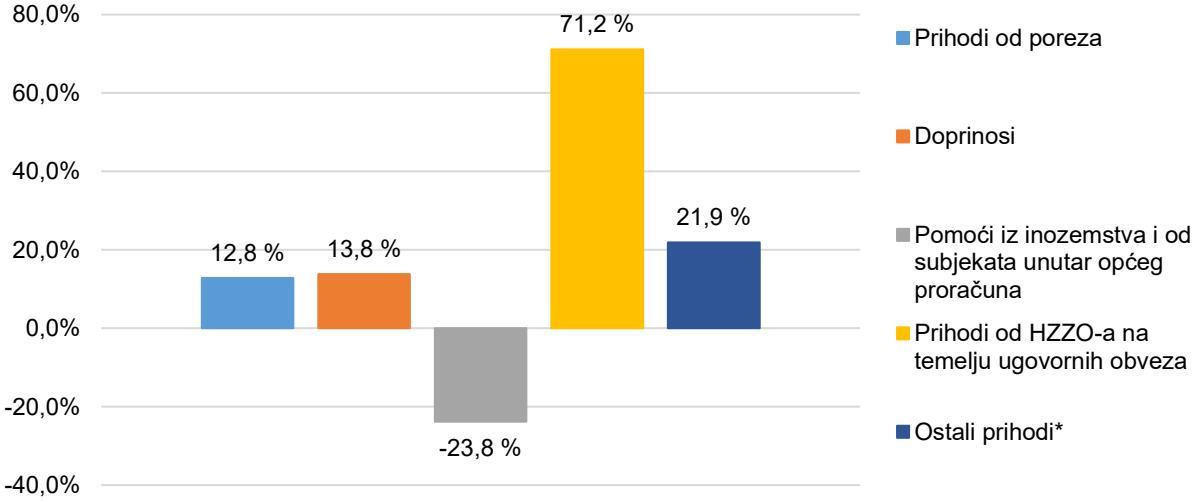

* Ostali prihodi obuhvaćaju prihode od imovine, prihode od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada, prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i donacija, kazne i upravne mjere i ostale prihode te prihode od prodaje nefinancijske imovine.

U grafikonu broj 4 prikazan je udjel pojedinih prihoda prema ekonomskoj klasifikaciji u ukupnim prihodima Državnog proračuna za 2024.

Grafikon broj 4

Udjel pojedinih vrsta prihoda u ukupnim prihodima Državnog proračuna za 2024., prema ekonomskoj klasifikaciji

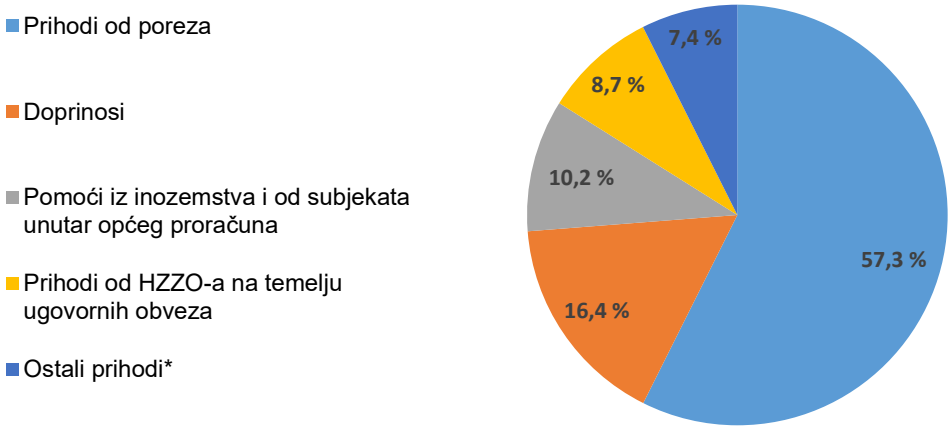

* Ostali prihodi obuhvaćaju prihode od imovine, prihode od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada, prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i donacija, kazne, upravne mjere i ostale prihode te prihode od prodaje nefinancijske imovine.

Vrijednosno najznačajniji prihodi Državnog proračuna su prihodi od poreza iskazani u iznosu od 17.485.258.275,45 eura koji čine 57,3 % ukupnih prihoda u 2024.

U strukturi prihoda od poreza vrijednosno značajniji su porezi na robu i usluge u iznosu od 14.691.041.372,11 eura, koji čine 84,0 % poreznih prihoda te porez na dobit u iznosu od 2.709.007.817,48 eura, koji u poreznim prihodima sudjeluje s 15,5 %. U okviru poreza na robu i usluge, najznačajniji je porez na dodanu vrijednost u iznosu od 11.443.671.882,03 eura, koji u poreznim prihodima sudjeluje s 65,4 % te posebni porezi i trošarine u iznosu od 2.806.902.204,39 eura, koji u poreznim prihodima sudjeluju s 16,1 %.

Prihodi od doprinosa odnose se na doprinose za mirovinsko osiguranje u iznosu od 4.990.438.959,35 eura i doprinose za zapošljavanje u iznosu od 808.952,76 eura. U prihode od doprinosa za mirovinsko osiguranje uključena su uplaćena sredstva kapitalizirane štednje u iznosu od 212.846.091,13 eura.

U okviru prihoda od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna iskazanih u iznosu od 3.096.438.660,71 euro, vrijednosno najznačajniji u iznosu od 2.556.721.058,45 eura odnose se na pomoći od međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU, od čega se na pomoći od institucija i tijela EU odnosi 2.553.878.643,37 eura. Vrijednosno značajnije pomoći od institucija i tijela EU odnose se na pomoći iz Mehanizma za oporavak i otpornost u iznosu od 793.210.135,11 eura, Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) u iznosu od 424.078.500,97 eura, Europskog poljoprivrednog jamstvenog fonda (EPJF) u iznosu od 371.808.187,11 eura, Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) u iznosu od 276.756.233,96 eura te Europskog socijalnog fonda (ESF) u iznosu od 255.409.627,23 eura.

Prihodi od imovine iskazani u iznosu od 624.229.733,84 eura odnose se na prihode od financijske imovine u iznosi od 430.675.235,11 eura, nefinancijske imovine u iznosu od 127.683.258,32 eura te od kamata na dane zajmove u iznosu od 65.871.240,41 euro.

U okviru prihoda od financijske imovine, vrijednosno značajniji su prihodi od dividendi u iznosu od 171.693.519,80 eura, prihodi od kamata na oročena sredstva i depozite po viđenju u iznosu od 126.945.858,32 eura te prihodi iz dobiti trgovačkih društava, kreditnih i ostalih financijskih institucija u iznosu od 69.776.704,48 eura. Vrijednosno najznačajnija sredstva od dividendi ostvarena su od dionica društva INA d.d. u iznosu od 107.605.248,00 eura, dionica društva Croatia osiguranje d.d. u iznosu od 34.617.895,80 eura te dionica društva Jadranski naftovod d.d. u iznosu od 16.288.489,80 eura. U okviru prihoda iz dobiti trgovačkih društava, kreditnih i ostalih financijskih institucija vrijednosno značajniji prihodi ostvareni su od društava Hrvatske šume d.o.o. u iznosu od 18.065.298,58 eura, Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o. u iznosu od 10.376.849,15 eura, Hrvatska lutrija u iznosu od 10.323.667,83 eura, Agencija za komercijalnu djelatnost d.o.o. u iznosu od 7.757.021,00 euro te Apis IT d.o.o. u iznosu od 5.548.107,68 eura.

U okviru prihoda od nefinancijske imovine, vrijednosno značajniji odnose se na naknade za koncesije u iznosu od 59.340.747,82 eura te naknade za korištenje nefinancijske imovine u iznosu od 40.950.634,37 eura u okviru kojih je vrijednosno najznačajnija naknada za radijske frekvencije u iznosu od 27.892.057,74 eura.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada iskazani su u iznosu od 934.059.360,66 eura. Vrijednosno najznačajniji u iznosu od 761.428.195,09 eura iskazani su u okviru prihoda po posebnim propisima, a odnose se na prihode od sufinanciranja cijene usluge, participacije i slično (primjerice cijene ulaznica u nacionalne parkove i ustanove u kulturi, sudjelovanje studenata u troškovima studija i drugo).

U Godišnjem izvještaju o izvršenju za 2024. u okviru ostalih nespomenutih prihoda po posebnim propisima iskazani su prihodi od naknada za korištenje općekorisnih funkcija šuma u iznosu od 35.120.786,46 eura. Odredbom članka 65., stavka 1. Zakona o šumama (Narodne novine 68/18, 115/18, 98/19, 32/20, 145/20 i 101/23) koji je bio na snazi do početka travnja 2024., propisano je da pravne i fizičke osobe koje su obveznici poreza na dobit te fizičke osobe koje su obveznici poreza na dohodak, a u Republici Hrvatskoj obavljaju registriranu djelatnost i ostvaruju ukupni godišnji prihod i primitak veći od 7.500.000,00 kuna plaćaju naknadu za korištenje općekorisnih funkcija šuma u visini 0,024 % ukupnog prihoda ili ukupnog primitka. Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o šumama (Narodne novine 36/24) koji je stupio na snagu 2. travnja 2024. iznos od 7.500.000,00 kn zamijenjen je iznosom od 995.421,06 eura te je snižena stopa na temelju koje se utvrđuje naknada za općekorisne funkcije šuma s 0,024 % na 0,015 % ukupnog prihoda ili ukupnog primitka. Navedena naknada se uplaćuje u državni proračun, a iz navedenih sredstava osiguravaju se financijska sredstva potrebna za održivo gospodarenje šumama i šumskim zemljištima. Poslove obračuna i naplate ove naknade od 2018. do prosinca 2020. obavljala je Financijska agencija u ime Ministarstva poljoprivrede. Od izmjena navedenog Zakona iz prosinca 2020. (Narodne novine 145/20), poslove obračuna i naplate naknade obavlja Ministarstvo poljoprivrede. Prema izmjenama Zakona o šumama iz ožujka 2024. (Narodne novine 36/24) i Pravilniku o načinu obračuna i uplati naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma (Narodne novine 88/24), Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva na temelju podataka iz godišnjih financijskih izvještaja vrši obračun i zaduženje naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma te se obveza plaćanja akontacije naknade zadužuje i plaća tromjesečno. Od navedenih izmjena iz ožujka 2024. obveznik plaćanja naknade više nije obvezan dostavljati obrazac za obračun naknade. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva vodi Registar obveznika plaćanja naknade za općekorisne funkcije šume, koji sadrži podatke o obveznicima plaćanja naknade, iznosu godišnje naknade i iznosu akontacije naknade i uplate.

Prihodi od HZZO-a na temelju ugovornih obveza iskazani u iznosu od 2.641.283.412,39 eura odnose se na prihode zdravstvenih ustanova kojima je osnivač Republika Hrvatska.

U okviru prihoda od prodaje nefinancijske imovine iskazanih u iznosu od 214.640.927,29 eura vrijednosno najznačajniji su prihodi od prodaje postrojenja i opreme u iznosu od 114.111.756,03 eura.

Od navedenih prihoda vrijednosno najznačajniji u iznosu od 114.040.901,34 eura ostvareni su na temelju Odluke Vlade Republike Hrvatske o davanju prethodne suglasnosti za sklapanje ugovora o međusobnom prijeboju između Republike Hrvatske i društva Hrvatska elektroprivreda d.d.[1]

U grafikonu broj 5 prikazan je udjel prihoda prema izvorima financiranja u ukupnim prihodima Državnog proračuna za 2024.

Grafikon broj 5

Udjel prihoda u ukupnim prihodima Državnog proračuna za 2024., prema izvorima financiranja

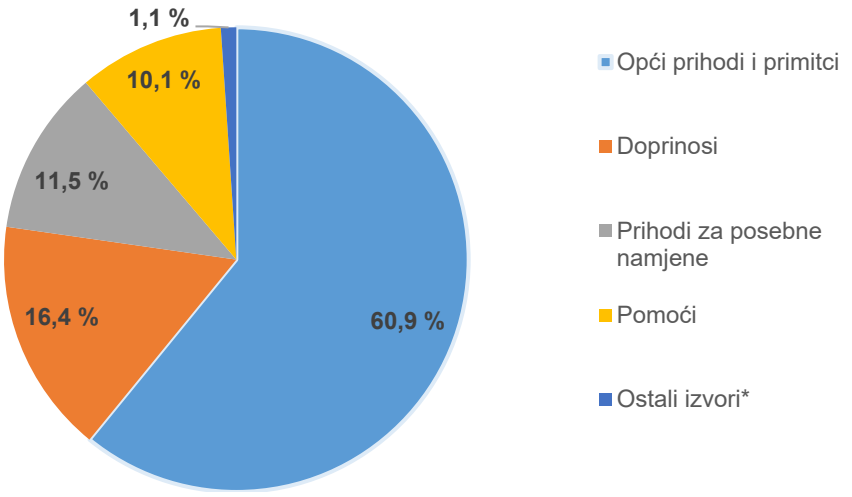

* Ostali izvori obuhvaćaju vlastite prihode, donacije, prihode od prodaje ili zamjene nefinancijske imovine i naknade s naslova osiguranja te namjenske primitke.

U tablici u nastavku daju se podaci o rashodima Državnog proračuna za 2024.

[1] Provedba navedene Odluke Vlade RH detaljnije je opisana u dijelu Izvješća pod nazivom Druge informacije; Subvencioniranje cijene energenata i osiguranja dostatnih količina plina na teritoriju Republike Hrvatske (HEP d.d.).

Tablica broj 4

Rashodi Državnog proračuna za 2024.

u eurima

Redni broj	Vrsta rashoda	Planirano	Izvršeno	% izvršenja
	1	2	3	4
I.	**Rashodi poslovanja**	**31.739.489.954,00**	**31.122.056.867,72**	**98,1**
1.	Rashodi za zaposlene	5.697.444.918,00	5.664.479.719,12	99,4
1.1.	*Plaće*	4.697.467.483,00	4.666.922.102,08	99,3
1.2.	*Ostali rashodi za zaposlene*	199.413.610,00	193.059.040,72	96,8
1.3.	Doprinosi na plaće	800.563.825,00	804.498.576,32	100,5
2.	Materijalni rashodi	3.355.582.551,00	3.219.632.234,70	96,0
2.1.	*Naknade troškova zaposlenima*	245.057.509,00	232.828.110,16	95,0
2.2.	*Rashodi za materijal i energiju*	1.477.362.128,00	1.452.207.064,34	98,3
2.3.	*Rashodi za usluge*	1.469.800.627,00	1.392.335.673,24	94,7
2.4.	*Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa*	16.224.063,00	13.559.400,41	83,6
2.5.	*Ostali nespomenuti rashodi poslovanja*	147.138.224,00	128.701.986,55	87,5
3.	Financijski rashodi	1.164.585.849,00	1.158.962.579,50	99,5
3.1.	*Kamate za izdane vrijednosne papire*	911.802.199,00	911.802.198,17	100,0
3.2.	*Kamate za primljene kredite i zajmove*	159.487.930,00	159.248.764,61	99,9
3.3.	*Ostali financijski rashodi*	93.295.720,00	87.911.616,72	94,2
4.	Subvencije	2.453.495.566,00	2.377.054.876,08	96,9
4.1.	*Subvencije trgovačkim društvima u javnom sektoru*	1.251.457.031,00	1.270.536.339,09	101,5
4.2.	*Subvencije trgovačkim društvima, poljoprivrednicima i obrtnicima izvan javnog sektora*	440.100.770,00	386.708.907,96	87,9
4.3.	*Subvencije trgovačkim društvima, zadrugama, poljoprivrednicima i obrtnicima iz EU sredstava*	761.937.765,00	719.809.629,03	94,5
5.	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	6.919.807.670,00	6.699.539.434,20	96,8
5.1.	*Pomoći inozemnim vladama*	41.277.416,00	40.125.443,09	97,2
5.2.	*Pomoći međunarodnim organizacijama te institucijama i tijelima EU*	742.482.812,00	742.942.807,85	100,1
5.3.	*Pomoći unutar općeg proračuna*	2.898.581.372,00	2.880.662.345,26	99,4
5.4.	*Pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna*	2.165.514.995,00	2.107.690.963,51	97,3
5.5.	*Pomoći temeljem prijenosa EU sredstava*	872.857.412,00	739.928.159,02	84,8
5.6.	*Prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna*	199.093.663,00	188.189.715,47	94,5
6.	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	10.495.804.759,00	10.476.013.818,76	99,8
6.1.	*Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja*	7.006.116.815,00	7.001.704.103,73	99,9
6.2.	*Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna*	3.489.687.944,00	3.474.309.715,03	99,6
7.	Ostali rashodi	1.652.768.641,00	1.526.374.205,36	92,4
7.1.	*Tekuće donacije*	505.683.225,00	500.202.606,78	98,9
7.2.	*Kapitalne donacije*	335.148.278,00	315.726.705,50	94,2
7.3.	*Kazne, penali i naknade štete*	44.448.640,00	46.847.012,21	105,4
7.4.	*Izvanredni rashodi (Proračunska zaliha)*	14.250.000,00	0,00	0,0
7.5.	*Kapitalne pomoći*	753.238.498,00	663.597.880,87	88,1
II.	**Rashodi za nabavu nefinancijske imovine**	**1.847.103.298,00**	**1.598.100.974,71**	**86,5**
8.	Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	69.684.029,00	48.170.748,79	69,1

Redni broj	Vrsta rashoda	Planirano	Izvršeno	% izvršenja
	1	2	3	4
9.	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	1.335.761.032,00	1.178.093.295,78	88,2
10.	Rashodi za nabavu plemenitih metala i ostalih pohranjenih vrijednosti	1.313.454,00	1.258.342,88	95,8
11.	Strateške zalihe	55.088.113,00	60.579.209,46	110,0
12.	Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	385.256.670,00	309.999.377,80	80,5
Ukupno rashodi (I. + II.)		**33.586.593.252,00**	**32.720.157.842,43**	**97,4**

Rashodi državnog proračuna planiraju se i izvršavaju na temelju financijskih planova proračunskih korisnika, izvanproračunskog korisnika Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (dalje u tekstu: HZMO) te proračunske glave Ministarstvo financija – ostali izdaci države.

Na temelju financijskog plana proračunske glave Ministarstvo financija – ostali izdaci države planiraju se i izvršavaju rashodi i izdaci za aktivnosti i programe koji u pravilu nisu u djelokrugu drugih proračunskih korisnika, kao što su Jamstvena pričuva, Proračunska zaliha, Naknada štete uzrokovane elementarnim nepogodama, Potpore političkim strankama, Fiskalno izravnanje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, doprinos Republike Hrvatske proračunu Europske unije te aktivnosti u vezi sa zaduživanjem.

Rashodi proračunskih korisnika izvršavaju se putem njihovih zahtjeva za plaćanje te su, prema odredbama Zakona o proračunu, za zakonito i namjensko izvršavanje tih rashoda odgovorni čelnici proračunskih korisnika.

Rashodi u 2024. iskazani su u iznosu od 32.720.157.842,43 eura, što je 866.435.409,57 eura ili 2,6 % manje od planiranih. Vrijednosno značajnije smanjenje u odnosu na plan odnosi se na pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna koje su manje za 220.268.235,80 eura ili 3,2 %, rashode za nabavu proizvedene dugotrajne imovine koji su manji za 157.667.736,22 eura ili 11,8 %, materijalne rashode koji su manji za 135.950.316,30 eura ili 4,1 % te ostale rashode koji su manji za 126.394.435,64 eura ili 7,7 %.

U grafikonu broj 6 prikazana je usporedba pojedinih vrsta rashoda izvršenih za 2023. i 2024.

Grafikon broj 6

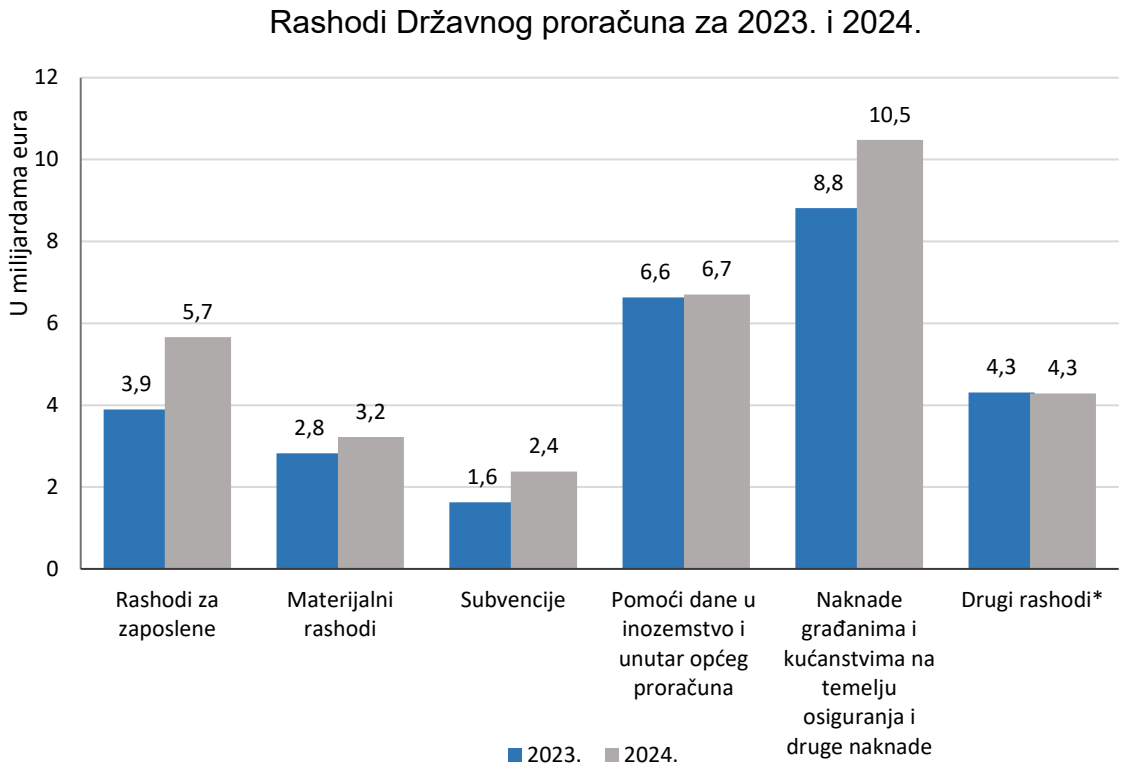

* Drugi rashodi obuhvaćaju financijske rashode, ostale rashode te rashode za nabavu nefinancijske imovine.

U odnosu na prethodnu godinu, ukupni rashodi u 2024. veći su za 4.624.784.690,44 eura ili 16,5 %. Vrijednosno značajnija povećanja odnose se na rashode za zaposlene koji su, u odnosu na prethodnu godinu, veći za 1.767.397.885,83 eura ili 45,4 %, naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade koje su veće za 1.661.485.203,31 euro ili 18,8 % te subvencije koje su veće za 752.172.472,96 eura ili 46,3 %.

Povećanje rashoda za zaposlene najvećim je dijelom rezultat ugovorenih povećanja dodacima kolektivnim ugovorima i odlukama Vlade RH o isplatama dodataka, primjene novog Zakona o plaćama u državnoj službi i javnim službama, Zakona o izmjenama Zakona o plaći i drugim materijalnim pravima pravosudnih dužnosnika (Narodne novine 35/24), Odluke o visini osnovice za obračun plaće državnih dužnosnika (Narodne novine 88/24) te uključivanja 22 bolničke ustanove u državni proračun.

Materijalni rashodi iskazani u iznosu od 3.219.632.234,70 eura veći su za 399.321.135,54 eura ili 14,2 % u odnosu na prethodnu godinu, najvećim dijelom zbog povećanja rashoda za materijal i energiju.

U okviru materijalnih rashoda, vrijednosno značajniji odnose se na rashode za materijal i energiju u iznosu od 1.452.207.064,34 eura te rashode za usluge u iznosu od 1.392.335.673,24 eura. U okviru rashoda za materijal i energiju vrijednosno najznačajniji rashodi odnose se na materijal i sirovine u iznosu od 1.158.344.320,58 eura, koji se najvećim dijelom odnose na lijekove i medicinski potrošni materijal.

U okviru rashoda za usluge, vrijednosno najznačajniji su rashodi za ostale usluge u iznosu od 282.204.444,52 eura, rashodi za usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu od 256.604.676,41 euro te rashodi za intelektualne i osobne usluge u iznosu od 247.252.845,38 eura.

U okviru rashoda za subvencije iskazanih u iznosu od 2.377.054.876,08 eura, vrijednosno značajniji rashodi iskazani su u okviru Ministarstva gospodarstva u iznosu od 1.213.499.896,09 eura i Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva u iznosu od 666.947.153,29 eura. Vrijednosno najznačajnije subvencije iskazane su u okviru Ministarstva gospodarstva, aktivnosti Podmirenje naknada za energente, a dodijeljene su trgovačkim društvima na temelju Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije (Narodne novine 104/22, 106/22, 121/22 i 156/22), koja je bila na snazi do travnja 2023., kada je na snagu stupila Uredba o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije (Narodne novine 31/23, 74/23, 107/23, 122/23, 32/24, 104/24, 132/24 i 56/25) u iznosu od 899.274.626,81 euro[2], a najvećim su dijelom financirane iz općih prihoda i primitaka.

Vrijednosno najznačajnije subvencije Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva ostvarene su u okviru aktivnosti Strateški plan 2023. – 2027. – Izravna plaćanja poljoprivrednim proizvođačima u iznosu od 372.395.039,77 eura financirane iz Europskog poljoprivrednog jamstvenog fonda (EPJF) te aktivnosti Strateški plan 2023. – 2027. – Ruralni razvoj u iznosu od 146.349.294,60 eura, od kojih je iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) financirano 117.041.612,90 eura.

Rashodi za pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna iskazani su u iznosu od 6.699.539.434,20 eura. Vrijednosno značajniji navedeni rashodi iskazani su u okviru:

- Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih u iznosu od 2.425.844.879,19 eura
- Ministarstva financija – ostali izdaci države u iznosu od 1.017.262.389,99 eura
- Ministarstva mora, prometa i infrastrukture u iznosu od 970.047.707,41 euro te
- Ministarstva zdravstva u iznosu od 898.615.257,87 eura.

U okviru Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih vrijednosno značajniji rashodi za pomoći odnose se na rashode za osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje, gdje se evidentiraju plaće za zaposlene u osnovnim i srednjim školama, u iznosu od 1.901.455.281,03 eura te na dodatna sredstva izravnanja za decentralizirane funkcije u iznosu od 134.183.779,00 eura.

U okviru Ministarstva financija – ostali izdaci države vrijednosno značajnije pomoći odnose se na:

- doprinos Republike Hrvatske EU proračunu u iznosu od 710.763.631,42 eura
- fiskalno izravnanje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 265.445.617,00 eura.

[2] Provedba navedenih uredbi Vlade RH detaljnije je opisana u dijelu Izvješća pod nazivom Druge informacije; Subvencioniranje cijene energenata i osiguranja dostatnih količina plina na teritoriju Republike Hrvatske (HEP d.d.).

U okviru Ministarstva mora, prometa i infrastrukture vrijednosno značajnije pomoći odnose se na:

- naknadu u cijeni goriva u ukupnom iznosu od 452.121.176,00 eura koja je dana društvima Hrvatske ceste d.o.o. u iznosu od 318.121.176,00 eura, Hrvatske autoceste d.o.o. u iznosu od 56.000.000,00 eura i HŽ Infrastruktura d.o.o. u iznosu od 78.000.000,00 eura
- financiranje i sufinanciranje građenja, modernizacije i obnove željezničke infrastrukture u iznosu od 127.479.449,02 eura
- poticanje željezničkog putničkog prijevoza u iznosu od 115.224.570,17 eura.

U okviru Ministarstva zdravstva vrijednosno značajniji rashodi za pomoći odnose se na:

- transfer proračunskih sredstava HZZO-u u iznosu od 427.684.600,00 eura
- dodatna sredstva za pokriće troškova zdravstvene zaštite u iznosu od 352.774.257,00 eura.

Rashodi za naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade iskazani su u iznosu od 10.476.013.818,76 eura, a vrijednosno značajniji odnose se na rashode za mirovine i mirovinska primanja, naknade u sustavu socijalne skrbi te naknade za dodatni rodiljni dopust, roditeljski dopust i opremu za novorođeno dijete.

U okviru HZMO-a iskazani su rashodi za naknade građanima i kućanstvima u iznosu od 8.518.500.408,64 eura, od čega se na rashode za mirovine i mirovinska primanja odnosi 8.303.693.795,86 eura. Od navedenog iznosa, iz doprinosa za mirovinsko osiguranje financirani su rashodi u iznosu od 4.889.627.780,93 eura ili 58,9 %, iz općih prihoda i primitaka državnog proračuna u iznosu od 3.414.058.329,07 eura ili 41,1 %, a iz ostalih prihoda za posebne namjene u iznosu od 7.685,86 eura. Vrijednosno značajniji rashodi u okviru rashoda za mirovine i mirovinska primanja odnose se na rashode za mirovine u iznosu od 8.022.550.644,16 eura, jednokratno primanje korisnicima mirovinskih primanja u iznosu od 254.852.449,15 eura te druga mirovinska primanja (tjelesno oštećenje, tuđa pomoć i njega) u iznosu od 23.822.343,49 eura.

Rashodi za mirovine u iznosu od 8.022.550.644,16 eura odnose se na mirovine ostvarene po općem propisu (starosne, invalidske i obiteljske) u iznosu od 6.828.156.695,91 euro te mirovine ostvarene po posebnim propisima (mirovine hrvatskih branitelja, hrvatske vojske, MUP-a, saborskih zastupnika, bivših političkih zatvorenika i druge kategorije) u iznosu od 1.194.393.948,25 eura. Rashodi za mirovine ostvarene po općem propisu financirane su iz doprinosa za mirovinsko osiguranje u iznosu od 4.889.432.443,73 eura te iz općih prihoda i primitaka državnog proračuna u iznosu od 1.938.724.252,18 eura. Rashodi za mirovine ostvarene po posebnim propisima u cijelosti su financirane iz općih prihoda i primitaka državnog proračuna.

Vrijednosno značajnije mirovine odnose se na starosne mirovine u iznosu od 5.163.783.107,08 eura, obiteljske mirovine u iznosu od 1.077.259.947,15 eura, mirovine hrvatskih branitelja u iznosu od 975.123.260,07 eura te invalidske mirovine u iznosu od 587.113.641,68 eura.

Također, u okviru HZMO-a iskazani su rashodi za doplatak za djecu u iznosu od 187.790.389,87 eura i nacionalna naknada za starije osobe u iznosu od 26.988.853,85 eura.

U okviru Hrvatskog zavoda za socijalni rad iskazane su naknade u sustavu socijalne skrbi u iznosu od 861.095.364,50 eura, od kojih su vrijednosno najznačajnije naknade za inkluzivni dodatak koje se isplaćuju osobama s invaliditetom u iznosu od 582.664.305,28 eura.

Rashodi za naknade za dodatni rodiljni dopust, roditeljski dopust i opremu za novorođeno dijete iskazani su u ukupnom iznosu od 350.418.723,22 eura. Naknade su do svibnja 2024. isplaćivane u okviru Središnjeg državnog ureda za demografiju i mlade, a nakon toga u okviru Ministarstva demografije i useljeništva, koje je preuzelo poslove iz djelokruga navedenog Ureda, a koji se odnose na područje demografije.

Ostali rashodi iskazani su u iznosu od 1.526.374.205,36 eura, a vrijednosno značajniji ostvareni su u okviru Ministarstva gospodarstva, Ministarstva poljoprivrede, Ministarstva kulture i medija te Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine.

U okviru Ministarstva gospodarstva vrijednosno značajniji ostali rashodi odnose se na provedbu kapitalnog projekta izgradnje plinovoda Zlobin – Bosiljevo i povećanje kapaciteta LNG terminala u iznosu od 121.000.000,00 eura, a financirani su iz zajma Europske komisije koji se koristi za financiranje reformi i ulaganja u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti te na provedbu kapitalnog projekta Nacionalnog programa oporavka i otpornosti u iznosu od 114.301.490,23 eura, koji je financiran iz Mehanizma za oporavak i otpornost.

U okviru Ministarstva poljoprivrede ostali rashodi ostvareni su u iznosu od 215.657.483,08 eura, od čega su vrijednosno značajniji iskazani u okviru aktivnosti ZPP – Mjere ruralnog razvoja u iznosu od 82.596.045,85 eura (od čega je iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) financirano 70.518.720,16 eura) te aktivnosti Program za ribarstvo i akvakulturu u iznosu od 69.075.804,55 eura (od čega je iz Ribarskih fondova (EMFF i EFF) financirano 40.315.608,17 eura).

U okviru Ministarstva kulture i medija vrijednosno najznačajniji ostali rashodi iskazani su u okviru aktivnosti Programi djelatnosti zaštite, očuvanja i održivog upravljanja kulturnom baštinom u iznosu od 125.559.099,68 eura, a najvećim dijelom financirani su iz općih prihoda i primitaka.

U okviru Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine ostali rashodi iskazani su u iznosu od 116.084.176,44 eura, a vrijednosno značajniji iskazani su u okviru kapitalnog projekta sanacije šteta uzrokovanih petrinjskim potresom u iznosu od 50.245.011,43 eura te aktivnosti sanacije šteta uzrokovanih zagrebačkim potresom u iznosu od 34.948.555,58 eura.

U okviru ostalih rashoda planirani su izvanredni rashodi u iznosu od 14.250.000,00 eura, koji se odnose na rashode koji se financiraju iz sredstava proračunske zalihe. Izvanredni rashodi nisu iskazani jer se izvršenje rashoda financiranih iz proračunske zalihe iskazuje u okviru onih skupina rashoda kojima pripadaju prema ekonomskoj klasifikaciji.

Iz proračunske zalihe u 2024. financirani su rashodi u iznosu od 8.203.584,73 eura, o čemu je sastavljen Izvještaj o korištenju proračunske zalihe u 2024., a rashodi su opisani u okviru naslova Proračunska zaliha.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine iskazani u iznosu od 1.598.100.974,71 euro, u odnosu na 2023. veći su za 82.023.292,50 eura ili 5,4 %. Vrijednosno značajniji rashodi za nabavu nefinancijske imovine odnose se na rashode za postrojenja i opremu u iznosu od 707.127.450,40 eura, građevinske objekte u iznosu od 363.311.348,62 eura i dodatna ulaganja na građevinskim objektima u iznosu od 305.844.477,41 euro.

U okviru rashoda za postrojenja i opremu, vrijednosno značajniji su rashodi za vojnu opremu u iznosu od 423.215.974,22 eura te medicinsku i laboratorijsku opremu u iznosu od 148.249.803,85 eura.

U grafikonu u nastavku prikazan je postotak povećanja pojedinih vrsta rashoda izvršenih u 2024. u odnosu na 2023.

Grafikon broj 7

Povećanje rashoda Državnog proračuna za 2024. u odnosu na 2023.

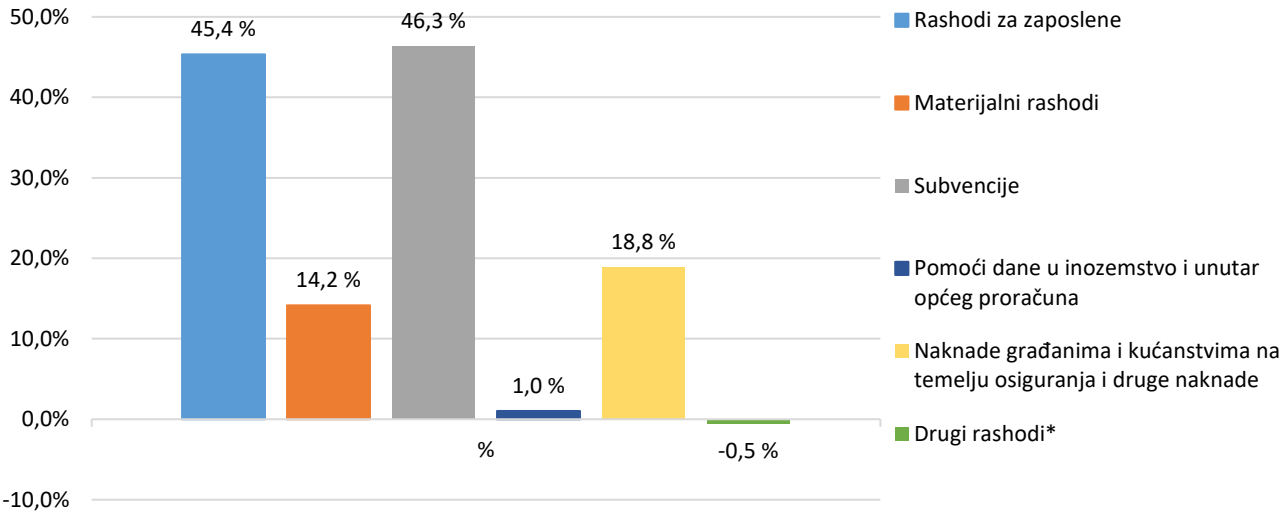

* Drugi rashodi obuhvaćaju financijske rashode, ostale rashode te rashode za nabavu nefinancijske imovine.

U odnosu na prethodnu godinu, najznačajnije postotno povećanje odnosi se na povećanje rashoda za subvencije koji su veći za 46,3 % ili 752.172.472,96 eura te rashoda za zaposlene koji su veći za 45,5 % ili 1.767.397.885,83 eura.

Povećanje rashoda za subvencije najvećim dijelom rezultat je porasta rashoda za subvencije u okviru Ministarstva gospodarstva, koji su u odnosu na prethodnu godinu veći za 67,0 % ili 813.235.006,19 eura, najvećim dijelom zbog provedbe paketa mjera Vlade RH za suzbijanje inflatornih pritisaka na građane i poduzetnike, odnosno subvencije cijene energenata i osiguranja dostatnih količina plina na teritoriju Republike Hrvatske.[3] Povećanje rashoda za zaposlene opisano je neposredno ispod tablice Rashodi državnog proračuna s obzirom na to da se radi o najvećem povećanju u apsolutnom iznosu.

U grafikonu u nastavku daju se podaci o rashodima Državnog proračuna za 2024. prema ekonomskoj klasifikaciji.

Grafikon broj 8

Udjel rashoda u ukupnim rashodima Državnog proračuna za 2024., prema ekonomskoj klasifikaciji

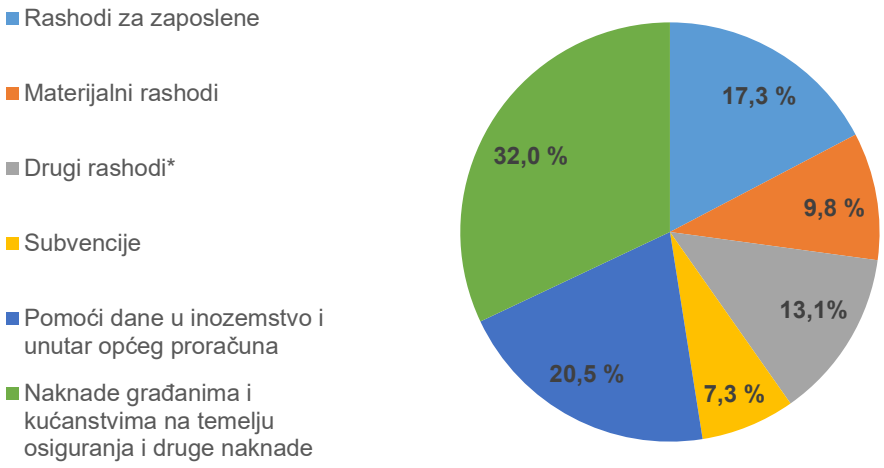

* Drugi rashodi obuhvaćaju financijske rashode, ostale rashode te rashode za nabavu nefinancijske imovine.

U grafikonu u nastavku daju se podaci o rashodima Državnog proračuna za 2024. prema funkcijskoj klasifikaciji.

[3] Navedeni rashodi za subvencije detaljnije su opisani u dijelu Izvješća pod nazivom Druge informacije; Subvencioniranje cijene energenata i osiguranja dostatnih količina plina na teritoriju Republike Hrvatske (HEP d.d.).

Grafikon broj 9

Udjel rashoda u ukupnim rashodima Državnog proračuna za 2024., prema funkcijskoj klasifikaciji

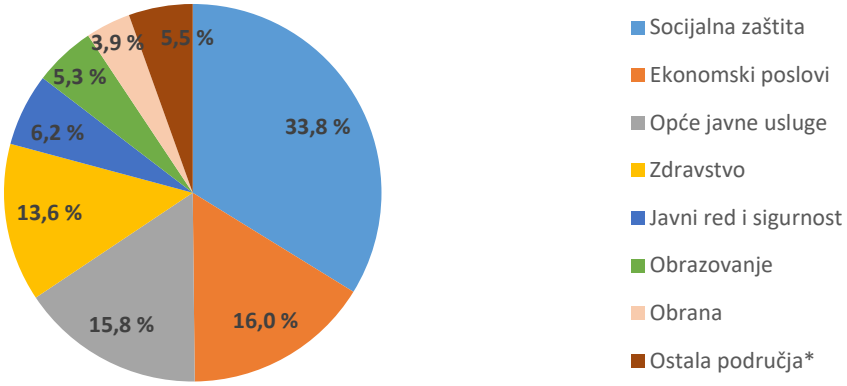

* Ostala područja obuhvaćaju funkcijsko područje usluge unaprjeđenja stanovanja i zajednice, područje rekreacije, kulture i religije te područje zaštite okoliša.

U grafikonu u nastavku daju se podaci o rashodima Državnog proračuna za 2024. prema organizacijskoj klasifikaciji.

Grafikon broj 10

Rashodi Državnog proračuna za 2024., prema organizacijskoj klasifikaciji

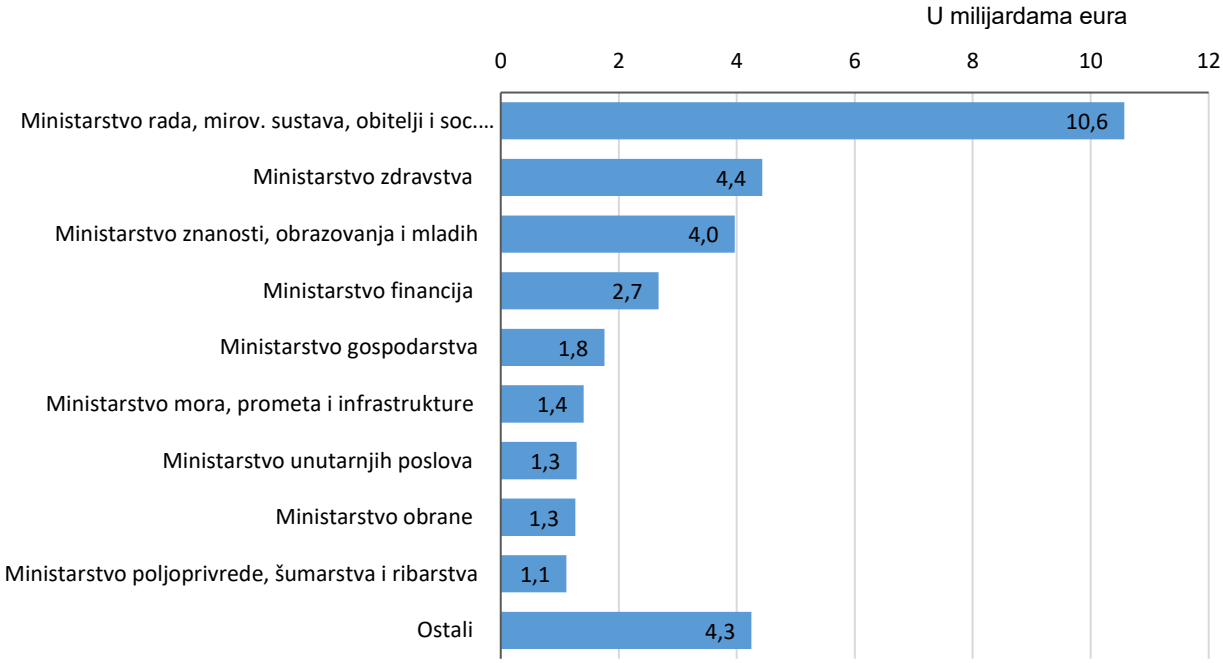

Prema organizacijskoj klasifikaciji vrijednosno najznačajniji rashodi ostvareni su u okviru razdjela Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike koji u ukupnim rashodima sudjeluju s 10,6 %, a slijede ih rashodi ostvareni u okviru razdjela Ministarstva zdravstva s 4,4 % te razdjela Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih koji u ukupnim rashodima sudjeluju s 4,0 %.

– **Rashodi za sanaciju šteta od potresa**

Državni ured za reviziju je u prethodnoj reviziji skrenuo pozornost na činjenice u vezi s nastavkom praćenja troškova obnove objekata stradalih u potresu koji se nakon korištenja sredstava pomoći iz Fonda solidarnosti Europske unije nastavljaju financirati iz Općih prihoda i primitaka i iz sredstava Mehanizma za oporavak i otpornost.

Ministarstvo financija kroz sustav Državne riznice, prema podacima koje unose proračunski korisnici, prati troškove obnove zgrada oštećenih u potresu prema korisnicima sredstava, izvorima financiranja, aktivnostima, projektima i ekonomskoj klasifikaciji rashoda te kroz izvještajni sustav osigurava cjelovitost i transparentnost podataka o projektima obnove nakon potresa.

Prema podacima Ministarstva financija, od 2020. do 2024. ukupni rashodi za sanaciju štete od potresa iznose 3.494.536.151,68 eura, od čega se na proračunske korisnike državnog proračuna odnosi 3.450.256.303,10 eura, na izvanproračunske korisnike 28.716.874,43 eura, a na trgovačka društva u većinskom vlasništvu Republike Hrvatske (HEP d.d., Narodne novine d.d. i Plinacro d.o.o.) odnosi se 15.562.974,14 eura.

Prema podacima Ministarstva financija, podaci o troškovima obnove od potresa u razdoblju od 2020. do 2024. prikazani su u tablici u nastavku.

Tablica broj 5

Troškovi sanacije štete od potresa prema izvorima financiranja od 2020. do 2024.

u eurima

Redni broj	Korisnici sredstava i izvori financiranja troškova sanacije šteta od potresa	Ukupno od 2020. do 2023.	2024.	Ukupno
	1	2	3	4 (2+3)
I.	**PRORAČUNSKI KORISNICI DRŽAVNOG PRORAČUNA**	**2.392.890.456,06**	**1.057.365.847,04**	**3.450.256.303,10**
1.	Opći prihodi i primici	1.231.503.023,46	639.233.753,90	1.870.736.777,36
2.	Doprinosi za mirovinsko osiguranje	2.279.480,76	1.640.367,44	3.919.848,20
3.	Vlastiti prihodi	248.356,09	17.340,65	265.696,74
4.	Prihodi od spomeničke rente	9.074.113,00	757.463,84	9.831.576,84
5.	Ostali prihodi za posebne namjene	2.592.138,21	160.977,90	2.753.116,11
6.	EU sredstva	1.038.696.640,17	2.002.055,38	1.040.698.695,55
6.1.	*Fond solidarnosti EU*	*998.513.213,77*	*0,00*	*998.513.213,77*
	– Fond solidarnosti (bez pretfinanciranih rashoda iz ostalih izvora)	*965.857.087,77*	*0*	*965.857.087,77*
	– Fond solidarnosti – pretfinancirani rashodi iz izvora 11 Opći prihodi i primici	*32.297.529,00*	*0,00*	*32.297.529,00*
	– Fond solidarnosti – pretfinancirani rashodi iz izvora 31 Vlastiti prihodi	*335.171,00*	*0,00*	*335.171,00*

Redni broj	Korisnici sredstava i izvori financiranja troškova sanacije šteta od potresa	Ukupno od 2020. do 2023.	2024.	Ukupno
	1	2	3	4 (2+3)
	– Fond solidarnosti – pretfinancirani rashodi iz izvora 43 Ostali prihodi za posebne namjene	*23.426,00*	*0,00*	*23.426,00*
6.2.	*Mehanizam za oporavak i otpornost (bespovratna sredstva)*	*2.916.478,30*	*51.194,24*	*2.967.672,54*
6.3.	*Ostali EU fondovi*	*37.266.948,10*	*1.950.861,14*	*39.217.809,24*
7.	Ostale pomoći i darovnice	12.776.063,82	24.717.038,70	37.493.102,52
8.	Donacije	17.166.302,70	1.033,67	17.167.336,37
9.	Prihodi od nefinancijske imovine	1.518.409,71	184.751,09	1.703.160,80
10.	Namjenski primici	77.035.928,14	388.651.064,47	465.686.992,61
	– Namjenski primici od zaduživanja	10.521.876,07	16.022.939,09	26.544.815,16
	– Namjenski primitak – NPOO zajam	66.514.052,07	372.628.125,38	439.142.177,45
II.	**IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI DRŽAVNOG PRORAČUNA**	**26.209.947,10**	**2.506.927,34**	**28.716.874,43**
11.	Sredstva izvanproračunskih korisnika	18.549.229,72	2.506.927,34	21.056.157,05
12.	Pomoć iz državnog proračuna	1.327.228,08	0	1.327.228,08
13.	Fond solidarnosti EU	4.419.668,28	0	4.419.668,28
14.	Mehanizam za oporavak i otpornost (bespovratna sredstva)	1.913.821,02	0	1.913.821,02
III.	**TRGOVAČKA DRUŠTVA**	**12.006.082,41**	**3.556.891,73**	**15.562.974,14**
Ukupno troškovi sanacije štete od potresa (I. + II. + III.)		**2.431.106.485,56**	**1.063.429.666,11**	**3.494.536.151,67**

Prema izvorima financiranja, od 2020. do 2024. rashodi za sanaciju šteta od potresa kod proračunskih korisnika državnog proračuna financirani su iz izvora financiranja Opći prihodi i primici u iznosu od 1.870.736.777,83 eura, iz Fonda solidarnosti EU u iznosu od 1.002.932.882,05 eura (od čega je iznos od 4.419.668 eura iskazan kod izvanproračunskih korisnika) te Namjenskih primitaka – NPOO zajma u iznosu od 439.142.177,45 eura. Sanacija šteta od potresa financirana je i iz ostalih fondova EU u iznosu od 42.185.482,00 eura, Ostalih pomoći i darovnica u iznosu od 37.493.102,52 eura, Namjenskih primitaka od zaduživanja (izvor financiranja 810) u iznosu od 26.544.815,16 eura, Donacija u iznosu od 17.167.336,37 eura i drugih vlastitih i namjenskih izvora financiranja (Vlastiti prihodi, Ostali prihodi za posebne namjene, Prihodi od nefinancijske imovine i Prihodi od spomeničke rente) u iznosu od 18.473.398,69 eura.

Iz Fonda solidarnosti EU na račun državnog proračuna u 2020. i 2021. odobrena su i uplaćena sredstva za financiranje rashoda za sanaciju šteta od potresa u iznosu od 1.002.932.882,00 eura koja su u cijelosti utrošena.

Proračunski korisnici su dio rashoda za sanaciju od potresa u 2020., 2021. i 2022. u iznosu od 32.656.125,63 eura pretfinancirali iz Općih prihoda i primitaka, Vlastitih prihoda, Prihoda od spomeničke rente i Ostalih prihoda za posebne namjene te su sredstva iz Fonda solidarnosti naknadno refundirana u državni proračun, a prihodi su iskazani u okviru novootvorenih izvora financiranja FSEU potres ožujak 2020. – refundacija sredstava i FSEU potres prosinac 2020 – refundacija sredstava.

Vrijednosno značajniji rashodi za sanaciju šteta od potresa u razdoblju od 2020. do 2024. iskazani su kod Ministarstva kulture i medija u ukupnom iznosu od 815.735.709,07 eura, Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine u ukupnom iznosu od 815.098.642,67 eura, Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih u iznosu od 520.110.299,74 eura, Ministarstva zdravstva u iznosu od 354.898.982,28 eura, Ministarstva mora, prometa i infrastrukture u iznosu od 327.264.732,17 eura te Ministarstva gospodarstva u iznosu od 229.435.980,76 eura.

Koncem lipnja 2023. Vlada RH donijela je Odluku o nastavku financiranja projekata započetih iz Fonda solidarnosti Europske unije iz sredstava državnog proračuna Republike Hrvatske.

Prema navedenoj Odluci, projekti započeti iz Fonda solidarnosti Europske unije kod kojih je u tijeku provođenje ugovora o izvođenju radova nastavljaju se financirati iz državnog proračuna, u onom dijelu koji je potreban za završetak projekata iznad iznosa osiguranog iz Fonda solidarnosti, na način da će se oni projekti koji se ne odnose na projekte cjelovite obnove zgrada financirati iz sredstava državnog proračuna.

Nadalje, projekti cjelovite obnove zgrada započeti iz Fonda solidarnosti Europske unije za koje je u tijeku provođenje Ugovora o izvođenju radova financiraju se iz sredstava državnog proračuna u onom dijelu koji je potreban za završetak konstrukcijske obnove, odnosno za završetak radova koji predstavljaju vraćanje u ispravno radno stanje, iznad iznosa osiguranog iz sredstava Fonda solidarnosti Europske unije. Iz sredstava Mehanizma za oporavak i otpornost financira se dio projekta koji se odnosi na poboljšice do cjelovite obnove.

Račun financiranja

U tablici u nastavku daju se podaci iz Računa financiranja za 2024.

Tablica broj 6

Račun financiranja za 2024.

u eurima

Redni broj	Opis	Planirano	Ostvareno/ Izvršeno	% ostvarenja / izvršenja
	1	2	3	4
1.	**Primici od financijske imovine i zaduživanja**	**6.547.565.305,00**	**5.962.780.138,25**	91,1
1.1.	*Primljeni povrati glavnica danih zajmova i depozita*	680.088.935,00	684.149.382,79	100,6
1.2.	*Primici od izdanih vrijednosnih papira*	4.097.333.984,00	4.143.368.309,30	101,1
1.3.	*Primici od prodaje dionica i udjela u glavnici*	16.244.000,00	25.073.353,98	154,4
1.4.	*Primici od zaduživanja*	1.753.898.386,00	1.110.189.092,18	63,3
2.	**Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova**	**4.525.639.654,00**	**4.842.576.156,95**	**107,0**
2.1.	*Izdaci za dane zajmove i depozite*	426.430.330,00	268.758.069,88	63,0
2.2.	*Izdaci za dionice i udjele u glavnici*	161.791.093,00	156.731.342,10	96,9
2.3	*Izdaci za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova*	775.631.173,00	1.255.299.687,96	161,8
2.4.	*Izdaci za otplatu glavnice za izdane vrijednosne papire*	3.161.787.058,00	3.161.787.057,01	100,0
3.	**Promjena u stanju prenesenih sredstava**	**1.232.252.276,00**	**1.098.345.330,31**	**89,1**
4.	**Neto financiranje (1 - 2 + 3)**	**3.254.177.927,00**	**2.218.549.311,61**	**68,2**

Primici od financijske imovine i zaduživanja iskazani su u iznosu od 5.962.780.138,25 eura, a izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova u iznosu od 4.842.576.156,95 eura te višak primitaka iznosi 1.120.203.981,30 eura. Primici od financijske imovine i zaduživanja manji su od planiranih, izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova veći su od planiranih, dok je neto financiranje iskazano u manjem iznosu od planiranog.

Primljeni povrati glavnica danih zajmova i depozita iskazani u iznosu od 684.149.382,79 eura odnose se na:

- primitke (povrate) glavnice zajmova danih trgovačkim društvima u javnom sektoru u iznosu od 400.206.529,84 eura
- primitke (povrate) glavnice zajmova danih kreditnim i ostalim financijskim institucijama u javnom sektoru u iznosu od 132.722.808,41 euro
- primitke (povrate) glavnice zajmova danih trgovačkim društvima i obrtnicima izvan javnog sektora u iznosu od 103.816.161,55 eura
- povrate zajmova danih drugim razinama vlasti u iznosu od 28.226.661,55 eura
- primitke (povrate) glavnice zajmova danih neprofitnim organizacijama, građanima i kućanstvima u iznosu od 16.472.295,39 eura
- na primitke od povrata depozita i jamčevnih pologa u iznosu od 2.704.926,05 eura.

Primici (povrati) glavnice zajmova danih trgovačkim društvima u javnom sektoru najvećim se dijelom, u iznosu od 400.000.000,00 eura, odnose na primitke s osnove povrata glavnice dioničarskog zajma danog društvu HEP d.d. u 2023., a koji se iskazuju kao obračunska kategorija nastala zbog knjigovodstvenog evidentiranja prijeboja. Naime, na temelju Odluke Vlade Republike Hrvatske o nadoknadi razlike cijene električne energije društvu Hrvatska elektroprivreda d.d. i provedbenim aktivnostima, iz ožujka 2024., kojom je odobrena nadoknada društvu HEP d.d. za kupce kategorije poduzetništvo u visini razlike između ugovorene cijene i cijene obračunane kupcima za razdoblje od 1. listopada 2022. do 31. ožujka 2023. u ukupnom iznosu od 547.075.454,25 eura, izvršen je prijeboj u visini iznosa nadoknade, odnosno obeštećenja s dioničarskim zajmom u iznosu od 400.000.000,00 eura uvećanim za iznos kamata na dan donošenja Odluke, u iznosu od 15.440.440,15 eura. Ostatak iznosa obeštećenja u iznosu od 131.635.014,10 eura nakon provedenog prijeboja uplatit će se u novcu društvu HEP d.d. Do vremena obavljanja revizije (travanj 2025.) navedena sredstva nisu bila uplaćena.

Primici (povrati) glavnice zajmova danih kreditnim i ostalim financijskim institucijama u javnom sektoru odnose se na povrat zajma danog 2022. Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak (dalje u tekstu: HBOR).

Primici od izdanih vrijednosnih papira iskazani u iznosu od 4.143.368.309,30 eura odnose se na primitke od obveznica u iznosu od 3.500.000.000,00 eura te neto primitke od trezorskih zapisa u iznosu od 643.368.309,30 eura. Naime, ukupni primici od izdanih trezorskih zapisa ostvareni su u iznosu od 4.203.677.119,87 eura, dok su iskupom trezorskih zapisa izvršeni izdaci u iznosu od 3.560.308.810,57 eura te su u Računu financiranja iskazani neto primici u iznosu od 643.368.309,30 eura.

Primici od obveznica odnose se na primitke od tuzemnih obveznica u iznosu od 2.000.000.000,00 eura te inozemnih obveznica u iznosu od 1.500.000.000,00 eura. U 2024. su u ukupnim primicima ostvarenim od izdanih vrijednosnih papira, pored institucionalnih ulagatelja, ponovno sudjelovali i ulagatelji fizičke osobe, i to za trezorske zapise u iznosu od 3.580.366.972,87 eura te za tuzemne obveznice u iznosu od 158.292.941,00 euro.

Primici od prodaje dionica i udjela u glavnici iskazani u iznosu od 25.073.353,98 eura veći su za 8.829.353,98 eura ili 54,4 % u odnosu na planirane, dok su u odnosu na prethodnu godinu veći za 19.737.453,88 eura ili 369,9 %. Vrijednosno značajniji se odnose na primitke ostvarene prodajom dionica i udjela u glavnici trgovačkih društava u vlasništvu Republike Hrvatske i HZMO-a, čije portfelje vodi Centar za restrukturiranje i prodaju (dalje u tekstu: CERP). Do značajnog povećanja navedenih primitaka došlo je zbog prodaje dionica društva Hrvatski telekom d.d., Zagreb u iznosu od 14.947.451,30 eura.

Primici od zaduživanja putem kredita i zajmova iskazani su u iznosu od 1.110.189.092,18 eura. Odnose se na primljene kredite i zajmove od međunarodnih organizacija, institucija i tijela EU te inozemnih vlada u iznosu od 1.101.463.749,22 eura i na neto primitke u iznosu od 8.725.342,96 eura, ostvarene na temelju Sporazuma o upravljanju privremenim računom, koji su zaključili Ministarstvo financija, Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga i Središnji registar osiguranika.

U okviru primljenih kredita i zajmova od međunarodnih organizacija, institucija i tijela EU te inozemnih vlada iskazani su primici ostvareni iz zajma NPOO u iznosu od 795.903.810,00 eura, sredstva primljena iz fondova EU (Europski fond za regionalni razvoj (EFRR), Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR) i Mehanizam za oporavak i otpornost) kroz financijske instrumente u ukupnom iznosu od 152.559.939,22 eura, iz zajma EIB 95797 Projekt „Revitalizacija željezničkog sustava Republike Hrvatske" u iznosu od 108.500.000,00 eura te iz zajmova IBRD 91270 Projekt oporavka nakon potresa i jačanja pripravnosti javnog zdravstva, IBRD 93030 Projekt „Hrvatska: Ususret održivom, pravednom i učinkovitom obrazovanju" te IBRD 95580 Projekt „Digitalne, inovativne i zelene tehnologije", u ukupnom iznosu od 44.500.000,00 eura. Primici ostvareni kroz financijske instrumente ostvareni su u okviru Ministarstva gospodarstva, Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG-BICRO), Ministarstva turizma i sporta te Ministarstva financija – ostali izdaci države. Sredstva iz financijskih instrumenata koriste se za davanje kredita i jamstava malim i srednjim poduzetnicima te jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. Primici od zajmova NPOO, EIB-a i IBRD-a ostvareni su povlačenjem sredstava zajmova na temelju više ugovora zaključenih u 2024. i prethodnih godina.

Prema odredbama članka 104. Zakona o proračunu, zaduživanje se provodi u svrhu financiranja manjka središnjeg proračuna, financiranja investicijskih projekata i posebnih programa prema odobrenju Hrvatskog sabora, isplate tekućih otplata duga središnjeg proračuna, podmirenja dospjelih plaćanja u vezi s državnim jamstvima, upravljanja likvidnošću proračuna te pokrivanja potreba Hrvatske narodne banke za međunarodnom pričuvom.

Prema odredbama članka 107. navedenog Zakona, uz suglasnost Vlade RH, zaduživanjem u tekućoj proračunskoj godini mogu se stjecati sredstva potrebna za povrat duga središnjeg proračuna čije je dospijeće u sljedećoj proračunskoj godini, a to zaduživanje ne ulazi u ograničenje propisano zakonima o izvršavanju državnog proračuna.

Odredbom članka 46., stavka 1. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu, propisano je da se zaduživanje može provesti na inozemnom i domaćem tržištu novca i kapitala do ukupnog iznosa od 5.644.928.790,00 eura iskazanog u Računu financiranja Proračuna.

Odredbama članka 47. navedenog Zakona, propisano je da se uslijed nastupa izvanrednih okolnosti iz članka 10., stavka 3. Zakona o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine 111/18 i 83/23) ministar financija može zadužiti uz suglasnost Vlade RH i iznad visine zaduživanja propisane člankom 46., stavkom 1. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu, o čemu je Vlada RH obvezna mjesečno izvještavati odbor Hrvatskog sabora nadležan za poslove financija.

Primici od zaduživanja (koji uključuju primitke od zaduživanja planirane u iznosu od 1.753.898.386,00 eura i primitke od izdanih vrijednosnih papira planirane u iznosu od 4.097.333.984,00 eura) planirani su u ukupnom iznosu od 5.851.232.370,00 eura. U navedeni iznos su, osim iznosa utvrđenog Zakonom o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu, uključeni i primici u iznosu od 152.559.939,22 eura, planirani iz fondova EU kroz financijske instrumente, koji nisu uključeni u ograničenje za zaduživanje. Navedeni primici od zaduživanja, koji se odnose na primitke od izdanih vrijednosnih papira te od kredita i zajmova, ostvareni su u iznosu od 5.253.557.401,48 eura, što je 597.674.968,52 eura ili 10,2 % manje od planiranog iznosa te su manji od Zakonom propisane visine zaduživanja.

Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova iskazani u iznosu od 4.842.576.156,95 eura odnose se na izdatke za otplatu glavnice za izdane vrijednosne papire u iznosu od 3.161.787.057,01 euro, izdatke za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova u iznosu od 1.255.299.687,96 eura, izdatke za dane zajmove i depozite u iznosu od 268.758.069,88 eura te na izdatke za dionice i udjele u glavnici u iznosu od 156.731.342,10 eura.

U okviru izdataka za dane zajmove i depozite iskazanih u iznosu od 268.758.069,88 eura, vrijednosno značajniji izdaci se odnose na dane zajmove trgovačkim društvima i obrtnicima izvan javnog sektora u iznosu od 134.836.733,42 eura te dane zajmove kreditnim institucijama u javnom sektoru u iznosu od 123.926.945,79 eura.

Izdaci za dane zajmove trgovačkim društvima i obrtnicima izvan javnog sektora najvećim se dijelom odnose na sredstva iz fondova EU, NPOO-a i drugih zajmova koja su, između ostalog, doznačena HBOR-u za plasman izravnih kredita iznosa iznad 100.000,00 eura za mikro, male i srednje poslovne subjekte, zatim Ministarstvu turizma i sporta za provedbu kapitalnog projekta Program konkurentnost i kohezija 2021. – 2027., u okviru kojeg se putem HBOR-a dodjeljuju krediti za Održivi turizam te na sredstva koja kroz svoj kreditni program dodjeljuje HAMAG-BICRO u okviru aktivnosti Program konkurentnost i kohezija 2021. – 2027. – financijski instrumenti, Program ruralnog razvoja i Zajmovi u okviru strateškog plana zajedničke poljoprivredne politike 2023.

Izdaci za dionice i udjele, u glavnici iskazani u iznosu od 156.731.342,10 eura, najvećim se dijelom u iznosu od 145.484.112,14 eura odnose na dionice i udjele u glavnici inozemnih kreditnih i ostalih financijskih institucija, odnosno na sudjelovanje Republike Hrvatske u kapitalu Međunarodne financijske korporacije (IFC), u kapitalu Europskog mehanizma za stabilnost (ESM), u sredstvima Međunarodnog udruženja za razvoj (International Development Association – IDA), u ulaganju u Investicijski fond Inicijative triju mora, u kapitalu u Azijskoj infrastrukturnoj investicijskoj banci (AIIB), u Razvojnoj banci Vijeća Europe (CEB) te u Međunarodnom monetarnom fondu (MMF).

Izdaci za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova iskazani u iznosu od 1.255.299.687,96 eura odnose se na otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova od kreditnih i ostalih financijskih institucija izvan javnog sektora u iznosu od 1.040.204.589,53 eura, otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova od kreditnih i ostalih financijskih institucija u javnom sektoru u iznosu od 126.170.854,58 eura te na otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova od međunarodnih organizacija, institucija i tijela EU te inozemnih vlada u iznosu od 88.924.243,85 eura. U okviru izdataka za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova od kreditnih i ostalih financijskih institucija izvan javnog sektora evidentiraju se otplate kredita poslovnih banaka i drugi redovni/tekući krediti. U okviru ovih izdataka evidentiraju se i otplate glavnica kredita sveučilišta koji se podmiruju iz državnog proračuna. Otplata kredita i zajmova od kreditnih i ostalih financijskih institucija u javnom sektoru odnosi se na kredite i zajmove kod Hrvatske poštanske banke i HBOR-a, koji su osim za održavanje likvidnosti, dio preuzetog duga društava HŽ Putnički prijevoz d.o.o., HŽ Cargo d.o.o. te Hrvatskih voda. Povrati kredita i zajmova od međunarodnih organizacija, institucija i tijela EU te inozemnih vlada odnose se na zajmove CEB-a, Međunarodne banke za obnovu i razvoj (IBRD), Europske investicijske banke (EIB) i drugih. U okviru povrata ovih zajmova iskazani su i IBRD zajmovi lučkih uprava.

Izdaci za otplatu glavnice za izdane vrijednosne papire iskazani u iznosu od 3.161.787.057,01 euro odnose se na otplatu dospjelih obveznica u zemlji u iznosu od 1.864.529.829,45 eura i otplatu dospjelih obveznica u inozemstvu u iznosu od 1.297.257.227,56 eura.

Odredbom članka 46., stavka 2. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu, propisano je da tekuće otplate glavnice državnog duga iskazane u Računu financiranja Proračuna u iznosu od 3.937.418.231,00 euro te pripadajuće kamate, imaju u izvršavanju Proračuna prednost pred svim drugim rashodima i izdacima.

Tekuće otplate glavnice, koje se odnose na izdatke za otplatu glavnice za izdane vrijednosne papire i glavnice primljenih kredita i zajmova, iskazane su u Računu financiranja ukupno u iznosu od 4.417.086.744,97 eura.

Prema podacima iz Izvještaja o zaduživanju na domaćem i stranom tržištu novca i kapitala za 2024., dug državnog proračuna koji se odnosi na obveze za vrijednosne papire, kredite i zajmove koje je ugovorilo ili preuzelo Ministarstvo financija koncem 2024. iznosio je 42.048.004.063,50 eura, od čega se na dugoročne obveze duga odnosi 38.753.651.172,28 eura, a na kratkoročne 3.294.352.891,22 eura.

Dugoročne obveze odnose se na obveze za obveznice u iznosu od 32.731.508.573,75 eura te na dugoročne kredite i zajmove u iznosu od 6.022.142.598,53 eura. Kratkoročne obveze se najvećim dijelom, u iznosu od 3.231.868.190,85 eura, odnose na obveze za trezorske zapise.

U grafikonu u nastavku prikazana je struktura i kretanje duga državnog proračuna od 2020. do 2024. koji je ugovorilo ili preuzelo Ministarstvo financija.

Grafikon broj 11

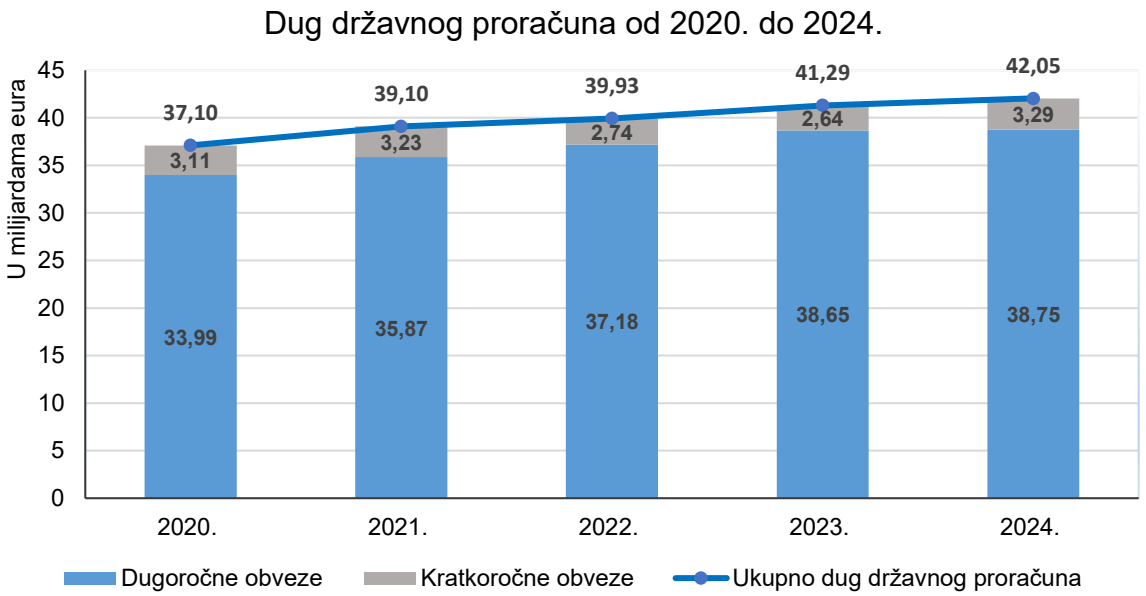

Dug državnog proračuna iskazan koncem 2024. u iznosu od 42.048.004.063,50 eura veći je za 754.827.249,28 eura ili 1,8 % u odnosu na 2023. Povećanju duga državnog proračuna koncem 2024. u odnosu na 2023. najviše je pridonijelo zaduživanje zbog ostvarenja manjih prihoda u odnosu na rashode državnog proračuna te financiranja izdataka.

Zajedno s ukupnim jamstvima kao potencijalnim obvezama koje bi se mogle plaćati na teret državnog proračuna, a koje su iskazane u iznosu od 6.381.931.334,69 eura, sveukupni dug iznosi 48.429.935.398,19 eura.

Državna jamstva

Postupci i uvjeti davanja državnih jamstava u 2024. uređeni su Zakonom o proračunu, Zakonom o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu, Zakonom o državnim potporama (Narodne novine 47/14 i 69/17), Obavijesti Komisije o primjeni članaka 87. i 88. Ugovora o Europskoj zajednici u području državnih potpora u obliku jamstava (i Ispravak Obavijesti) te Smjernicama o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje nefinancijskih poduzetnika u teškoćama.

Prema odredbama članka 111. Zakona o proračunu, odluku o davanju državnih jamstava donosi Vlada RH, osim državnih jamstava koja su u nadležnosti Hrvatskog sabora, a zakonom o izvršavanju državnog proračuna mogu se ovlastiti druga tijela za izdavanje državnih jamstava u ime i za račun Republike Hrvatske.

Odredbama članka 55. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu, propisano je da HBOR i HAMAG-BICRO u okviru provedbe mjera državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u pandemiji COVID-19 i u okviru drugih mjera podrške gospodarstvu, u ime i za račun Republike Hrvatske izdaju jamstva, u skladu s odlukama Vlade RH kojima se usvajaju programi izdavanja jamstava.

Nadalje, odredbama članka 56. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna za 2024. godinu HBOR izdaje jamstva u ime i za račun Republike Hrvatske u okviru provedbe Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. (NPOO) bez suglasnosti Vlade odnosno nadležnog ministra ili ministra financija. Prema Zakonu o proračunu, u nadležnosti Hrvatskog sabora je potvrđivanje ugovora o jamstvu kojima Republika Hrvatska jamči međunarodnim financijskim institucijama povrat sredstava zajmova koji se odobravaju subjektima za financiranje određenih projekata.

Prema odredbama članka 53. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu, Vlada RH u ime Republike Hrvatske može davati financijska i činidbena jamstva na prijedlog nadležnog ministarstva, a godišnja vrijednost novih jamstava za 2024. iznosi 900.000.000,00 eura. Propisano je da se od navedenog iznosa 725.000.000,00 eura odnosi na izvanproračunske korisnike državnog proračuna, iz čega proizlazi da se drugim tražiteljima jamstava mogu dati jamstva u iznosu od 175.000.000,00 eura. Također je propisano da u iznos novih jamstava ne ulazi vrijednost jamstava danih za refinanciranje i reprogramiranje obveza iz prošlih godina za koje je bilo dano jamstvo.

U grafikonu u nastavku prikazano je kretanje izdanih državnih jamstava te potraživanja za isplaćena jamstva i obračunane zatezne kamate od 2020. do 2024.

Grafikon broj 12

Dana državna jamstva te potraživanja za protestirana jamstva i obračunane zatezne kamate od 2020. do 2024.

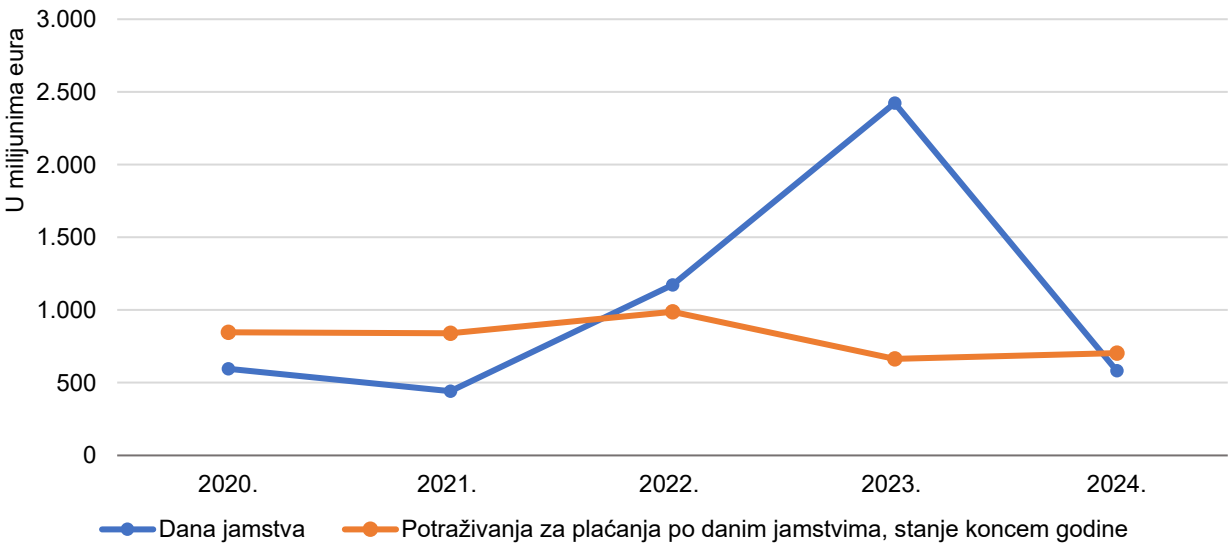

Prema Izvještaju o danim jamstvima i plaćanjima po protestiranim jamstvima u 2024. godini (dalje u tekstu: Izvještaj o danim jamstvima za 2024.), u 2024. dano je sedam jamstava u ukupnom iznosu od 581.578.100,70 eura.

Na temelju odluka Vlade RH dano je pet državnih jamstava u ukupnom iznosu od 531.978.100,70 eura te dva jamstva iz nadležnosti Hrvatskog sabora u iznosu od 49.600.000,00 eura.

Izvanproračunskim korisnicima dana su jamstva u ukupnom iznosu od 517.978.100,70 eura, a odnose se na društva Hrvatske ceste d.o.o. u iznosu od 461.461.100,70 eura (za refinanciranje dugoročnog sindiciranog kredita iz 2018. od kojeg se refinancira neotplaćeni iznos glavnice kredita te za financiranje kapitalnih ulaganja), HŽ Infrastruktura d.o.o. u iznosu od 32.517.000,00 eura (za financiranje projekta iz CEF programa u cilju održavanja dinamike ispunjenja financijskih obveza prema izvođačima, a vezano za dinamiku priljeva EU sredstava) te HŽ Putnički prijevoz d.o.o. u iznosu od 24.000.000,00 eura (jedno jamstvo za financiranje obnove lokomotiva i vlakova i jedno jamstvo za financiranje ulaganja u objekte za održavanje željezničkih vozila). Navedena jamstva dana izvanproračunskim korisnicima odnose se na jamstva za refinanciranje obveza izvanproračunskih korisnika u iznosu od 320.461.100,70 eura te nova jamstva u iznosu od 197.517.000,00 eura.

U 2024. dano je jedno činidbeno jamstvo u iznosu od 14.000.000,00 eura društvu 3. MAJ Brodogradilište d.d. za osiguranje avansnih uplata kupca za praćenje dovršetka broda Nov. 527.

Osim navedenih, u 2024. dana su dva inozemna jamstva u iznosu od 49.600.000,00 eura u korist Europske investicijske banke (EIB) i Europske banke za obnovu i razvoj (EBRD). Republika Hrvatska i EIB zaključili su u listopadu 2024. Ugovor o profesionalnom jamstvu, kojim Republika Hrvatska jamči EIB-u za zajam društvu HEP d.d. na temelju Ugovora o financiranju u iznosu od 24.304.000,00 eura.

Također, u listopadu 2024. Republika Hrvatska je zaključila s EBRD-om Ugovor o jamstvu kojim jamči za zajam društvu HEP d.d. na temelju Ugovora o zajmu u iznosu od 25.296.000,00 eura.

U Izvještaju o danim jamstvima za 2024., potencijalne obveze na temelju danih aktivnih jamstava iskazane su u iznosu od 6.381.931.334,69 eura. U odnosu na stanje iskazano koncem 2023., potencijalne obveze na temelju danih aktivnih jamstava manje su za 379.032.444,56 eura ili 5,6 %, što proizlazi iz više otplaćenih jamstava i stavljenih izvan snage u odnosu na iskorištene kredite osigurane jamstvima. U stanje aktivnih jamstava uključuju se iskorištena jamstva, odnosno povučeni krediti i primljeni predujmovi, koji se umanjuju za otplaćene iznose kredita i isporučene robe te za plaćanja Ministarstva financija po određenom jamstvu. Krajnji rok dospijeća jamstava je 2040.

Aktivna jamstva odnose se na jamstva domaćim i inozemnim bankama u iznosu od 3.765.158.491,10 eura i jamstva međunarodnim financijskim institucijama u iznosu od 798.410.844,43 eura.

U ukupnom iznosu potencijalnih obveza po jamstvima obuhvaćene su i obveze za kredite HBOR-a u iznosu od 1.659.754.747,13 eura, za koje nisu davana pojedinačna jamstva, jer za te obveze jamči Republika Hrvatska na temelju Zakona o Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak (Narodne novine 138/06 i 25/13) te potencijalne obveze na temelju sporazuma o jamstvu između država članica Europske unije i Europske investicijske banke (EIB) te Europske komisije i Republike Hrvatske u ukupnom iznosu od 158.607.252,03 eura.

U okviru potencijalnih obveza po jamstvima, vrijednosno značajnija aktivna jamstva u iznosu od 3.608.146.546,57 eura dana su na zahtjev subjekata iz sektora prometa, od čega se na društva Hrvatske autoceste d.o.o., Hrvatske ceste d.o.o. i Autocesta Rijeka – Zagreb d.d. odnosi 3.072.078.556,75 eura.

Rashodi iz jamstvene pričuve u 2024. na ime protestiranih jamstava iskazani su u iznosu od 26.784.672,43 eura, što je 6.165.716,12 eura ili 29,9 % više u odnosu na prethodnu godinu. Navedeni rashodi iz jamstvene pričuve odnose se na plaćanje glavnica, kamata, naknada i drugih troškova po kreditima i garancijama dužnika koji nisu podmirivali obveze.

Plaćanja se odnose na izmirenje kreditnih obveza društva HŽ Infrastruktura d.o.o. u iznosu od 26.014.552,13 eura te na izmirenje obveza društva Uljanik d.d. u stečaju u iznosu od 770.120,30 eura na ime zatezne kamate sukladno Sporazumu o uređenju međusobnih odnosa od 28. lipnja 2024., koji su zaključili Ministarstvo financija i Privredna banka Zagreb d.d.

U grafikonu u nastavku prikazani su podaci o potraživanjima za protestirana jamstva i obračunane zatezne kamate koncem 2024.

Grafikon broj 13

Potraživanja za protestirana jamstva i obračunane zatezne kamate koncem 2024.

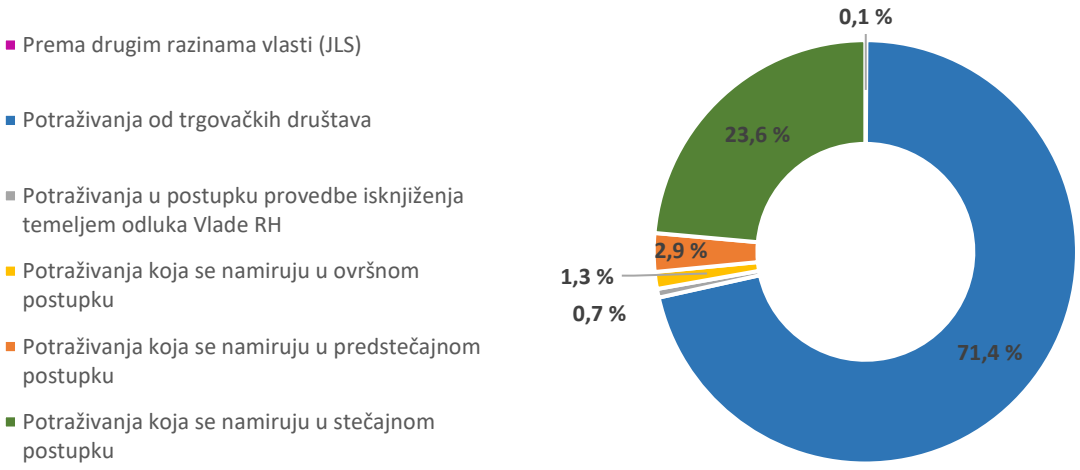

Koncem 2024. iskazana su potraživanja za protestirana jamstva i obračunane zatezne kamate u iznosu od 702.630.303,67 eura, a u odnosu na stanje iskazano početkom godine više su iskazana za 38.750.237,97 eura ili 5,8 %.

Potraživanja za protestirana jamstva i obračunane zatezne kamate odnose se na potraživanja od trgovačkih društava u iznosu od 502.029.707,94 eura, potraživanja prijavljena u stečajnim postupcima u iznosu od 165.678.224,30 eura, potraživanja prijavljena u predstečajne postupke u iznosu od 20.655.414,30 eura, potraživanja koja se namiruju u ovršnom postupku u iznosu od 9.079.124,32 eura, potraživanja u postupku provedbe isknjiženja na temelju odluke Vlade RH u iznosu od 4.653.842,82 eura te potraživanja od jedinica lokalne samouprave u iznosu od 533.989,99 eura.

Vrijednosno značajnija potraživanja za protestirana jamstva i obračunane zatezne kamate odnose se na potraživanja od trgovačkog društva HŽ Infrastruktura d.o.o. u iznosu od 321.976.086,91 euro. U okviru potraživanja prijavljenih u stečajni postupak koja su iskazana u iznosu od 165.678.224,29 eura, vrijednosno najznačajnija odnose se na potraživanja od društva Uljanik Brodogradilište d.d. u iznosu od 142.113.323,55 eura.

U grafikonu u nastavku prikazan je iznos sredstava vraćenih u državni proračun na ime potraživanja za protestirana jamstva, prema načinu namirenja, u razdoblju od 2020. do 2024.

Grafikon broj 14

Povrati sredstava u državni proračun na ime potraživanja za protestirana jamstva, prema načinu namirenja, u razdoblju od 2020. do 2024.

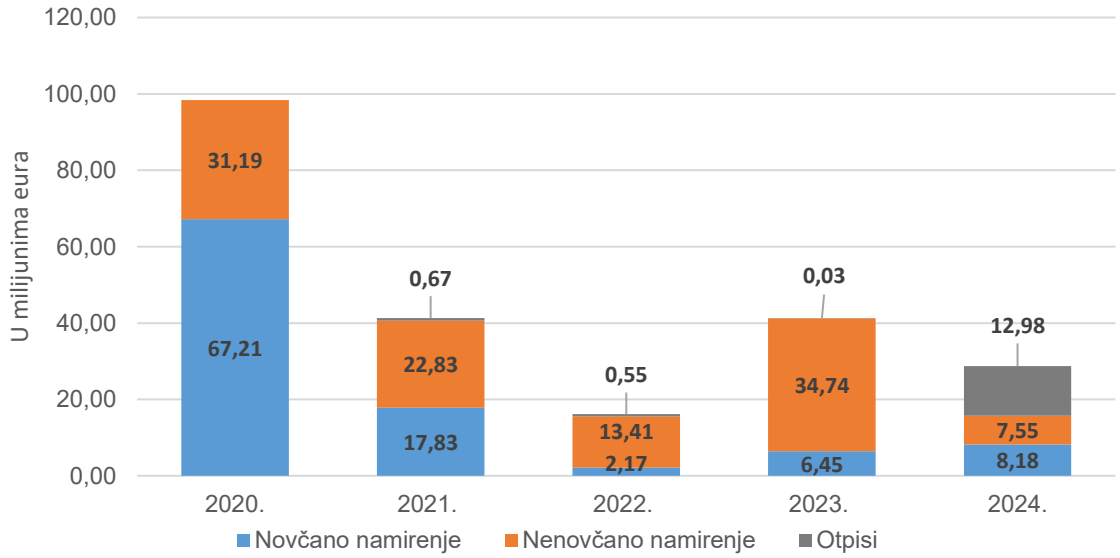

Prema podacima iz Izvještaja o danim jamstvima za 2024., naplaćena su potraživanja za protestirana jamstva i pripadajuće kamate uplatom novčanih sredstava u državni proračun u iznosu od 8.176.203,20 eura te stjecanjem imovine dužnika (nekretnina i dionica) u iznosu od 7.549.950,13 eura.

Potraživanja u iznosu od 12.977.539,74 eura su otpisana. Prema načinu namirenja potraživanja u 2024. najveći udjel od 45,2 % odnosi se na otpise potraživanja za plaćanja po protestiranim jamstvima.

Na temelju Stečajnog plana otpisana su potraživanja od društva Helios Faros d.d. u stečaju u iznosu od 12.011.760,25 eura te su, na temelju Odluke Vlade Republike Hrvatske o izmjenama uvjeta kredita odobrenih od strane Ministarstva poljoprivrede (Narodne novine 105/04, 98/05, 108/10, 79/15, 55/19 i 99/24) i sudske presude, otpisana potraživanja za protestirana jamstva i pripadajuće kamate po kreditima Županjske banke d.d. u stečaju u iznosu od 965.779,49 eura.

Koncem 2024. iskazana su potraživanja za proviziju za dana državna jamstva u ukupnom iznosu od 1.470.531,62 eura i u odnosu na stanje početkom godine manja su za 198.905,85 eura ili 11,9 %. Vrijednosno najznačajnije potraživanje u iznosu od 915.329,55 eura odnosi se na potraživanje prema društvu 3. MAJ Brodogradilište d.d. U 2024. naplaćena su potraživanja za proviziju za dana državna jamstva i pripadajuće kamate u iznosu od 3.330.963,62 eura.

Odredbama članka 56. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna za 2024. godinu, HBOR izdaje jamstva u ime i za račun Republike Hrvatske u okviru provedbe Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. (NPOO) bez suglasnosti Vlade RH, odnosno nadležnog ministra ili ministra financija.

Godišnja vrijednost novih jamstava određena je odredbama članka 56., stavka 3. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna za 2024. i iznosi 398.168.425,24 eura. Tijekom 2024. u okviru programa NPOO, HBOR je izdao 17 jamstava u iznosu od 44.612.751,96 eura.

Odredbama članka 55. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu, propisano je da HBOR i HAMAG-BICRO u okviru provedbe mjera državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u pandemiji COVID-19 i u okviru drugih mjera podrške gospodarstvu, u ime i za račun Republike Hrvatske izdaju jamstva, u skladu s odlukama Vlade RH kojima se usvajaju programi izdavanja jamstava. Tako su od 2020. davana državna jamstva po posebnim programima, u okviru tri programa Vlade RH: Programa jamstava za kredite za poduzetnike aktivne u području kulture i kreativnih industrija, Programa dodjele državnih potpora sektoru mora, prometa, prometne infrastrukture i povezanim djelatnostima u aktualnoj pandemiji COVID-19 te Programa dodjele državnih potpora sektoru turizma i sporta u aktualnoj pandemiji COVID-19. Tijekom 2024. nisu izdavana nova jamstva po navedenim programima, ali su izvršena plaćanja proračunskih korisnika po izdanim jamstvima u ukupnom iznosu od 583.878,11 eura, od čega se na Ministarstvo turizma i sporta odnosi 564.692,30 eura, a na Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture 19.185,81 euro. Na ime potraživanja za protestirana i plaćena jamstva proračunskih korisnika, u 2024. izvršen je povrat u državni proračun u iznosu od 15.861,09 eura.

Proračunska zaliha

Korištenje sredstava proračunske zalihe propisano je odredbama Zakona o proračunu i Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu. Odredbama članka 65., stavka 2. Zakona o proračunu propisano je da se sredstva proračunske zalihe koriste za financiranje rashoda nastalih pri otklanjanju posljedica elementarnih nepogoda, epidemija, ekoloških i ostalih nepredviđenih nesreća odnosno izvanrednih događaja tijekom godine. Odredbama članka 67. Zakona o proračunu propisano je, između ostalog, da je korisnik dužan utrošiti doznačena sredstva proračunske zalihe u roku utvrđenom u rješenju kojim su sredstva proračunske zalihe odobrena, a najduže u roku od godine dana od dana primitka sredstava. Primatelj sredstava dužan je Ministarstvu financija, odnosno nadležnom upravnom tijelu u jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave dostaviti izvješće o zakonitom, namjenskom i svrhovitom utrošku sredstava isplaćenih iz proračunske zalihe najkasnije u roku od mjesec dana od isteka roka za utrošak sredstava.

Državnim proračunom za 2024. sredstva proračunske zalihe planirana su u iznosu od 15.000.000,00 eura. Izmjenama i dopunama Državnog proračuna za 2024. sredstva proračunske zalihe nisu mijenjana. Preraspodjelom ministra iz prosinca 2024. sredstva proračunske zalihe su smanjena za 750.000,00 eura te prema tekućem planu za 2024. iznose 14.250.000,00 eura.

Prema Izvještaju o korištenju proračunske zalihe u 2024., iz proračunske zalihe financirani su rashodi u iznosu od 8.203.584,73 eura te je utrošeno 57,6 % planiranih sredstava. U odnosu na 2023. kada su iz proračunske zalihe financirani rashodi u iznosu od 26.948.729,90 eura, u 2024. utrošeno je 18.745.145,17 eura manje.

Sredstva proračunske zalihe doznačena su po rješenjima Vlade RH jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu od 8.194.279,00 eura, dok je za podmirenje naknada i troškova po sudskim presudama i isplatu mjesečnih renti utrošeno 9.305,73 eura.

Ukupna sredstva proračunske zalihe dodijeljena na temelju rješenja Vlade RH u 2024. utrošena su za sanaciju šteta nastalih uslijed elementarnih nepogoda. U srpnju 2024. sredstva su dodijeljena Općini Bošnjaci za hitnu sanaciju štete na stambenim objektima nužnima za život te ostalim objektima oštećenim uslijed nevremena praćenog tučom u iznosu od 5.000.000,00 eura, dok su u listopadu 2024. sredstva dodijeljena Splitsko-dalmatinskoj županiji za hitnu sanaciju štete na stambenim objektima nužnima za život te javnoj imovini i javnoj infrastrukturi oštećenoj uslijed poplave na području Općine Podgora u iznosu od 3.194.279,00 eura.

Osim iz proračunske zalihe, sredstva za sanaciju šteta uzrokovanih elementarnim nepogodama dodijeljena su i na temelju Odluke Vlade RH iz prosinca 2024. za devet županija u iznosu od 292.542,29 eura, a evidentirana su u okviru aktivnosti Naknada za štete uzrokovane elementarnim nepogodama te iznose 11,7 % planiranih sredstava.

Sredstva za aktivnost Naknada za štete uzrokovane elementarnim nepogodama planiraju se i izvršavaju na temelju Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda (Narodne novine 16/19) te Pravilnika o Registru šteta od prirodnih nepogoda (Narodne novine 65/19), kojim je propisan postupak prijave šteta nastalih uslijed prirodnih nepogoda u Registar šteta i rad Državnog povjerenstva za procjenu šteta od prirodnih nepogoda.

Ukupno je od 2020. do 2024. iz državnog proračuna za naknade šteta uzrokovanih elementarnim nepogodama isplaćeno 68.358.928,60 eura, kroz navedene dvije aktivnosti, na temelju dva različita zakona.

U navedenom razdoblju su, u okviru aktivnosti Proračunska zaliha, isplaćena sredstva na temelju Zakona o proračunu, u ukupnom iznosu od 63.366.846,36 eura, od čega se sredstva u iznosu od 61.931.656,15 eura ili 97,7 % odnose na naknade šteta nastalih pri otklanjanju posljedica elementarnih nepogoda, dok su u okviru aktivnosti Naknada za štete uzrokovane elementarnim nepogodama isplaćena sredstva na temelju Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda u iznosu od 6.427.272,45 eura, što predstavlja 9,4 % od ukupno isplaćenih sredstava kroz obje aktivnosti.

Nadalje, odredbama članka 26. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu propisano je, između ostalog, da su proračunski korisnici državnog proračuna dužni ovrhe koje su teretile proračunsku zalihu, a iz njihove su nadležnosti, preknjižiti na svoje proračunske pozicije po primitku mjesečnog izvještaja o ovrhama.

Prema Izvještaju o korištenju sredstava proračunske zalihe u 2024. i dostavljenim podacima Ministarstva financija, za isplatu mjesečnih renti po sudskim presudama ukupno je utrošeno 401.973,35 eura te je na pozicije proračunskih korisnika, na koje se odnose ti rashodi, preknjižen cjelokupni iznos. Također, od rashoda za ovrhe koji su tijekom 2024. privremeno teretili proračunsku zalihu u iznosu od 11.563.492,50 eura, na pozicije proračunskih korisnika preknjiženo je 11.554.186,77 eura, a iznos od 9.305,73 eura ostao je evidentiran na poziciji proračunske zalihe. Prema obrazloženju Ministarstva financija rashodi za ovrhe i rente koji su ostali evidentirani na poziciji proračunske zalihe odnose se na postupke u kojima nije bilo moguće utvrditi nadležnost proračunskog korisnika.

Druge informacije

– Pomoći od međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU

Pomoći od međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU iskazane su u iznosu od 2.556.721.058,45 eura, a u ukupnim prihodima za 2024. sudjeluju s 8,4 %. Vrijednosno najznačajnije pomoći odnose se na pomoći iz fondova EU u iznosu od 1.126.569.169,95 eura te sredstva iz financijskog instrumenta Mehanizam za oporavak i otpornost u iznosu od 793.210.135,11 eura.

U godišnjim izvještajima o izvršenju državnog proračuna prihodi od pomoći međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU iskazuju se na način na koji su evidentirani u Glavnoj knjizi državnog proračuna. Primljena sredstva pomoći iz fondova EU evidentiraju se u Glavnoj knjizi državnog proračuna kao obveze za primljeni predujam. U trenutku utroška tih sredstava, odnosno isplate krajnjim korisnicima, u Glavnoj knjizi državnog proračuna evidentira se umanjenje obveze za predujmove i povećanje prihoda od pomoći EU. Izuzetak su neki fondovi i programi, kao što je Europski poljoprivredni jamstveni fond (EPJF), Švicarski instrument i neki drugi programi, iz kojih se sredstva refundiraju (nadoknađuju) državnom proračunu naknadno, pa se ta sredstva priznaju kao prihod u trenutku nadoknade, odnosno primljene uplate. Tako su u 2024. evidentirani prihodi na ime refundacije utroška sredstava prethodnih godina i tijekom 2024.

U određenim slučajevima evidentirani su i iskazani prihodi od pomoći EU, iako sredstva nisu primljena. Primjerice, kada korisnici sredstava prema zaključenim ugovorima o provođenju projekata financiranih sredstvima fondova EU imaju pravo na predujam, a iz tih fondova nisu primljena dostatna sredstva, isplata predujma krajnjim korisnicima sredstava financira se sredstvima državnog proračuna. U tom slučaju u Glavnoj knjizi državnog proračuna ne evidentira se prihod i umanjenje obveze za predujmove jer obveze nisu ni nastale, nego se evidentira prihod od pomoći EU i potraživanja za pomoći od EU. Ovakav način evidentiranja prihoda od pomoći iz fondova EU u trenutku plaćanja rashoda financiranih tim sredstvima odabran je kako pomoći EU ne bi imale utjecaj na visinu manjka ili viška državnog proračuna.

U Glavnoj knjizi državnog proračuna, potraživanja za pomoći od međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU, koja se uglavnom odnose na potraživanja od ESI fondova i fondova EU, iskazana su koncem 2024. u iznosu od 1.062.096.166,55 eura, što je 137.068.351,06 eura manje od iznosa potraživanja iskazanog koncem 2023.

Prema podacima iz Glavne knjige državnog proračuna koncem 2024. iskazana su primljena, a neutrošena sredstva iz fondova EU u iznosu od 2.115.650.353,71 euro, od čega u okviru ostalih tekućih obveza u iznosu od 98.796.417,14 eura, dok je preostali dio u iznosu od 2.016.853.936,57 eura iskazan u okviru unaprijed plaćenih prihoda koji se odnosi na primljena sredstva Mehanizma za oporavak i otpornost (RRF).

Prema podacima Ministarstva financija, u tablici u nastavku daju se podaci o planiranim i ostvarenim pomoćima od međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU, prema izvorima financiranja, odnosno fondovima i programima za 2024.

Tablica broj 7

Podaci o planiranim i ostvarenim pomoćima od međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU, prema izvorima financiranja, odnosno fondovima i programima za 2024.

u eurima

Izvor financiranja	Naziv fonda ili programa	Planirano	Ostvareno	% ostvarenja
	1	2	3	4
51	**Pomoći EU** (IPA, IPARD, refundacije putnih troškova i drugo)	**114.735.825,00**	**142.776.345,73**	**124,4**
52	**Ostale pomoći i darovnice**	**5.863.693,00**	**2.842.415,08**	**48,5**
53	**Inozemne darovnice**	**46.455,00**	**-**	**0,0**
55	**Refundacije iz pomoći EU**	**407.760.454,00**	**385.650.322,78**	**94,6**
551	Europski poljoprivredni jamstveni fond (EPJF)	394.466.688,00	371.808.187,11	94,3
552	Švicarski instrument	2.295.556,00	2.738.113,40	119,3
559	Ostale refundacije iz pomoći EU	10.998.210,00	11.104.022,27	101,0
56	**Fondovi EU**	**1.224.806.951,00**	**1.126.569.169,95**	**92,0**
561	Europski socijalni fond (ESF)	274.097.068,00	255.409.627,23	93,2
562	Kohezijski fond (KF)	88.812.241,00	116.274.475,26	130,9
563	Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)	491.001.083,00	424.078.500,97	86,4
564	Ribarski fondovi (EFPR i ERF)	58.566.487,00	54.050.332,53	92,3
565	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)	312.330.072,00	276.756.233,96	88,6
57 i 58	**Ostali programi EU**	**1.182.568.084,00**	**898.882.804,91**	**76,0**
573	Instrumenti europskog gospodarskog prostora	23.985.080,00	23.323.836,08	97,2
575	Fondovi za unutarnje poslove	65.816.103,00	81.558.201,85	123,9
577	Fond za pravednu tranziciju	938.142,00	790.631,87	84,3
581	Mehanizam za oporavak i otpornost	1.091.828.759,00	793.210.135,11	72,6
Ukupno		**2.935781.462,00**	**2.556.721.058,45**	**87,1**

Prihodi koji se odnose na pomoći od međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU iskazani su u iznosu od 2.556.721.058,45 eura te su manji za 12,9 % od planiranih. Vrijednosno najznačajnije pomoći od međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU odnose se na pomoći iz fondova EU.

Pomoći iz fondova EU iskazane su u iznosu od 1.126.569.169,95 eura i u ukupnim prihodima od pomoći međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU sudjeluju s 44,1 %.

Pomoći iz Mehanizma za oporavak i otpornost u iznosu od 793.210.135,11 eura u ukupnim prihodima od pomoći međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU sudjeluju s 31,0 %, pomoći iz Europskog poljoprivrednog jamstvenog fonda (EPJF) u iznosu od 371.808.187,11 eura sudjeluju s 14,5 %, a sve druge pomoći u iznosu od 265.133.566,28 eura s 10,4 %.

Pomoći iz fondova EU odnose se na prihode koji su ostvareni iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) u iznosu od 424.078.500,97 eura, Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) u iznosu od 276.756.233,96 eura, Europskog socijalnog fonda (ESF) u iznosu od 255.409.627,23 eura, Kohezijskog fonda (KF) u iznosu od 116.274.475,26 eura te na prihode Ribarskih fondova – Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo (EFPR) i Europskog ribarskog fonda (ERF) u ukupnom iznosu od 54.050.332,53 eura.

Osim navedenih sredstava ostvareni su i prihodi iz ostalih programa, i to iz Fondova za unutarnje poslove u iznosu od 81.558.201,85 eura te Fonda za pravednu tranziciju u iznosu od 790.631,87 eura.

Prema podacima Sektora za poslove Nacionalnog fonda, u tablici u nastavku daju se podaci o ostvarenim pomoćima iz fondova EU za dva programska razdoblja.

Tablica broj 8

Pomoći iz fondova EU za financijska razdoblja 2014. – 2020. i 2021. – 2027.

u eurima

Sredstva fondova EU	Financijsko razdoblje 2014. – 2020.		Financijsko razdoblje 2021. – 2027.	
	Ukupno za cijelo razdoblje	2024.	Ukupno za cijelo razdoblje	2024.
1	2	3	4	5
Odobrena sredstva	12.192.960.533,22	12.192.960.533,00	12.847.995.555,68	2.364.018.675,17
Ugovoreno	13.637.115.361,90	51.659.639,28	3.539.596.766,03	2.943.932.022,33
Primljena sredstva	11.805.011.522,69	1.264.263.657,72	864.841.288,81	560.193.446,71
Ovjereni troškovi poslani prema EK	13.512.457.562,62	3.276.689.100,83	852.931.350,08	614.696.689,01
Odobreno/isplaćeno korisnicima koji provode projekte	11.986.046.227,10	721.965.739,94	1.208.976.412,52	925.125.366,66

Za financijsko razdoblje 2014. – 2020. Republici Hrvatskoj odobrena su sredstva pomoći iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESI fondova) u iznosu od 12.192.960.533,22 eura za financiranje četiri programa: Operativni program Konkurentnost i kohezija, Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali, Program ruralnog razvoja i Operativni program za pomorstvo i ribarstvo.

Rok korištenja sredstava odobrenih iz ESI fondova za financijsko razdoblje 2014. – 2020. za korisnike bio je do 31. prosinca 2023., osim za Program ruralnog razvoja za koji je rok korištenja do 30. lipnja 2025. Prema podacima Ministarstva financija, Sektora za poslove Nacionalnog fonda, od 2014. do konca 2024. ugovorena su sredstva iz ESI fondova za financiranje projekata u okviru navedena četiri operativna programa ukupno u iznosu od 13.637.115.361,90 eura.

Od 2014. do konca 2024. iz ESI fondova je na ime predujmova i povrata troškova za projekte u okviru navedena četiri operativna programa primljeno 11.805.011.522,69 eura, što je 96,8 % sredstava odobrenih za financijsko razdoblje 2014. – 2020. U navedenom razdoblju Republika Hrvatska je ovjerila (potvrdila) troškove projekata u iznosu od 13.512.457.562,62 eura iz ESI fondova te ih uputila Europskoj komisiji.

Korisnicima sredstava koji provode projekte plaćeno je 11.986.046.227,10 eura, što je 181.034.704,41 euro više od iznosa sredstava doznačenih iz ESI fondova u državni proračun, pa je navedena razlika isplaćena iz državnog proračuna.

Za financijsko razdoblje 2021. – 2027. Republici Hrvatskoj dodijeljena su sredstva pomoći iz fondova EU u iznosu od 12.847.995.555,68 eura, od čega iz:

- Programa Konkurentnost i kohezija 2021. – 2027. u iznosu od 5.203.032.094,00 eura
- Programa Učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027. u iznosu od 1.933.570.912,00 eura
- Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) za Strateški plan Zajedničke poljoprivredne politike RH 2023. – 2027. u iznosu od 3.384.877.747,96 eura
- Integriranog teritorijalnog programa 2021. – 2027. u iznosu od 1.569.966.532,00 eura
- Europskog fonda za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPRA) u iznosu od 243.687.047,00 eura
- Fondova za unutarnje poslove u iznosu od 298.823.767,72 eura
- Teritorijalne suradnje u iznosu od 214.037.455,00 eura.

Do konca 2024. iz fondova EU u ovom programskom razdoblju je na ime predujmova i povrata troškova za projekte primljeno 864.841.288,81 euro, što je 6,7 % sredstava odobrenih za financijsko razdoblje 2021. – 2027. U navedenom razdoblju Republika Hrvatska je ovjerila (potvrdila) te uputila prema Europskoj komisiji troškove projekata u iznosu od 852.931.350,08 eura.

Korisnicima sredstava koji provode projekte plaćeno je 1.208.976.412,52 eura, što je 344.135.123,71 euro više od iznosa sredstava doznačenih iz ESI fondova u državni proračun, pa je navedena razlika isplaćena iz državnog proračuna.

Prema podacima iz Glavne knjige državnog proračuna, koncem 2024. na obvezama za predujmove (primljena sredstva iz fondova EU) nema evidentiranih raspoloživih sredstava iz fondova EU, dok je u okviru nedospjele naplate prihoda, gdje se evidentiraju isplate iz državnog proračuna za podmirenje rashoda koji se financiraju iz fondova EU, evidentirano stanje u iznosu od 1.062.096.166,05 eura.

Povrat iznosa koji je ocijenjen neprihvatljivim zbog utvrđene nepravilnosti provodi se umanjenjem navedenog iznosa u sljedećem zahtjevu za nadoknadu sredstava (metoda prijeboja) ili nalogom za povrat od korisnika, jednokratnom uplatom ili u obrocima (metoda uplate).

Prema podacima Ministarstva financija, Sektora za poslove Nacionalnog fonda, u 2024. su zbog utvrđenih nepravilnosti izvršeni povrati sredstava u državni proračun u iznosu od 5.455.413,78 eura (metodom uplate), a umanjenjem zahtjeva za nadoknadu sredstava u iznosu od 1.317.657,98 eura (metodom prijeboja).

Nadalje, prema podacima Ministarstva financija, Sektora za poslove Nacionalnog fonda, iz Mehanizma za oporavak i otpornost (izvor 581) Republici Hrvatskoj odobrena su sredstva u iznosu od 10.040.701.600,00 eura (od čega su sredstva u iznosu od 5.786.544.628,00 eura bespovratna sredstva, a sredstva u iznosu od 4.254.156.972,00 eura odnose se na zajam). Primljena su bespovratna sredstva do konca 2024. u ukupnom iznosu od 3.691.876.241,00 euro (u 2024. u iznosu od 773.470.192,00 eura, u 2023. u iznosu od 700.000.000,00 eura, u 2022. u iznosu od 1.400.000.000,00 eura te u 2021. u iznosu od 818.406.049,00 eura).

Također, tijekom 2024. primljena su i sredstva iz odobrenog zajma u iznosu od 795.903.810,00 eura. Provedba reformi i ulaganja mora se završiti do 31. kolovoza 2026., a plaćanja korisnicima ovise o dinamici provedbe i završnih provjera troškova prije plaćanja.

U 2024. iz navedenog instrumenta EU iz bespovratnih sredstava financirani su izvršeni rashodi i izdaci u iznosu od 830.390.837,11 eura, a obveze za primljena neutrošena sredstva (evidentirane kao unaprijed naplaćeni prihodi) koncem 2024. su u Glavnoj knjizi državnog proračuna evidentirane u iznosu od 2.016.853.936,57 eura. Iz sredstava zajma u 2024. ukupno su financirani izvršeni rashodi i izdaci u iznosu od 496.047.575,48 eura.

Od ulaska Republike Hrvatske u EU, odnosno od 1. srpnja 2013. do konca 2024., iz EU proračuna primljeno je 22.555.466.458,20 eura, a na ime doprinosa Republike Hrvatske EU proračunu, u EU proračun je uplaćeno 6.094.885.767,59 eura. U navedenom razdoblju iz EU-a je primljeno 16.457.580.690,61 euro više od sredstava uplaćenih u EU proračun. U 2024. iz EU proračuna primljeno je 3.515.278.890,37 eura, a uplaćeno u EU proračun (uključujući i zatezne kamate) 710.763.631,41 euro te pozitivna razlika iznosi 2.804.515.258,96 eura.

– **Registar koncesija**

Prihodi od naknada za koncesije obuhvaćaju one naknade koje prema Zakonu o koncesijama (Narodne novine 69/17 i 107/20) plaća koncesionar na temelju ugovora o koncesiji. Naknade za koncesiju prihod su državnog proračuna Republike Hrvatske i/ili proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravnih osoba koje su posebnim zakonima ovlaštene za davanje koncesije. Omjer raspodjele prihoda od naknada za koncesije propisuje se posebnim propisom i Zakonom o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 127/17, 138/20, 151/22 i 114/23). Prihodi od naknada za koncesije mogu biti izravni prihodi državnog proračuna, zajednički prihodi državnog proračuna i lokalnih jedinica te izravni prihodi lokalnih jedinica.

Prema podacima iz Registra koncesija kojeg vodi Ministarstva financija, u tablici broj 9 daje se pregled ostvarenih prihoda od naknada za koncesije koji su raspoređeni državi u 2023. i 2024.

Tablica broj 9

Prihodi od naknada za koncesije državnog proračuna u 2023. i 2024.

u eurima

Redni broj	Prihodi od naknada za koncesije	2023.	2024.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Izravni prihodi državnog proračuna	22.900.705,00	19.923.345,13	87,0
2.	Zajednički prihodi državnog, gradskih i općinskih proračuna – dio raspoređen u državni proračun	886.398,36	959.064,08	108,2
3.	Zajednički prihodi državnog, županijskih, gradskih i općinskih proračuna – dio raspoređen u državni proračun	38.842.852,04	37.631.801,54	96,9
4.	Zajednički prihodi državnog i županijskih proračuna – dio raspoređen u državni proračun	620.512,56	648.372,30	104,5
Ukupno		**63.250.467,96**	**59.162.583,05**	**93,5**

Prihodi od naknada za koncesije državnog proračuna ostvareni su u 2024. u iznosu od 59.162.583,05 eura i u odnosu na 2023. manji su za 4.087.881,91 euro ili 6,5 %. Na smanjenje prihoda najvećim dijelom utjecalo je smanjenje eksploatirane količine ugljikovodika (plina) jer su polja pri kraju svog eksploatacijskog razdoblja te se smanjuju pridobivene količine ugljikovodika. Također, u 2023. naknada za koncesiju za izgradnju i upravljanje zračnom lukom obuhvatila je, osim obveza za 2023., i uplate preostalog dijela odgođene koncesijske naknade u razdoblju pandemije COVID-19, pa je slijedom toga uplaćeni iznos u 2024. manji od iznosa u 2023.

Izravni prihodi državnog proračuna ostvareni su u 2024. u iznosu od 19.923.345,13 eura i čine 33,7 % udjela u ukupnim prihodima od naknada za koncesije. U odnosu na 2023. manji su za 2.977.359,87 eura ili 13,0 %. Na smanjenje prihoda utjecalo je najvećim dijelom smanjenje eksploatirane količine plina.

Prihodi od naknada za koncesije kao izravni prihodi državnog proračuna odnose se na: naknadu za koncesije na vodama i vodnom dobru, naknadu za eksploataciju plina, naknadu za koncesiju u javnim telekomunikacijama i za uporabu radijske frekvencije, naknade za ostale koncesije te naknade za koncesiju na pomorskom dobru – lučke uprave i koncesijske naknade na temelju Zakona o plovidbi i lukama unutarnjih voda (Narodne novine 144/21).

Zajednički prihodi državnog, gradskih i općinskih proračuna koji su raspoređeni u državni proračun u 2024. ostvareni su u iznosu od 959.064,08 eura i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 72.665,72 eura ili 8,2 %. Odnose se na: naknade za koncesije za mineralne i termalne vode, naknade za koncesiju za zahvaćanje pitke vode i prodaju na tržištu u bocama i drugoj ambalaži te naknade za skladištenje ugljikovodika.

Zajednički prihodi državnog, županijskih, gradskih i općinskih proračuna koji su raspoređeni u državni proračun u 2024. ostvareni su u iznosu od 37.631.801,54 eura i u odnosu na prethodnu godinu manji su za 1.211.050,50 eura ili 3,1 %.

Odnose se na: naknade za koncesije za poljoprivredno zemljište u vlasništvu države; naknade za koncesije na pomorsko dobro; naknade za otkopanu količinu neenergetskih mineralnih sirovina; naknade za pridobivenu količinu energetskih mineralnih sirovina za plin; naknade za pridobivenu količinu energetskih mineralnih sirovina za naftu i kondenzat te naknade za koncesiju za izgradnju i upravljanje zračnom lukom.

Zajednički prihodi državnog i županijskih proračuna koji su raspoređeni u državni proračun u 2024. ostvareni su u iznosu od 648.372,30 eura i u odnosu na prethodnu godinu veći su za 27.859,74 eura ili 4,5 %. Odnose se na naknade za koncesiju prava lova i naknade za koncesiju za gospodarsko korištenje voda.

U tablici u nastavku daje se pregled naplaćenih naknada za koncesije prema vrstama koncesija u 2023. i 2024.

Tablica broj 10

Prihodi od naknada za koncesije državnog proračuna u 2023. i 2024., prema vrstama koncesija

u eurima

Redni broj	Naknade za koncesije	2023.	2024.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Naknada za koncesije za pravo na lov	209.957,60	224.996,83	107,2
2.	Naknada za koncesije za pravo na lov, izvor 43	345.975,33	374.994,79	108,4
3.	Naknada za koncesiju za pružanje medijskih usluga televizije i radija	275.371,75	294.490,74	106,9
4.	Naknada za koncesije na vodama i javnom vodnom dobru	3.637.874,44	2.625.381,47	72,2
5.	Naknada za koncesiju na pomorskom dobru (izvor 11)	6.117.225,68	5.551.295,71	90,8
6.	Naknada za koncesiju na pomorskom dobru – lučke uprave (izvor 43)	9.404.739,77	9.861.058,33	104,9
7.	Naknade za ostale koncesije	1.250.121,81	1.267.291,44	101,4
8.	Naknada za koncesiju za zračnu luku	8.068.473,88	6.830.618,34	84,7
9.	Naknada za koncesiju za korištenje poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države	1.410.182,23	1.577.070,60	111,8
10.	Naknada za pridobivenu količinu energetskih mineralnih sirovina za naftu i kondenzat	11.631.346,81	11.546.359,01	99,3
11.	Naknada za skladištenje ugljikovodika u geološkim strukturama	67.688,63	67.688,64	100,00
12.	Naknada za otkopanu količinu neenergetskih minerala	2.775.304,47	3.916.192,65	141,1
13.	Naknada za eksploataciju mineralnih sirovina u rubnom pojasu (eksploatacija plina)	8.963.440,70	6.577.662,27	73,4
14.	Naknada za pridobivenu količinu energetskih mineralnih sirovina za plin	8.840.318,97	8.210.265,23	92,9
15.	Koncesijske naknade temeljem Zakona o plovidbi i lukama unutarnjih voda	252.445,89	237.217,00	94,0
Ukupno		**63.250.467,96**	**59.162.583,05**	**93,5**

Pravilnikom o Registru koncesija (Narodne novine 1/18), propisano je da svi ugovori o koncesijama koji su dani na području Republike Hrvatske trebaju biti evidentirani u Registru koncesija koji je ustrojen kao jedinstvena elektronička evidencija i središnji je izvor informacija o svim koncesijama.

Registar koncesija vodi Ministarstvo financija, a obveznik unosa podataka je davatelj koncesije. Davatelj koncesije može biti: Hrvatski sabor, Vlada RH i tijelo državne uprave u ime Republike Hrvatske, nadležno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u ime jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravna osoba posebnim zakonima ovlaštena za davanje koncesije. Ministarstvo financija izrađuje izvješće o provedenoj politici koncesija i dostavlja ga Vladi RH za prethodnu godinu.

Podatke o potraživanjima za koncesijske naknade te naplatu potraživanja vode davatelji koncesija, koji u Registar koncesija unose zaduženja mjesečno ili kvartalno ovisno u dinamici utvrđenoj u ugovorima o koncesiji. Prema podacima iz Registra koncesija sa stanjem na 31. prosinca 2024., ukupno unesena zaduženja (obveze) koncesionara, za naknade za koncesije kojima su davatelji koncesija ministarstva i agencije, evidentirane su u iznosu od 1.749.466.526,37 eura, od čega je uplaćeno 1.372.556.106,38 eura. Dospjela potraživanja za naknade za koncesije iznose 7.589.135,80 eura, a zajedno s kamatama u iznosu od 2.788.625,00 eura, ukupna dospjela potraživanja od koncesionara iznose 10.377.760,80 eura. Vrijednosno značajnija dospjela potraživanja za naknade za koncesije koja se vode u Registru koncesija evidentirana su kod Ministarstva gospodarstva u iznosu od 4.319.221,94 eura te Ministarstva mora, prometa i infrastrukture u iznosu od 3.445.985,48 eura.

– **Subvencioniranje cijene energenata i osiguranja dostatnih količina plina na teritoriju Republike Hrvatske (HEP d.d.)**

Na rashode državnog proračuna dodatno je utjecala provedba mjera Vlade RH za zaštitu kućanstava i gospodarstva od rasta cijena. Tako su se, između ostalog, davanjem subvencija provodili paketi mjera Vlade RH za suzbijanje inflatornih pritisaka na građane i poduzetnike, subvencioniranjem cijene energenata i osiguranja dostatnih količina plina na teritoriju Republike Hrvatske. Navedene subvencije iskazane u izvršenju državnog proračuna davane su tijekom 2024. putem Ministarstva gospodarstva u iznosu od 1.211.841.957,58 eura, i to najvećim dijelom u okviru aktivnosti Podmirenje naknada za energente u iznosu od 899.274.626,81 euro i Osiguravanje dostatne količine plina u skladištu Podzemno skladište plina Okoli u iznosu od 298.478.382,66 eura. Od navedenih subvencija danih putem Ministarstva gospodarstva, vrijednosno najznačajnije su dane društvu HEP d.d.

U okviru aktivnosti Podmirenje naknada za energente izvršene u iznosu od 899.274.626,81 euro, davane su i isplaćivane subvencije za podmirenje naknada opskrbljivačima električne i toplinske energije te distributerima toplinske energije za pokrivanje toplinskih gubitaka u distribuciji, na temelju Uredbe Vlade Republike Hrvatske o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije. Navedenom Uredbom o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije (dalje u tekstu: Uredba), koju je Vlada RH donijela u rujnu 2022. (Narodne novine 104/22), bilo je propisano, između ostalog, obeštećenje opskrbljivača električnom energijom za razliku između ugovorene cijene i cijene obračunate kupcima, odnosno cijene ograničene Uredbom.

Od navedenog iznosa od 899.274.626,81 euro dio u iznosu od 415.440.440,15 eura odnosi se na prijeboj s dioničarskim zajmom danim društvu HEP d.d. u 2023., dio u iznosu od 114.040.901,34 eura odnosi se na prijeboj s osnove klirinškog duga na temelju Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Ruske Federacije o reguliranju obveza bivšeg SSSR-a po obračunima vezanim za robnu razmjenu između bivšeg SSSR-a i bivše SFRJ, dok je preostali dio isplaćen u novcu društvima unutar HEP grupe te drugim opskrbljivačima i distributerima.

Navedenom Uredbom za obeštećenje nisu bili obuhvaćeni opskrbljivači električnom energijom iz HEP grupe te je teret energetskih mjera snosio HEP d.d. Uredbom o izmjenama i dopunama Uredbe iz listopada 2023. (Narodne novine 122/23) propisano je i obeštećenje za opskrbljivače unutar HEP grupe, i to za razdoblje od 1. travnja 2023. do trajanja Uredbe. Na taj način su opskrbljivači unutar HEP grupe stavljeni u ravnopravan položaj kao i ostali opskrbljivači u Republici Hrvatskoj te su stvorene osnove za isplatu obeštećenja.

Nadalje, u ožujku 2024. Vlada RH je donijela dvije povezane odluke: Odluku o izmjenama Odluke o odobrenju davanja dioničarskog zajma društvu Hrvatska elektroprivreda d.d. i pokretanju aktivnosti postupka dokapitalizacije te Odluku o nadoknadi razlike cijene električne energije društvu Hrvatska elektroprivreda d.d. i provedbenim aktivnostima. Odlukom o nadoknadi razlike cijene električne energije društvu Hrvatska elektroprivreda d.d. i provedbenim aktivnostima, propisano je da se HEP grupi odobrava nadoknada za električnu energiju za kupce kategorije poduzetništvo i za razdoblje od 1. listopada 2022. do 31. ožujka 2023. te način na koji će se nadoknada izvršiti. Radi se o razdoblju u kojem je HEP d.d. bio u neravnopravnom položaju u odnosu na ostale opskrbljivače električne energije, a iznos razlike u cijeni za nadoknadu iznosi 547.075.454,25 eura. U visini iznosa nadoknade, odnosno obeštećenja izvršit će se prijeboj s dioničarskim zajmom koji je Republika Hrvatska dala društvu u 2023. u iznosu od 400.000.000,00 eura, uvećan za iznos kamata na dan donošenja Odluke u iznosu od 15.440.440,15 eura. Ostatak iznosa za obeštećenje (131.635.014,10 eura) nakon provedenog prijeboja uplatit će se u novcu društvu HEP d.d. Do vremena obavljanja revizije (travanj 2025.) navedena sredstva nisu bila uplaćena.

Odlukom o nadoknadi razlike cijene električne energije društvu Hrvatska elektroprivreda d.d. i provedbenim aktivnostima, Republika Hrvatska se odriče i zadržane dobiti u iznosu od 60,0 % sredstava s osnove dobiti nakon oporezivanja za 2021., a koja na temelju Odluke o visini, načinu i rokovima uplate sredstava trgovačkih društava u državnom vlasništvu u državni proračun Republike Hrvatske za 2022. godinu (Narodne novine 130/22) nije isplaćena te isplate ostvarenih dobiti u poslovanju društva HEP d.d. za buduća razdoblja u državni proračun, sve u cilju realizacije investicijskog ciklusa društva u narednom razdoblju, do iznosa od 194.000.000,00 eura. Donošenjem navedene Odluke prestale su okolnosti koje su utjecale na potrebu povećanja temeljenog kapitala društva HEP d.d., stoga su u Odluci o izmjenama Odluke o odobrenju davanja dioničarskog zajma društvu Hrvatska elektroprivreda d.d. i pokretanju aktivnosti postupka dokapitalizacije brisane odredbe koje se odnose na pokretanje postupka dokapitalizacije društva.

U izvršenju Državnog proračuna za 2024. navedeno je iskazano kao izvršenje rashoda za subvencije u iznosu od 415.440.440,15 eura u okviru Ministarstva gospodarstva, aktivnosti Podmirenje naknada za energente te su istodobno iskazani i primici od povrata zajmova u iznosu od 400.000.000,00 eura i prihodi od kamata na zajmove u iznosu od 15.440.440,15 eura. Navedeni rashodi, primici i prihodi su obračunske kategorije evidentirane uslijed prijeboja, odnosno za navedeno nije bilo novčanih isplata ni uplata.

Osim prijeboja dioničarskog zajma kojim se prebijao dug na ime nadoknade razlike u cijeni električne energije, u 2024. je na ime nadoknade razlike za toplinsku energiju, na temelju Uredbe o otklanjanju poremećaja na domaćem tržištu energije, izvršen prijeboj potraživanja i obveza društva HEP d.d. i Republike Hrvatske. Navedeno je također iskazano u okviru aktivnosti Podmirenje naknada za energente. Naime, društvo HEP d.d. je imalo obvezu prema Republici Hrvatskoj s osnove klirinškog duga na temelju Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Ruske Federacije o reguliranju obveza bivšeg SSSR-a po obračunima vezanim za robnu razmjenu između bivšeg SSSR-a i bivše SFRJ. Republika Hrvatska imala je obvezu prema društvu HEP d.d. s osnove nadoknade razlike za toplinsku energiju na temelju Uredbe. Osim navedenog, postojao je i Ugovor o ustupanju potraživanja (Ugovor o cesiji) između društva HEP d.d. i društva HEP-Toplinarstvo d.o.o. u iznosu od 132.896.568,19 eura. Stoga je, na temelju Odluke Vlade Republike Hrvatske o davanju prethodne suglasnosti za sklapanje ugovora o međusobnom prijeboju između Republike Hrvatske i društva Hrvatske elektroprivrede d.d. od 27. prosinca 2024., izvršen prijeboj međusobnih potraživanja i obveza. Predmet ugovora o međusobnom prijeboju potraživanja i obveza u iznosu od 120.450.000,00 USD (što po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan provedbe kompenzacije iznosi 114.040.901,34 eura) su navedene obveze koje međusobno imaju društvo HEP d.d. i Republika Hrvatska, Ministarstvo gospodarstva.

U izvršenju Državnog proračuna za 2024. navedeno je iskazano kao izvršenje rashoda za subvencije u iznosu od 132.896.568,19 eura u okviru Ministarstva gospodarstva, aktivnosti Podmirenje naknada za energente, od čega je iznos od 18.855.666,85 eura isplaćen društvu HEP-Toplinarstvo d.o.o. na temelju Ugovora o cesiji, dok su za iznos od 114.040.901,34 eura, osim rashoda za subvencije, iskazani i prihodi od prodaje postrojenja i opreme. Postrojenja i oprema se odnose na energetski otok Bloka C Termoelektrane Sisak, koji je bio predmet robne razmjene između bivšeg SSSR-a i bivše SFRJ, obuhvaćene klirinškim dugom. Navedeni rashodi za subvencije i prihodi u iznosu od 114.040.901,34 eura su obračunske kategorije evidentirane uslijed prijeboja, odnosno za navedeno nije bilo novčanih isplata ni uplata.

Osim navedenih prijeboja, u 2024. na ime nadoknade razlike za električnu i toplinsku energiju, društvu HEP d.d. nisu isplaćivane subvencije u novcu. Subvencije su isplaćivane društvima unutar HEP grupe i drugim opskrbljivačima i distributerima, što je u izvršenju Državnog proračuna za 2024. iskazano u okviru aktivnosti Podmirenje naknada za energente.

U 2024. društvu HEP d.d. su u okviru aktivnosti Osiguravanje dostatne količine plina u skladištu Podzemno skladište plina Okoli isplaćene subvencije (u novcu) u iznosu od 298.478.382,66 eura za razliku između nabavne i tržišne prodajne cijene plina, troškova skladištenja i troškova financiranja kredita koji je HEP d.d. podigao za kupnju plina radi osiguranja zaliha plina na teritoriju Republike Hrvatske, a za koje je Republika Hrvatska dala jamstva.

Subvencije su isplaćivane na temelju odluka Vlade RH: Odluke o osiguranju zaliha plina na teritoriju Republike Hrvatske (Narodne novine 63/22 i 5/24) i Odluke o osiguranju zaliha plina na teritoriju Republike Hrvatske za ogrjevnu sezonu 2023./2024. (Narodne novine 37/23) donesenih u sklopu VI. Paketa mjera Vlade Republike Hrvatske za zaštitu kućanstava i gospodarstva od rasta cijena.

– **Davanje državnih jamstava društvu 3. MAJ Brodogradilište d.d.**

U rujnu 2024. Vlada RH donijela je Odluku o davanju državnih jamstava u korist Hrvatske banke za obnovu i razvitak i/ili drugih poslovnih banaka u zemlji i/ili inozemstvu za avansne uplate kupca Algoma Central Corporation, Canada društvu 3. MAJ Brodogradilište d.d., Rijeka i za garanciju za garantni period za praćenje dovršetka broda Nov. 527 (dalje u tekstu: Odluka). Na temelju navedene Odluke, društvu 3. MAJ Brodogradilište d.d., Rijeka izdano je jamstvo u iznosu od 14.000.000,00 eura za osiguranje avansnih uplata za praćenje dovršetka broda Nov. 527.

Aktivna jamstva izdana društvu 3. MAJ Brodogradilište d.d., Rijeka za kreditna zaduženja iskazana su u glavnoj knjizi državnog proračuna koncem 2024. u iznosu od 107.744.076,22 eura. Sva jamstva izdana navedenom brodogradilištu od 2019. izdana su na temelju odluka Vlade RH koje su donesene iz pozicije vjerovnika u cilju umanjenja štete po državni proračun, a proizlaze iz Zaključka Vlade RH o iskazivanju spremnosti za uključivanje u proces deblokade računa, pripremu i pokretanje proizvodnje te dovršetak započetih gradnji u društvu 3. MAJ Brodogradilište d.d., Rijeka iz kolovoza 2019.

U Mišljenju Ministarstva financija danom Ministarstvu gospodarstva na prijedlog navedene Odluke iz rujna 2024., Ministarstvo financija se u odnosu na aspekt državnih potpora poziva na Mišljenje iz listopada 2023., u kojem je Ministarstvo financija u tadašnjem postupku odobravanja državnog jamstva izrazilo mišljenje kako bi se ovo državno jamstvo moglo smatrati državnom potporom u smislu Zakona o državnim potporama (Narodne novine 47/14 i 69/17) i time podlijegati njegovoj primjeni te da se poduzetniku u teškoćama potpore mogu dodijeliti prema postupanju temeljem odredaba članka 8. Zakona o državnim potporama odnosno nakon prijave i odobrenja od Europske komisije.

Također, Ministarstvo financija je u Mišljenju navelo kako odobrenje ovog jamstva, u uvjetima u kojima Republika Hrvatska kao davatelj jamstva nastupa u poziciji vjerovnika u cilju umanjenja štete po državni proračun, može isključivati elemente državne potpore, također pod uvjetom obavljene komunikacije s Europskom komisijom. Postupak prijave Europskoj komisiji je u nadležnosti resornog ministarstva, odnosno Ministarstva gospodarstva.

Ministarstvo financija je istaknulo kako bi se u komunikaciji s Europskom komisijom trebale prikazati i obrazložiti sve relevantne informacije vezane za 3. MAJ Brodogradilište d.d., Rijeka, čime bi se osigurala puna pravna sigurnost Republike Hrvatske u budućim postupanjima s navedenim brodogradilištem.

Nadalje, odredbama članka 6. navedene Odluke, zadužuje se Ministarstvo gospodarstva da u roku od dva mjeseca od dana donošenja ove Odluke izradi sveobuhvatan plan provedbe sanacije koncesijskog područja društva 3. MAJ Brodogradilište d.d., Rijeka u cilju reorganizacije, rentabilnog poslovanja i nastavka brodograđevne djelatnosti te plan dostavi Vladi RH na usvajanje. Također se zadužuju Ministarstvo gospodarstva i Ministarstvo financija da, po usvajanju plana iz stavka 1. ove točke, o tome izvijesti nadležno tijelo Europske komisije.

U vezi s navedenim, Ministarstvo financija dostavilo je očitovanje Ministarstva gospodarstva kroz prijedlog nacrta neformalnog izvješća (neformalni *non-paper*) Glavnoj upravi za tržišno natjecanje Europske komisije o aktivnostima vezano za 3. MAJ Brodogradilište d.d., Rijeka. Navedeno neformalno izvješće je dostavljeno Ministarstvu financija i ostalim sudionicima kako bi dali svoje mišljenje do konca travnja 2025., nakon čega bi se organizirao sastanak kako bi se usuglasio konačni tekst, koji će Ministarstvo gospodarstva i Ministarstvo financija uputiti Glavnoj upravi za tržišno natjecanje Europske komisije. U navedenom dokumentu navodi se, između ostalog, da je cijeli navedeni pothvat neformalno komuniciran prema Glavnoj upravi za tržišno natjecanje Europske komisije, pri čemu je naglašeno da Republika Hrvatska nastupa kao vjerovnik koji štiti svoja potraživanja uslijed prethodno protestiranih državnih jamstava Uljanik Grupe.

Također se, između ostalog, navodi da je društvo 3. MAJ Brodogradilište d.d., Rijeka izradilo Program restrukturiranja, koji je Nadzorni odbor usvojio 23. siječnja 2023., a koji je uključivao postupno prenošenje imovine i opreme na društvo kćer – 3. MAJ Rijeka 1905 d.o.o., potom prijenos koncesije te prodaju preostale likvidne imovine. Nadalje, Vlada RH je 27. prosinca 2024. donijela Odluku o namirenju dijela potraživanja Republike Hrvatske prema društvu 3. MAJ Brodogradilište d.d., Rijeka prijenosom poslovnih udjela društvu 3. MAJ Rijeka 1905 d.o.o. Ugovor o namirenju dijela potraživanja i Ugovor o prijenosu poslovnih udjela, Ministarstvo financija zaključilo je s društvom 3. MAJ Brodogradilište d.d., Rijeka koncem siječnja 2025. Na taj način djelomično je namireno potraživanje Republike Hrvatske kroz prijenos sva tri poslovna udjela koje je imalo u društvu 3. MAJ Rijeka 1905 d.o.o. na Republiku Hrvatsku, u ukupnom iznosu od 10.313.220,00 eura. Također, donesena je Odluka o davanju suglasnosti na prijenos koncesije na pomorskom dobru u svrhu gospodarskog korištenja luke posebne namjene – brodogradilišta 3. MAJ Brodogradilište d.d., Rijeka na novog koncesionara, društvo 3. MAJ Rijeka 1905 d.o.o. Nadalje, brod Nov. 527 isporučen je kupcu koncem veljače 2025.

Prema podacima Ministarstva financija ukupna potraživanja Republike Hrvatske po protestiranim jamstvima prema društvu 3. MAJ Brodogradilište d.d., Rijeka do vremena obavljanja revizije (travanj 2025.) iznose 101.040.565,03 eura.

Prema zaključku navedenom u nacrtu neformalnog izvješća, provedbom navedenih odluka stvoreni su preduvjeti za otvaranje stečajnog postupka nad društvom 3. MAJ Brodogradilište d.d., Rijeka, kao i preduvjeti da CERP, u ime Republike Hrvatske, pokrene prodaju poslovnih udjela društva 3. MAJ Rijeka 1905. d.o.o. Prodajom poslovnih udjela planira se nadomjestiti dio sredstava u državni proračun koji je prethodnih godina plaćen po protestiranim jamstvima iz provedenog programa dovršetka četiri novogradnje iz stečaja Uljanik Grupe, a Republika Hrvatska ostaje važan čimbenik europske brodograđevne industrije sa spremnim proizvodnim kapacitetima za gospodarske ili obrambene svrhe.

– **Vlasnički udjeli**

Nacionalnim programom oporavka i otpornosti 2021. – 2026. utvrđene su, između ostalog, reformske mjere koje su sastavni dio Komponente 2 – Javna uprava, pravosuđe i državna imovina, u cilju smanjenja državnog portfelja financijske imovine putem privatizacije raspoloživog dijela portfelja CERP-a i ukidanja postojećih rezervacija koje sprječavaju raspolaganje dionicama/udjelima društava trenutno neraspoloživih za prodaju. Tako je, Podkomponentom C2.4. Unaprjeđenje upravljanja državnom imovinom, Republika Hrvatska preuzela obvezu objaviti prodaju 185 društava koja nisu od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku i kojima upravlja CERP te realizirati prodaju za njih 90 (ciljna vrijednost) do konca lipnja 2026.

Tijekom 2024. ostvareni su primici od prodaje dionica i udjela u glavnici u iznosu od 25.073.353,98 eura. Od toga se iznos od 19.786.510,84 eura odnosi na prodane dionice i udjele iz portfelja Republike Hrvatske (što uključuje Republiku Hrvatsku i HZMO kao imatelje), kojima na temelju Zakona o upravljanju državnom imovinom (Narodne novine 52/18 i 155/23) upravlja CERP.

Odluke o prodaji dionica pojedinih društava donosilo je Upravno vijeće CERP-a tijekom 2024., u skladu s propisima koji uređuju poslovanje CERP-a.

Vrijednosno značajniji primici u iznosu od 14.947.451,30 eura ostvareni su prodajom 442 026 dionica društva Hrvatski Telekom d.d., Zagreb. Navedene dionice prodavane su na temelju Odluke Upravnog vijeća CERP-a iz rujna 2015., kojom je bila predviđena prodaja predmetnih dionica putem javne dražbe na Zagrebačkoj burzi, koja je u skladu s tada važećim Pravilima Zagrebačke burze d.d. bila omogućena. Nadalje, navedenom Odlukom utvrđeno je da u slučaju da se u cijelosti ili djelomično ne realizira prodaja putem javne dražbe, sve preostale neprodane dionice CERP može prodati unutar knjige ponuda u modalitetu redovite trgovine, izlaganjem dionica u dogovoru s ovlaštenim investicijskim društvom u sustav uređenog tržišta kapitala.

Istodobno su od navedenih dionica društva Hrvatski Telekom d.d., Zagreb ostvareni i prihodi od dividendi za 2023. u iznosu od 2.930.164,20 eura. Datum isplate dividende dioničarima bio je 20. svibnja 2024., što je u skladu s uobičajenom praksom društva koje isplatu godišnjih dividendi (na temelju neto dobiti ostvarene u prethodnoj godini) planira i ostvaruje koncem svibnja svake godine. Navedena dividenda uplaćena je u državni proračun. Prihod od dividende navedenih dionica u 2023. ostvaren je u iznosu od 2.465.339,80 eura, a u 2022. u iznosu od 2.440.209,70 eura (kada je portfelj činilo oko 1 905 000 dionica društva Hrvatski Telekom d.d., Zagreb).

Nadalje, iz portfelja Republike Hrvatske kojim upravlja CERP, najvećim su se dijelom, kao što je i navedeno, prodavale dionice društva Hrvatski Telekom d.d., Zagreb, koje su vrlo likvidne dionice kojima se redovito trguje na burzi, iako je cilj reformskih mjera, između ostalog, smanjenje cjelokupnog državnog portfelja. Istodobno, usprkos navedenom cilju smanjenja državnog portfelja financijske imovine putem privatizacije, država je ponovno tijekom 2024. ulazila u vlasnički kapital (dokapitalizacijom ili stjecanjem vlasničkih udjela) pojedinih društava, i to onih koja nisu određena kao društva od strateškog značaja i nalaze se u portfelju CERP-a.

Tako su na temelju odluke Vlade RH kupljeni poslovni udjeli društva ULJANIK Brodogradnja 1856 d.o.o., Pula u iznosu od 6.911.540,00 eura, zaključno s čime Republika Hrvatska (prema podacima iz travnja 2025.) ima gotovo stopostotni udjel u vlasničkom kapitalu (97,14 %) navedenog društva.

Nadalje, na temelju odluke Vlade RH, Republika Hrvatska je na ime dijela potraživanja od društva 3. MAJ Brodogradilište d.d., Rijeka u iznosu od 10.313.220,00 eura, po osnovi protestiranog državnog jamstva, stekla stopostotni udjel u vlasništvu njegovog društva kćeri – društva 3. MAJ Rijeka 1905 d.o.o.

U navedenim odlukama Vlade RH, naime, postoje odredbe da se, nakon što se steknu određeni uvjeti (kao na primjer primopredaja broda, vraćanje kredita uz državna jamstva i slično), pokrene prodaja stečenih udjela ili predloži Ministarstvu gospodarstva drukčiji način upravljanja i/ili raspolaganja navedenim udjelima, a sve u cilju sigurnosti i zaštite interesa Republike Hrvatske. Po navedenom, do vremena obavljanja revizije (travanj 2025.) još se nije postupilo.

Nadalje, na temelju odluke Vlade RH dokapitalizirano je društvo Petrokemija d.d., tvornica gnojiva, Kutina u iznosu od 5.592.101,00 euro, čime se planirao zadržati kontrolni paket imatelja Republike Hrvatske od 25,0 % plus jedne dionice. Također, Vlada RH dala je suglasnost za sklapanje Dodatka II. Ugovora o dokapitalizaciji i restrukturiranju društva Petrokemija d.d. tvornica gnojiva, Kutina, kojim su se planirali drukčije definirati međusobni odnosi, prava i obveze svih vlasnika, pogotovo kada je riječ o pravima i zaštiti interesa Republike Hrvatske u kontekstu imenovanja jednog člana Uprave društva. Uprava Petrokemije trebala bi imati pet članova, s tim da peti član Uprave bude predstavnik Vlade RH. Međutim, prema podacima CERP-a iz travnja 2025., Republika Hrvatska ima udjel u vlasničkom kapitalu od 10,35 %, a prema podacima iz sudskog registra Republike Hrvatske, Uprava društva i nadalje ima četiri člana, i to predstavnike iz turske grupacije Yildirima.

Ministarstvo financija i CERP očitovali su se na činjenice opisane u dijelu Izvješća u kojem se opisuju Druge informacije, Vlasnički udjeli. Prema obrazloženju navedenom u Očitovanju, Strategijom o upravljanju državnom imovinom (Narodne novine 96/19), koju je usvojio Hrvatski sabor na sjednici održanoj 2. listopada 2019., kao poseban cilj naveden je nastavak privatizacije trgovačkih društava u vlasništvu Republike Hrvatske. U promatranom razdoblju (od početka 2021.), a u vezi s obvezama po NPOO-u, koji je u Hrvatskom saboru prezentiran u travnju 2021. (od kada je Republika Hrvatska počela ispunjavati obveze po NPOO-u, a konačnu verziju je usvojila Vlada RH 29. srpnja 2021.).

U obrazloženju se navodi da se Republika Hrvatska obvezala ispuniti osnovni cilj a to je smanjiti portfelj poduzeća u državnom vlasništvu koja nisu od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku, među koje spada i društvo Hrvatski telekom d.d. CERP je prodavao dionice društva Hrvatski Telekom d.d. ovisno o kretanju cijene na tržištu kapitala (ZSE).

Nadalje, u vezi s Odlukom Vlade RH o kupnji poslovnih udjela društva ULJANIK Brodogradnja 1856 d.o.o. i Odlukom Vlade Republike Hrvatske o namirenju dijela potraživanja Republike Hrvatske prema društvu 3. MAJ Rijeka 1905 d.o.o. napominje se kako je Vlada RH navedene odluke donijela u skladu s odredbama Zakona o Vladi Republike Hrvatske, na prijedlog Ministarstva gospodarstva kao resornog ministarstva, a uzimajući u obzir širi gospodarski interes očuvanja djelatnosti brodogradnje u Republici Hrvatskoj, a posljedično tome i zaposlenosti u navedenim društvima.

Nadalje, u vezi s navodom da Republika Hrvatska ima udjel u vlasničkom kapitalu društva Petrokemija d.d. tvornica gnojiva, Kutina (dalje u tekstu: Društvo) od 10,35 %, obrazlaže se da prema podacima SKDD-a iz travnja 2025., Republika Hrvatska ima udjel u vlasničkom kapitalu Društva od 10,35 %, ali zajedno s vlasničkim udjelima koje u temeljnom kapitalu imaju pravne osobe kojima je osnivač Republika Hrvatska, čini ukupno 25,0 % plus jednu dionicu u temeljnom kapitalu Društva, na koji način je ostvaren cilj iz Odluke Vlade RH. Također, na navode da Uprava Društva ima četiri člana obrazlaže se da je 8. i 9. svibnja 2025. održana sjednica Nadzornog odbora Društva na kojoj je donesena Odluka o imenovanju člana Uprave Društva na mandat od pet godina, koji je predstavnik Vlade RH. Na navedeni način postignut je i drugi cilj iz Odluke Vlade RH koji se odnosi na zaštitu interesa Republike Hrvatske u upravljanju društvom Petrokemija d.d. tvornica gnojiva, Kutina.

Također, obrazlaže se da je CERP pravna osoba s javnim ovlastima, čiji je prioritetni cilj prodaja trgovačkih društava iz portfelja CERP-a, odnosno izlazak države iz vlasništva, posebno onih trgovačkih društava u kojima država nema priliku znatnije utjecati ni sudjelovati u donošenju odluka, a u skladu s obvezama preuzetim Nacionalnim planom oporavka i otpornosti. Također, u proceduri je donošenje Zakona o pravnim osobama u vlasništvu Republike Hrvatske i Zakona o Centru za restrukturiranje i prodaju. Na 6. sjednici Hrvatskog sabora, 30. travnja 2025. doneseni su zaključci o prihvaćanju prijedloga navedenih zakona. Novim zakonskim okvirom stvaraju se preduvjeti za daljnje unaprjeđenje učinkovitosti i transparentnosti sustava državnog vlasništva. U tom kontekstu uvodi se i mehanizam vlasničke politike, koja kao strateški dokument jasno i transparentno definira razloge za vlasništvo države u pravnim osobama u vlasništvu Republike Hrvatske, kao i uloge i odgovornosti pojedinih tijela državne uprave koja sudjeluju u provedbi vlasničke politike. Također, novim pravnim okvirom određuje se strategija za stjecanje ili raspolaganje dionicama odnosno poslovnim udjelima u pravnim osobama.

Slijedom navedenog, nisu vidljivi razlozi prodaje dionica koje donose dividendu uz istodobnu kupnju dionica ili udjela u društvima koja posluju s poteškoćama i u kojima Republika Hrvatska ima manjinski udjel te koja nisu obuhvaćena Odlukom o pravnim osobama od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku (Narodne novine 147/21 i 78/23).

III. REVIZIJA ZA 2024.

Postupci revizije provedeni su od 8. siječnja do 3. lipnja 2025.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi revizije.

Ciljevi revizije bili su:
- provjeriti cjelovitost i točnost iskazanih podataka u Godišnjem izvještaju za 2024.
- provjeriti procese planiranja i izvršavanja državnog proračuna

– provjeriti ostvarenje prihoda i primitaka te rashoda i izdataka u skladu s Državnim proračunom Republike Hrvatske za 2024.
– provjeriti zaduživanje i izdavanje jamstava te odobravanje sredstava iz proračunske zalihe
– ispitati organizaciju i vođenje računovodstva državnog proračuna.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijevare ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu izvještaja o izvršenju državnog proračuna. Cilj je bio provjeriti je li Godišnji izvještaj za 2024. sastavljen u svim značajnijim odrednicama u skladu s propisanim okvirom izvještavanja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o Godišnjem izvještaju za 2024. su:

1. Državni proračun Republike Hrvatske za 2024. godinu i projekcije za 2025. i 2026. godinu
2. Zakon o proračunu
3. Zakon o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu
4. Pravilnik o proračunskim klasifikacijama (Narodne novine 4/24)
5. Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19 i 108/20)
6. Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 158/23 i 154/24)
7. Pravilnik o planiranju u sustavu proračuna (Narodne novine 1/24)
8. Pravilnik o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna i financijskog plana (Narodne novine 85/23)
9. Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 37/22)
10. Pravilnik o načinu i uvjetima izvršavanja državnog proračuna i financijskog plana proračunskog korisnika državnog proračuna s jedinstvenog računa državnog proračuna (Narodne novine 157/23)
11. Uredba o postupku odobrenja državnih jamstava, nadzoru nad namjenskim korištenjem sredstava i drugim pitanjima vezanim za državna jamstva (Narodne novine 13/24)
12. Uredba o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 52/13 i 94/14)
13. Uputa Izvršavanje državnog proračuna (mrežne stranice Ministarstva financija).

Metode i postupci revizije

Revizijom su obuhvaćeni poslovni procesi koji su u okviru Ministarstva financija organizirani u Državnoj riznici i drugim ustrojstvenim jedinicama Ministarstva financija, a koji se odnose na pripremu i izvršavanje državnog proračuna, državno računovodstvo i izvješćivanje, zaduživanje i upravljanje javnim dugom, izdavanje državnih jamstava, proračunsku zalihu te unutarnje kontrole i nadzor nad proračunskim sredstvima.

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju pojedinih ustrojstvenih jedinica Ministarstva financija. Radi procjene rizika provjerene su unutarnje kontrole. Podaci iskazani u Godišnjem izvještaju za 2024. uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja i s podacima iz plana, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, pri utvrđivanju područja rizika, korištene su objave u stručnim publikacijama, elektroničkim medijima, tisku te na mrežnim stranicama Ministarstva financija. Za određena revizijska područja korišteni su podaci i informacije koje su pribavljene u okviru revizijskih postupaka provedenih kod korisnika državnog proračuna. U pribavljanju revizijskih dokaza korištene su sljedeće metode: pregled i testiranje dokumentacije metodom slučajnog odabira, analitički postupci te razgovori sa zaposlenicima koji su uključeni u poslovne procese i odgovorni za njihovo pravilno i zakonito izvršavanje. Revizijski postupci bili su usmjereni na pribavljanje dokaza o točnosti iskazanih podataka u Godišnjem izvještaju za 2024. te na dosljednu primjenu odredaba zakona i drugih propisa koji uređuju proračunska pravila. Izbor postupaka temeljio se na procjeni pojave rizika kod materijalno značajnih iskaza u Godišnjem izvještaju za 2024.

1. Priprema i izvršavanje državnog proračuna

1.1. Priprema i donošenje Državnog proračuna za 2024. propisani su Zakonom o proračunu i Uputama za izradu prijedloga državnog proračuna Republike Hrvatske za razdoblje 2024. – 2026. Ministarstva financija, donesenim na temelju navedenog Zakona. Načine i uvjete izvršavanja državnog proračuna propisuju godišnji zakoni o izvršavanju državnog proračuna, Pravilnik o načinu i uvjetima izvršavanja državnog proračuna te o načinu povrata sredstava u državni proračun i vođenja evidencija o povratu sredstava te Uputa Izvršavanje državnog proračuna.

– Priprema državnog proračuna

Zakonom o proračunu uređuje se planiranje, izrada, donošenje i izvršavanje proračuna, upravljanje imovinom i obvezama, upravljanje dugom općeg proračuna, zaduživanje i jamstva Republike Hrvatske i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, računovodstvo, proračunski nadzor i druga pitanja vezana za upravljanje javnim financijama.

Pri izradi prijedloga svog financijskog plana, proračunski korisnici državnog proračuna obvezni su pridržavati se Uputa Ministarstva financija za izradu prijedloga državnog proračuna. Prema navedenim Uputama, neutrošeni vlastiti prihodi te namjenski prihodi i primici unose se u informacijski sustav Državne riznice od 2019. koristeći kategorije donosa (prijenosa neutrošenih prihoda iz prethodne fiskalne godine) i odnosa (prijenosa neutrošenih prihoda u sljedeću fiskalnu godinu). Nadalje, pri izradi prijedloga financijskog plana proračunskog korisnika državnog proračuna, donos i odnos se ne iskazuje u okviru prihoda (prihoda poslovanja i prihoda od prodaje nefinancijske imovine), s obzirom na to da nije riječ o prihodima tekuće godine, nego se iskazuje posebno kao donos prihoda iz prethodnog razdoblja po izvorima. Na taj način, plan prihoda i primitaka proračunskog korisnika državnog proračuna ne uključuje samo prihode i primitke tekuće godine nego i neutrošena vlastita i namjenska sredstva iz prethodne godine, kao i procijenjeni iznos prihoda koji će ostati neutrošen iz vlastitih i namjenskih prihoda i primitaka u tekućoj godini, koji će se prenijeti u sljedeću godinu.

Revizijama za 2021., 2022. i 2023. utvrđeno je da donosi proračunskih korisnika državnog proračuna koji svoje novčano poslovanje obavljaju preko računa otvorenih u kreditnim institucijama te koji svoje prihode i primitke od vlastitih i namjenskih sredstava, odnosno rashode i izdatke plaćene iz navedenih sredstava u sustavu Državne riznice iskazuju kroz mjesečne evidencijske naloge, nisu iskazani pri izradi Državnog proračuna za 2021., kao ni za 2022. i 2023., uključujući i izmjene i dopune navedenih Proračuna, u okviru prijenosa sredstava iz prethodne godine.

Prema podacima iz informacijskog sustava Državne riznice, pri izradi početnih financijskih planova proračunskih korisnika Državnog proračuna za 2024., proračunski korisnici državnog proračuna koji svoje novčano poslovanje provode preko računa otvorenih u kreditnim institucijama te koji svoje prihode i primitke od vlastitih i namjenskih sredstava, odnosno rashode i izdatke plaćene iz navedenih sredstava u sustavu Državne riznice iskazuju kroz mjesečne evidencijske naloge, iskazali su donose u ukupnom iznosu od 370.873.379,00 eura, a koji nisu uključeni u početni Državni proračun za 2024. u okviru prijenosa depozita iz prethodne godine. Pri izradi izmjena i dopuna financijskih planova proračunskih korisnika Državnog proračuna za 2024., proračunski korisnici državnog proračuna iskazali su donose u ukupnom iznosu od 435.517.158,00 eura, a koji također nisu iskazani u okviru prijenosa sredstava iz prethodne godine.

Ministarstvo financija je pri izradi Državnog proračuna te Izmjena i dopuna Državnog proračuna za 2024. uključilo jedino donose proračunskih korisnika koji transakcije provode preko jedinstvenog računa državnog proračuna te računa za specijalne namjene (koriste se za primitak sredstava i plaćanja na temelju sudjelovanja u raznim projektima, za jamstva i zajmove te darovnice koje financiraju inozemne vlade i međunarodne organizacije te institucije i tijela EU).

S obzirom na to da dio prijenosa neutrošenih sredstava proračunskih korisnika državnog proračuna nije uključen u Državni proračun za 2024. te njegove Izmjene i dopune, prijenos sredstava iz prethodne godine (donos) i prijenos sredstava u sljedeću godinu (odnos) iskazan u Računu financiranja nije realno planiran.
Kako bi se riješilo to pitanje, donesene su Izmjene i dopune Upute o primjeni modificiranog novčanog načela u postupku planiranja i izvršavanja državnog proračuna i financijskih planova izvanproračunskih korisnika državnog proračuna, koja propisuje da prijenos sredstava iz prethodne godine (donos) i prijenos sredstava u sljedeću godinu (odnos) uključuje i neutrošene vlastite te namjenske prihode i primitke proračunskih korisnika državnog proračuna koji svoje novčano poslovanje provode preko računa otvorenih u kreditnim institucijama. Također, kategorije prijenosa sredstava propisuje i Pravilnik o planiranju u sustavu proračuna (Narodne novine 1/24), čije se odredbe primjenjuju počevši od proračunskog procesa za razdoblje 2025. – 2027. Nadalje, Ministarstvo financija je donijelo Uputu za izradu prijedloga državnog proračuna za razdoblje 2025. – 2027., u čijem je prilogu dan način izračuna prijenosa sredstava kod planiranja financijskih planova. S tim u vezi, u studenome 2024. donesena je i Uputa za izračun prijenosa sredstava kod planiranja državnog proračuna i financijskog plana proračunskog i izvanproračunskog korisnika državnog proračuna.

Odredbama članka 8. navedenog Pravilnika o planiranju u sustavu proračuna propisano je da prijenos sredstava iz prethodne godine i prijenos sredstava u sljedeću godinu za državni proračun uključuje bilančne kategorije: stanje novčanih sredstava za koje evidencije vodi državni proračun, promjenu u stanju potraživanja koja je rezultat odljeva s računa odnosno priljeva na račun, promjenu u stanju obveza koja je rezultat priljeva na račun odnosno odljeva s računa, ispravak rezultata tijekom godine te stanje neutrošenih vlastitih prihoda, namjenskih prihoda i primitaka te ostalih sredstava proračunskih korisnika državnog proračuna koji svoje novčano poslovanje provode preko računa otvorenih u kreditnim institucijama.

Državni ured za reviziju nalaže pri planiranju državnog proračuna, uključujući i njegove izmjene i dopune, pored bilančnih kategorija koje se odnose na stanje novčanih sredstava za koje evidencije vodi državni proračun, promjene u stanju potraživanja i obveza koje su rezultat odljeva s računa odnosno priljeva na račun te ispravak rezultata tijekom godine, planirati i neutrošene vlastite prihode, namjenske prihode i primitke te ostala sredstva proračunskih korisnika državnog proračuna koji svoje novčano poslovanje obavljaju preko računa otvorenih u kreditnim institucijama.

– Planiranje međusobnih prijenosa sredstava između proračunskih korisnika državnog proračuna

Prijenosi proračunskih sredstava između proračunskih korisnika u Godišnjem izvještaju o izvršenju za 2024. nisu pravilno iskazani jer ukupni rashodi u okviru podskupine 369 i ukupni prihodi u okviru podskupine 639 nisu planirani u jednakim iznosima, kao što nisu ni izvršeni u jednakim iznosima, što utječe na točnost podataka iskazanih u financijskim izvještajima proračunskih korisnika.

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji se primjenjivao tijekom 2024., prijenosi sredstava koje iznimno proračunski korisnici daju ili primaju od drugih proračunskih korisnika u nadležnosti istog proračuna na temelju propisa ili natječaja, a uz prethodnu suglasnost Ministarstva financija (za proračunske korisnike državnog proračuna) evidentiraju se u okviru podskupina 369 i 639 – Prijenosi između proračunskih korisnika istog proračuna. Proračunski korisnik koji daje sredstva evidentira ih u okviru podskupine rashoda 369, a proračunski korisnik koji prima sredstva u okviru podskupine prihoda 639. Navedene podskupine računa koriste se ako se ne radi o prihodima ostvarenim na tržištu.
Ako proračunski korisnici pravilno planiraju i evidentiraju međusobne prijenose sredstava, u proračunu i u izvještaju o izvršenju proračuna ukupni rashodi u okviru podskupine 369 trebaju biti jednaki ukupnim prihodima u okviru podskupine 639.

Pravilno evidentiranje i iskazivanje navedenih prihoda i rashoda, kako u izvještajima o izvršenju proračuna tako i u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima proračunskih korisnika, važno je i radi pravilne konsolidacije financijskih izvještaja proračunskih korisnika kod koje se navedeni međusobni prijenosi sredstava trebaju eliminirati.
Koncem 2023. donesen je novi Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 158/23 i 154/24), čije se odredbe primjenjuju u proračunskim procesima koji su povezani s izradom i donošenjem proračuna i financijskih planova za 2025. te projekcija za 2026. i 2027. i nadalje te se primjenjuju u knjigovodstvenim evidencijama od 1. siječnja 2025. Navedenim Pravilnikom na isti način je propisano iskazivanje prijenosa između proračunskih korisnika istog proračuna.

Državni ured za reviziju je u prošlim revizijama utvrdio da su se planirani i izvršeni prihodi i rashodi koji se odnose na prijenose sredstava između proračunskih korisnika državnog proračuna značajno razlikovali, odnosno rashodi u okviru podskupine 369 i prihodi u okviru podskupine 639 nisu bili planirani u jednakim iznosima te je preporučio Ministarstvu financija poduzimanje određenih aktivnosti u cilju usklađivanja tih podataka na način koji neće uvećavati iznos planiranih i iskazanih ukupnih prihoda i rashoda državnog proračuna.

Ministarstvo financija je poduzimalo te i nadalje poduzima aktivnosti u cilju smanjenja navedenih razlika koje, iako su značajno smanjene, još uvijek postoje.

Uvažavajući preporuke Državnog ureda za reviziju u vezi s planiranjem prijenosa u okviru podskupina 369 i 639, Ministarstvo financija uputama za izradu proračuna za pojedina trogodišnja razdoblja redovito ukazuje proračunskim korisnicima na koji način trebaju planirati prijenose sredstava drugim proračunskim korisnicima iz nadležnosti istog proračuna, da se ovakvi prijenosi planiraju iznimno i samo u slučaju kada je poznat proračunski korisnik koji je primatelj sredstava te da je davatelj sredstava, pri planiranju međusobnih prijenosa sredstava, dužan pisano obavijestiti primatelja sredstava i obavijest dostaviti Ministarstvu financija.

Također, Uputama za izradu prijedloga državnog proračuna za razdoblje 2024. – 2026., određeno je da je pri planiranju međusobnih prijenosa sredstava, davatelj sredstava, kao i do sada, dužan pisano obavijestiti primatelja sredstava.
Međutim, od ovog proračunskog ciklusa davatelj sredstava podskupinu 369 može planirati tek po primitku pisane obavijesti primatelja sredstava kojom isti potvrđuje da će u svom financijskom planu planirati podskupinu 639 u istom iznosu. Ministarstvu financija potrebno je dostaviti dokaze o dostavi navedenih obavijesti.
Unatoč poduzetim aktivnostima i nadalje postoje razlike, iako u manjem iznosu.
Tako su Državnim proračunom za 2024. rashodi u okviru podskupine 369 planirani ukupno u iznosu od 59.746.262,00 eura, dok su prihodi u okviru podskupine 639 planirani u iznosu od 57.758.251,00 euro, što je 1.988.011,00 eura manje od planiranih rashoda.

Nadalje, tekućim planom za 2024. (rebalans s uključenim preraspodjelama) planirani su rashodi u okviru podskupine 369 u iznosu od 199.093.663,00 eura, a prihodi u okviru podskupine 639 u iznosu od 147.775.297,00 eura, što je 51.318.366,00 eura manje. Iz navedenog je razvidno da su razlike u tekućem proračunu još veće od onih u izvornom proračunu.

Prema podacima Ministarstva financija, najznačajnije razlike između planiranih sredstava utvrđene su u okviru razdjela Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih te Ministarstva kulture i medija. Navedena razlika je najvećim dijelom rezultat manje planiranih prihoda u okviru skupine 639 kod izrade izmjena i dopuna državnog proračuna (rebalansa) navedenih ministarstava.
Tako je u okviru razdjela Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih razlika između planiranih sredstava u okviru podskupina 369 i 639 u početnom planu iznosila 8.100.612,00 eura, kod Izmjena i dopuna 9.815.804,00 eura, u tekućem planu 442.897,00 eura, a u izvršenju za 2024. iznosi 21.413.328,00 eura.
U okviru razdjela Ministarstva kulture i medija razlika između podskupine 369 i 639 u početnom planu iznosila je 688.136,00 eura, kod Izmjena i dopuna 27.526.602,00 eura, u tekućem planu 27.537.902,00 eura, a u izvršenju za 2024. iznosi 3.521.331,00 euro.

Navedeni način planiranja utječe na iznose planiranih i ostvarenih ukupnih prihoda i rashoda državnog proračuna. Potrebno je provoditi usklađivanja tih podataka na način koji neće uvećavati iznos planiranih i iskazanih ukupnih prihoda i rashoda državnog proračuna.

Državni ured za reviziju preporučuje Ministarstvu financija, u cilju smanjenja odstupanja u planiranim i ostvarenim međusobnim prijenosima sredstava u okviru podskupine rashoda 369 i prihoda 639, prije izrade izmjena i dopuna državnog proračuna, dodatnim uputama ukazati proračunskim korisnicima koji planiraju međusobne prijenose sredstava da se podskupina 369 može planirati isključivo ako je poznat primatelj sredstava, koji u tom slučaju mora planirati prihode u okviru podskupine 639 te da je primatelj obaviješten o planiranom prijenosu sredstava.

– Izvršavanje državnog proračuna

Odredbama članka 18. Pravilnika o proračunskim klasifikacijama (Narodne novine 26/10, 120/13 i 1/20) propisano je, između ostalog, da se u izvore financiranja u razredu 5 – Pomoći, uključuju prihodi koji se ostvaruju od inozemnih vlada, međunarodnih organizacija, drugih proračuna i od ostalih subjekata unutar općeg proračuna, a u izvore financiranja u razredu 8 – Namjenski primici, uključuju se primici od financijske imovine i zaduživanja, čija je namjena utvrđena posebnim ugovorima i/ili propisima.

Revizijom Godišnjeg izvještaja za 2024. utvrđeno je da su u okviru izvora financiranja Pomoći (izvor 5), propisanom za prihode, između ostalog, iskazani i primici od zaduživanja, koji se prema Pravilniku o proračunskim klasifikacijama uključuju u izvor financiranja Namjenski primici (izvor 8).

Tako su primici od zaduživanja koji se odnose na sredstva primljena iz fondova EU kroz financijske instrumente ostvareni u ukupnom iznosu od 152.559.939,22 eura raspoređeni u izvore financiranja predviđene za prihode. Od navedenih primitaka dio u iznosu od 112.305.018,48 eura koji je ostvaren kroz financijske instrumente financirane iz Europskog fonda za regionalni razvoj raspoređen je u izvor financiranja 563, dio primitaka u iznosu od 31.180.702,00 eura ostvaren iz Mehanizma za oporavak i otpornost je raspoređen u izvor 581 te je dio primitaka u iznosu od 3.074.218,74 ostvaren iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj raspoređen u izvor 565.
Navedeni ukupni primici ostvareni su u okviru Ministarstva gospodarstva, Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG-BICRO), Ministarstva turizma i sporta te proračunske glave Ministarstvo financija – ostali izdaci države. Navedeni primici raspoređeni su u izvore financiranja propisane isključivo za prihode, a prema Pravilniku o proračunskim klasifikacijama, trebali su biti raspoređeni u izvore financiranja propisane za primitke, u izvor Namjenski primici.

Također je utvrđeno da su u okviru izvora financiranja Namjenski primici (izvor 8), propisanom za primitke, između ostalog, iskazani i prihodi u iznosu od 8.312.590,26 eura, koji se odnose na prihode od financijske imovine (od kamata i zateznih kamata), prihode od kamata na dane zajmove, prihode od povrata kapitalnih pomoći danih tuzemnim trgovačkim društvima izvan javnog sektora po protestiranim jamstvima i ostale prihode. Svi navedeni prihodi ostvareni su u okviru Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG-BICRO). Navedeni prihodi raspoređeni su u izvore financiranja propisane isključivo za primitke, a trebali su biti raspoređeni u izvore financiranja propisane za prihode.

Navedeni način raspoređivanja primitaka od zaduživanja (koji se odnose na financijske instrumente) u izvor financiranja Pomoći, koji je propisan isključivo za prihode, kao i raspoređivanja prihoda poslovanja u izvor financiranja Namjenski primici, koji je propisan isključivo za primitke, utjecao je na pravilnost i realnost podataka o prihodima i primicima iskazanim prema izvorima financiranja u Godišnjem izvještaju za 2024., ali nije utjecao na visinu iskazanih prihoda i primitaka.

Novi Pravilnik o proračunskim klasifikacijama (Narodne novine 4/24) na isti način propisuje raspoređivanje prihoda i primitaka u izvore financiranja, uz izuzeće za primitke državnog proračuna čija je namjena korištenja utvrđena, ali kod izrade državnog proračuna i financijskog plana nisu poznati raspodjela iznosa niti provoditelji aktivnosti i projekata koji se financiraju iz namjenskih primitaka ili je pravo na ostvarenje tih namjenskih primitaka ostvareno temeljem izvršenih rashoda plaćenih iz izvora opći prihodi i primici te se planiraju i izvršavaju kao izvor financiranja opći prihodi i primici.

Državni ured za reviziju nalaže prihode i primitke raspoređivati u izvore financiranja u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskim klasifikacijama.

1.2. Ministarstvo financija prihvaća naloge i preporuke navedene u točki 1. Nalaza Priprema i izvršavanje državnog proračuna, u dijelu Priprema državnog proračuna i dijelu Planiranje međusobnih prijenosa sredstava između proračunskih korisnika državnog proračuna.

2. Računovodstveni okvir i izvještavanje

2.1. Računovodstvo proračuna i proračunskih korisnika propisano je odredbama Zakona o proračunu, Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te uputama Ministarstva financija.
Obveza sastavljanja izvještaja o izvršenju proračuna, financijskih izvještaja proračuna i proračunskih korisnika te konsolidiranih financijskih izvještaja propisana je Zakonom o proračunu. Izvještaji o izvršenju državnog proračuna i financijski izvještaji državnog proračuna sastavljaju se na temelju podataka iz Glavne knjige državnog proračuna, stoga evidentiranje podataka u Glavnoj knjizi državnog proračuna utječe na iskazivanje podataka u navedenim izvještajima.
Izrada i donošenje podzakonskih propisa kojima se uređuje proračunsko računovodstvo, izvještavanje o izvršenju proračuna i financijsko izvještavanje u proračunskom računovodstvu u nadležnosti je Ministarstva financija.

Ministarstvo financija je od sredine 2023. do sredine 2024. donijelo sveobuhvatan paket novih podzakonskih propisa (pravilnika i uredbi) iz područja proračunskog planiranja, izvršavanja proračuna i financijskih planova, proračunskog računovodstva i financijskog izvještavanja. Donošenjem navedenih pravilnika i uredbi provedene su i brojne preporuke Državnog ureda za reviziju iz prethodnih revizija vezane za unaprjeđenje metodologije i sustava kontrola u procesima planiranja i izvršavanja proračuna i financijskih planova, proračunskog računovodstva i financijskog izvještavanja te proračunskih klasifikacija. Dodatno, Ministarstvo financija je tijekom 2024. započelo s provedbom projekta „Modernizacija proračunskog računovodstva i procesa izvršavanja državnog proračuna u Republici Hrvatskoj" u partnerstvu sa stručnjacima iz Međunarodnog monetarnog fonda.

Aktivnosti projekta, predviđenog trajanja 30 mjeseci, usmjerene su na daljnje jačanje i razvoj računovodstvenog i fiskalnog sustava izvještavanja u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor (IPSAS). Sve navedeno potvrđuju aktivnosti koje Ministarstvo financija poduzima u cilju daljnjeg razvoja i unaprjeđenja proračunskih procesa te sustava upravljanja javnim financijama.

– Normativni okvir koji uređuje računovodstvo proračuna i proračunskih korisnika

Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu propisuje se, između ostalog, primjena načela proračunskog računovodstva, sadržaj računa Računskog plana, temeljna pravila evidentiranja poslovnih događaja i druga područja koja se odnose na proračunsko računovodstvo.

U prethodno obavljenim financijskim revizijama subjekata koji vode poslovne knjige i sastavljaju financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu uočeno je da u pojedinim slučajevima korisnici različito evidentiraju iste poslovne događaje zbog nedovoljno jasnih ili nedostatnih odredaba propisa o proračunskom računovodstvu.

Tako je u pojedinim slučajevima uočeno da su udjeli u glavnici trgovačkih društava koji su se stjecali bili veći odnosno manji od kupovne vrijednosti (cijene) tih udjela te su se u poslovnim knjigama stjecatelja navedenih udjela razlikovale iskazane vrijednosti stečenih udjela od ostvarenih izdataka za financijske instrumente – udjele u glavnici. Odredbama članka 128. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 158/23) propisano je, između ostalog, da se ulaganje u financijske instrumente – udjele u glavnici evidentira u visini udjela u upisanom temeljnom kapitalu. Također je propisano da se razlika između prodajne vrijednosti i visine udjela kod prodaje financijskih instrumenata – udjela u glavnici evidentira kao prihod ako je prodajna vrijednost veća od visine udjela u upisanom temeljnom kapitalu ili kao rashod ako je prodajna vrijednost manja od visine udjela u upisanom temeljnom kapitalu.

Međutim, navedenim Pravilnikom nije propisan način evidentiranja razlike između kupovne vrijednosti i visine udjela nastale prilikom ulaganja (stjecanja) u udjele u glavnici, u slučajevima kada je visina udjela u upisanom temeljnom kapitalu koji se stječe veća ili manja od vrijednosti po kojoj je taj udjel stečen, odnosno od kupovne vrijednosti (cijene) udjela.

Nadalje, u pojedinim slučajevima uočeno je da se različito postupa pri iskazivanju vrijednosti financijske imovine – dionica na datum Bilance. Tako se u pojedinim slučajevima vrijednost dionica koncem godine iskazivala u visini troška stjecanja, u pojedinim slučajevima u visini nominalne vrijednosti, a u pojedinim u visini tržišne vrijednosti dionica na datum Bilance. Premda je odredbom članka 4., stavka 2. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu propisano da se imovina iskazuje po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povijesnog troška, iz čega proizlazi da dionice na datum Bilance trebaju biti iskazane u visini troška stjecanja, pojedinim korisnicima navedena odredba nije dovoljno razumljiva te je ne primjenjuju.

Iz navedenog proizlazi potreba sastavljanja dodatnih tumačenja odredaba Pravilnika putem uputa, okružnica i slično kako bi se postojeće odredbe mogle pravilno primjenjivati.

Državni ured za reviziju preporučuje, radi pravilne i dosljedne primjene propisa, jednakog postupanja te realnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima obveznika primjene proračunskog računovodstva, propisima o proračunskom računovodstvu urediti način evidentiranja stjecanja udjela u glavnici, u slučajevima kada je visina udjela u upisanom temeljnom kapitalu koji se stječe veća ili manja od vrijednosti po kojoj se taj udjel stječe, odnosno razlikuje od kupovne vrijednosti (cijene) udjela.
Također, Državni ured za reviziju preporučuje dodatnim uputama proračunskim korisnicima skrenuti pozornost na to po kojoj se vrijednosti iskazuje financijska imovina – dionice na datum Bilance.

Nadalje, odredbama članka 136. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu propisano je da se kod izdavanja vrijednosnih papira – trezorskih zapisa, obveznica i ostalih vrijednosnih papira, primitak novčanih sredstava od izdanih vrijednosnih papira te obveze za izdane vrijednosne papire evidentira zaduženjem odgovarajućeg osnovnog računa novčanih sredstava za iznos uplaćenih sredstava za izdane vrijednosne papire, odobrenjem odgovarajućeg osnovnog računa primitaka za iznos nominalne vrijednosti izdanih vrijednosnih papira, odobrenjem odgovarajućeg osnovnog računa obveza u skupini Obveze za financijske instrumente – vrijednosne papire za iznos nominalne vrijednosti izdanih vrijednosnih papira te zaduženjem odgovarajućeg osnovnog računa u podskupini 912 Ispravak vlastitih izvora za iznos nominalne vrijednosti izdanih vrijednosnih papira.

Međutim, dosadašnji primjeri iz prakse pokazuju da se primici novčanih sredstava od izdanih vrijednosnih papira (kako dugoročnih, tako i kratkoročnih) razlikuju od nominalnih vrijednosti izdanih vrijednosnih papira, odnosno da su novčani primici veći ili manji od nominalnih vrijednosti.

Stoga je odredbama članka 137. navedenog Pravilnika propisan obračun diskonta (emisija vrijednosnih papira po cijeni koja je niža od nominalne vrijednosti) i premije (emisija po cijeni koja je viša od nominalne vrijednosti) kod izdavanja dugoročnih vrijednosnih papira, ali nije propisan i za kratkoročne vrijednosne papire (trezorske zapise). Odnosno, navedenim Pravilnikom nije propisan način evidentiranja izdavanja vrijednosnih papira – trezorskih zapisa u slučajevima kada se razlikuju primici novčanih sredstava od iznosa nominalnih vrijednosti izdanih trezorskih zapisa.

Tako su se prijašnjih godina kod izdavanja trezorskih zapisa uz negativnu kamatnu stopu, odnosno premiju, obveze evidentirale u visini nominalnog iznosa izdanih trezorskih zapisa, razlika više primljenih sredstava u odnosu na nominalnu vrijednost evidentirala se na računu u okviru skupine 29 – Pasivna vremenska razgraničenja, a kao prihod se priznavala pri dospijeću i isplati trezorskih zapisa.

Pri izdavanju trezorskih zapisa uz pozitivnu kamatnu stopu, odnosno diskont, obveze su se evidentirale u visini ostvarenih primitaka od izdanih trezorskih zapisa, odnosno u iznosu manjem od nominalnog iznosa trezorskih zapisa. Diskont na računu u okviru skupine 19 – Aktivna vremenska razgraničenja nije bio evidentiran, a kamate su se evidentirale pri dospijeću i isplati trezorskih zapisa, što je bio slučaj i u 2024.

Državni ured za reviziju preporučuje Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu detaljnije propisati način evidentiranja izdavanja vrijednosnih papira – trezorskih zapisa, u slučajevima kada se razlikuju primici novčanih sredstava od iznosa nominalnih vrijednosti izdanih trezorskih zapisa.

– Evidentiranje imovine u državnom vlasništvu

Prethodno obavljenim revizijama godišnjeg izvještaja o izvršenju državnog proračuna, kao i revizijom proračunskih korisnika skrenuta je pozornost da zbog nejasnih i nedorečenih propisa, državna imovina koja se odnosi na poljoprivredno zemljište i šume, stečena na ime duga državi, nije evidentirana u poslovnim knjigama ni iskazana u financijskim izvještajima nijednog državnog tijela te je dana preporuka Ministarstvu financija da, u suradnji s nadležnim tijelima, poduzme aktivnosti u vezi s preuzimanjem i evidentiranjem poljoprivrednih zemljišta i šuma stečenih na ime duga, u poslovnim knjigama.

Ministarstvo financija je postupilo po preporuci Državnog ureda za reviziju te je održan sastanak s predstavnicima tadašnjeg Ministarstva poljoprivrede (sada Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva), Ministarstva državne imovine (sada Ministarstva graditeljstva, prostornoga uređenja i državne imovine) te društva Hrvatske šume d.o.o., radi rješavanja problematike u vezi s evidentiranjem poljoprivrednog zemljišta i šuma te je iniciralo analizu zakonskih i drugih propisa koji uređuju upravljanje šumama i poljoprivrednim zemljištem, a u cilju jasnih odredaba u čijim se poslovnim knjigama vode. Na sastanku je zaključeno da pojedine uprave evidencije vode isključivo za svoje potrebe pa tako unutar Ministarstva poljoprivrede, uprava nadležna za šume vodi registar šuma, uprava nadležna za poljoprivredu vodi registar poljoprivrednog zemljišta, dok društvo Hrvatske šume d.o.o. vodi evidenciju šumske građe u izvanbilančnim evidencijama.

Slijedom navedenog, razvidno je da u financijskim izvještajima Ministarstva poljoprivrede, a isto tako i u konsolidiranim financijskim izvještajima državnog proračuna nije iskazana vrijednost šuma, šumskog i poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske.

U vezi s evidentiranjem poljoprivrednog zemljišta, Zakonom o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine 20/18, 118/18, 98/19 i 57/22) i dalje nije propisano u čijim se poslovnim knjigama evidentira vrijednost poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske, stoga je potrebno normativno urediti način i obveznika evidentiranja poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske.

U vezi s evidentiranjem šuma i šumskog zemljišta, u ožujku 2024. izmijenjen je Zakon o šumama (Narodne novine 68/18, 115/18, 98/19, 32/20, 145/20, 101/23 i 36/24) te je, između ostalog, dodan članak 64.a kojim je propisano da su javni šumoposjednik, Pravna osoba i Ustanova dužni dostaviti Ministarstvu poljoprivrede do 31. siječnja tekuće godine vrijednost šuma i šumskog zemljišta u svrhu evidentiranja imovine u vlasništvu Republike Hrvatske u poslovnim knjigama.

Društvo Hrvatske šume d.o.o. su u skladu s odredbama članka 64.a Zakona o šumama koncem siječnja 2025. dostavile Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i ribarstva dokument Procjena vrijednosti šuma sa stanjem na dan 31. prosinca 2024., prema kojoj vrijednost šuma iznosi 9.848.894.815,00 eura, od čega se na vrijednost drvne zalihe odnosi 7.802.274.443,00 eura, šumu 1. dobnog razreda 1.676.615.840,00 eura, a na makiju, garig, šibljak i šikaru 370.004.532,00 eura. U bilješkama uz financijske izvještaje društva Hrvatske šume d.o.o., navedeno je da svake godine vrši procjenu vrijednosti šuma na temelju koje se promjena vrijednosti evidentira u izvanbilančnim zapisima te da procjenom nije obuhvaćena vrijednost šumskog zemljišta i vrijednost općekorisnih funkcija šuma. Također, Ustanova (Fakultet šumarstva i drvne tehnologije Sveučilišta u Zagrebu) u ožujku 2025. je Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i ribarstva dostavila dokument u kojem je navedena vrijednost šuma i šumskog zemljišta u iznosu od 38.987.395,28 eura.

Uvidom u financijske izvještaje Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva za 2024. utvrđeno je da u Bilanci nisu iskazani podaci o vrijednosti šuma i šumskog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske.

S obzirom na to da vrijednost šuma i šumskog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske nije evidentirana u poslovnim knjigama ni iskazana u financijskim izvještajima nadležnog ministarstva te da propisima nije reguliran način i obveznik evidentiranja poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske u poslovnim knjigama i knjigovodstvenim evidencijama, navedeno utječe na cjelovitost i točnost podataka o vrijednosti imovine u vlasništvu Republike Hrvatske u konsolidiranoj bilanci države.

Državni ured za reviziju preporučuje Ministarstvu financija poduzeti aktivnosti u suradnji s Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i ribarstva te drugim tijelima državne uprave kako bi se normativno uredio način i obveznici evidentiranja poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske u poslovnim knjigama i knjigovodstvenim evidencijama. Također, preporučuje poduzeti aktivnosti prema Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i ribarstva da u financijskim izvještajima iskaže vrijednost šuma i šumskog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske, u skladu s odredbama Zakona o šumama, a sve u cilju iskazivanja navedene imovine u financijskim izvještajima državnih tijela i u konsolidiranoj bilanci države te radi učinkovitog upravljanja i raspolaganja državnom imovinom.

– Prijenos sredstava iz prethodne godine i prijenos sredstava u narednu godinu

Sadržaj godišnjeg izvještaja o izvršenju državnog proračuna propisuje Zakon o proračunu. Sadržaj pojedinih elemenata godišnjeg izvještaja o izvršenju državnog proračuna detaljnije je propisan Pravilnikom o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna i financijskog plana.

Prema proračunskim propisima, polugodišnji i godišnji izvještaji o izvršenju proračuna sadrže, između ostalog, opći dio proračuna koji čini Račun prihoda i rashoda i Račun financiranja.

U Računu financiranja Godišnjeg izvještaja za 2024. iskazani su podaci o prijenosu sredstava iz prethodne godine u iznosu od 3.755.176.067,68 eura te o prijenosu sredstava u sljedeću godinu u iznosu od 2.656.830.737,37 eura. Iz podataka iskazanih u Godišnjem izvještaju za 2024. nije vidljiva struktura sredstava, odnosno od čega se sastoje prenesena sredstva iz prethodne godine te prenesena sredstva u sljedeću godinu.

Manjak državnog proračuna, koji čini razlika između rashoda i prihoda, financira se, osim iz razlike primitaka i izdataka, i iz sredstava prenesenih iz prethodnih razdoblja.

Prijenos sredstava iz prethodne godine, iskazan u Godišnjem izvještaju za 2024. u iznosu od 3.755.176.067,68 eura odgovara stanju novčanih sredstava početkom 2024. za koje evidencije vodi državni proračun, a koji obuhvaćaju račune novčanih sredstava kojima upravlja Ministarstvo financija te račune za specijalne namjene kojima upravljaju proračunski korisnici državnog proračuna (koriste se za primitak sredstava i plaćanja na temelju sudjelovanja u raznim projektima, za jamstva i zajmove te darovnice koje financiraju inozemne vlade i međunarodne organizacije te institucije i tijela EU).
Podaci o prijenosu sredstava u sljedeću godinu iskazani su u Godišnjem izvještaju za 2024. u iznosu od 2.656.830.737,37 eura, a novčana sredstva za koje evidencije vodi državni proračun su koncem 2024. evidentirana u Glavnoj knjizi državnog proračuna u iznosu od 2.706.627.735,86 eura.

Do razlike, u iznosu od 49.796.998,49 eura, dolazi zato što se državni proračun planira i izvršava prema modificiranom novčanom načelu koje, osim novčanih sredstava za koje evidencije vodi državni proračun, uključuje i promjene u stanju potraživanja i obveza koje su rezultat odljeva s računa odnosno priljeva na račun, a da istodobno ne utječu na prihode i primitke, rashode i izdatke te ispravak rezultata tijekom godine.

Osim računa novčanih sredstava koji su evidentirani u Glavnoj knjizi državnog proračuna, postoje i računi novčanih sredstava proračunskih korisnika državnog proračuna otvoreni u kreditnim institucijama, preko kojih korisnici obavljaju transakcije te na kojima u pravilu početkom i koncem godine postoje neutrošena novčana sredstva od vlastitih prihoda te namjenskih prihoda i primitaka, koja su prema proračunskim propisima izuzeta od uplate na jedinstveni račun državnog proračuna. Prema podacima Ministarstva financija, navedena neutrošena novčana sredstva, koja su koncem 2023. iznosila 435.517.158,00 eura, nisu iskazana u okviru prijenosa sredstava iz prethodne godine (donosa).

Pri izračunu prijenosa sredstava u sljedeću godinu, između ostalog, uzima se u obzir isključivo razlika naplaćenih i utrošenih vlastitih i namjenskih sredstava tijekom godine koja su izuzeta od uplate na jedinstveni račun državnog proračuna, ali ne i stanje tih sredstava početkom godine.

S obzirom na to da godišnji izvještaji o izvršenju državnog proračuna obuhvaćaju i transakcije izvršene s navedenih računa proračunskih korisnika državnog proračuna u kreditnim institucijama, neutrošena novčana sredstva iz prethodnih godina od vlastitih prihoda te namjenskih prihoda i primitaka na računima proračunskih korisnika u kreditnim institucijama u iznosu od 435.517.158,00 eura, koja su izuzeta od uplate na jedinstveni račun državnog proračuna, trebala su biti u Godišnjem izvještaju za 2024. iskazana u okviru prijenosa sredstava iz prethodne godine te uzeta u obzir pri iskazivanju prijenosa sredstava u sljedeću godinu.

Državni ured za reviziju nalaže pri izvršavanju državnog proračuna, pored bilančnih kategorija koje se odnose na stanje novčanih sredstava za koje evidencije vodi državni proračun, promjene u stanju potraživanja i obveza koje su rezultat odljeva s računa odnosno priljeva na račun te ispravak rezultata tijekom godine, uključiti i neutrošene vlastite prihode, namjenske prihode i primitke te ostala sredstva proračunskih korisnika državnog proračuna koji svoje novčano poslovanje provode preko računa otvorenih u kreditnim institucijama.

2.2. *Ministarstvo financija prihvaća nalog i preporuke navedene u točki 2. Nalaza Računovodstveni okvir i izvještavanje.*
U vezi s preporukom u dijelu točke Nalaza pod naslovom Evidentiranje imovine u državnom vlasništvu, Ministarstvo financija u Očitovanju navodi da se, prema obrazloženju Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, normativno uređenje načina i obveznika evidentiranja poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske planira urediti Zakonom o poljoprivrednom zemljištu, čije je upućivanje na radna tijela Vlade Republike Hrvatske planirano u III. kvartalu 2025.

Nadalje, u vezi s iskazivanjem vrijednosti šuma i šumskog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske, Ministarstvo financija navodi da će poduzeti aktivnosti prema Ministarstvu poljoprivrede, ribarstva i šumarstva u cilju iskazivanja navedene imovine u financijskim izvještajima Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva.

3. Prihodi

3.1. U Godišnjem izvještaju za 2024. prihodi su iskazani u iznosu od 30.501.608.530,82 eura, što je 3.135.320.007,36 eura ili 11,5 % više od iskazanih za 2023. Odnose se na prihode od poreza u iznosu od 17.485.258.275,45 eura, doprinose u iznosu od 4.991.247.912,11 eura, pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna u iznosu od 3.096.438.660,71 euro, prihode od HZZO-a na temelju ugovornih obveza u iznosu od 2.641.283.412,39 eura, od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada u iznosu od 934.059.360,66 eura, prihode od imovine u iznosu od 624.229.733,84 eura, kazni, upravnih mjera i ostalih prihoda u iznosu od 271.558.657,20 eura, prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i donacija u iznosu od 242.891.591,17 eura te na prihode od prodaje nefinancijske imovine u iznosu od 214.640.927,29 eura.

U Godišnjem izvještaju za 2024., u okviru prihoda od imovine iskazani su prihodi od financijske imovine u iznosu od 430.675.235,11 eura i prihodi od nefinancijske imovine u iznosu od 127.683.258,32 eura.

– Prihodi od financijske imovine

U okviru prihoda od financijske imovine iskazanih u iznosu od 430.675.235,11 eura vrijednosno značajniji odnose se na prihode od dividendi u iznosu od 171.693.519,80 eura, kamate na oročena sredstva i depozite po viđenju u iznosu od 126.945.858,32 eura te prihode iz dobiti trgovačkih društava, kreditnih i ostalih financijskih institucija po posebnim propisima u iznosu od 69.776.704,48 eura.

Od ukupno iskazanih prihoda od dividendi i dobiti trgovačkih društava, kreditnih i ostalih financijskih institucija, na temelju Odluke Vlade Republike Hrvatske o visini, načinu i rokovima uplate sredstava trgovačkih društava u državnom vlasništvu u Državni proračun Republike Hrvatske za 2024. godinu (dalje u tekstu: Odluka Vlade RH za 2024.), ostvareni su prihodi u iznosu od 179.260.486,96 eura, a na temelju Odluke Vlade Republike Hrvatske o visini, načinu i rokovima uplate sredstava trgovačkih društava u državnom vlasništvu u Državni proračun Republike Hrvatske za 2023. godinu (Narodne novine 131/23) ostvareni su prihodi u iznosu od 17.931.740,39 eura. Navedenu Odluku donosi Vlada RH, na prijedlog predsjednika Vlade RH i Ministarstva financija, u skladu s odredbom članka 60., stavka 4. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu.

Odlukom Vlade RH za 2024. određena je visina, način i rok uplate sredstava s osnove dobiti trgovačkih društava za 2023. u kojima Republika Hrvatska ima većinski paket dionica ili većinski udjel te trgovačkih društava od posebnog interesa u kojima Republika Hrvatska ima manjinski paket dionica ili manjinski udjel, a koja će biti uplaćena u Državni proračun Republike Hrvatske za 2024. Odredbe Odluke Vlade RH za 2024. primjenjuju se na 21 trgovačko društvo. Odlukom Vlade RH je, između ostalog, utvrđeno da će trgovačka društva uplatiti 60,0 % sredstava s osnove dobiti nakon oporezivanja za 2023., ostvarenih temeljem udjela u temeljnom kapitalu društva koji pripada Republici Hrvatskoj. Iznimno, trgovačko društvo Agencija Alan d.o.o. obvezno je uplatiti 100,0 % dobiti nakon oporezivanja te je društvo Hrvatska Lutrija d.o.o. ostvarenu dobit dužno uplatiti u skladu sa Zakonom o igrama na sreću.

Odluka Vlade RH za 2024. donesena je u listopadu 2024., odnosno nakon što su trgovačka društva u kojima Republika Hrvatska ima većinski paket dionica ili većinski udjel te trgovačka društva od posebnog interesa u kojima Republika Hrvatska ima manjinski paket dionica ili manjinski udjel već donijela odluke o uporabi dobiti ili pokriću gubitka za 2023.

U prethodnim revizijama dana je preporuka Ministarstvu financija da pravodobno pripremi prijedlog odluke o visini, načinu i rokovima uplate sredstava s osnove dobiti trgovačkih društava u državnom vlasništvu u državni proračun Republike Hrvatske za svaku proračunsku godinu, kako bi Vlada RH navedenu odluku donijela prije donošenja odluka trgovačkih društava o raspodjeli dobiti za prethodnu godinu.

Trgovačka društva i pravne osobe koje čine državnu imovinu obvezni su prema Uputi za izradu i dostavu planova i izvještaja o poslovanju trgovačkih društava i pravnih osoba koji čine državnu imovinu, koju je donijelo Ministarstvo državne imovine početkom rujna 2019., dostaviti Ministarstvu financija Odluku o raspodjeli dobiti ili pokriću gubitka do 31. kolovoza tekuće godine za prethodnu godinu, odnosno 30. rujna za obveznike konsolidacije.
S obzirom na to da su trgovačka društva odluke o raspodjeli dobiti ili pokriću dobiti donijela do konca listopada 2024., a u trenutku donošenja tih odluka nije bila donesena Odluka Vlade RH za 2024., društva nisu raspolagala informacijom o obvezi uplate dijela dobiti u državni proračun, osim onih trgovačkih društava koja uplaćuju dobit u državni proračun na temelju posebnih propisa (primjerice Hrvatska Lutrija d.o.o.). Dio trgovačkih društva je kod donošenja Odluke o raspodjeli dobiti ili pokriću dobiti navelo kako će se dobit rasporediti sukladno Odluci Vlade RH, iako ona tada još nije bila donesena, očekujući da će kod donošenja Odluke Vlade RH biti obvezni uplatiti dobit.
Obveza uplate dijela dobiti u državni proračun za trgovačka društva nastala je u trenutku donošenja Odluke Vlade RH za 2024., odnosno koncem listopada 2024. Dio trgovačkih društava je po donošenju Odluke Vlade RH za 2024. pristupio donošenju izmjena odluke o raspodjeli dobiti, što je u pojedinim slučajevima utjecalo na pravodobnost uplate sredstava s osnove dobiti u Državni proračun za 2024.

Prema podacima Ministarstva financija, društva koja su ostvarila dobit za 2023., a koja su na temelju Odluke Vlade RH za 2024. imala obvezu uplate dijela dobiti nakon oporezivanja za 2023., trebala su uplatiti sredstva u državni proračun za 2024. u iznosu od 209.200.844,18 eura. Od ukupno 21 trgovačkog društva, njih 17 uplatilo je u Državni proračun za 2024. sredstva u iznosu od 178.988.283,58 eura i time izvršilo svoju obvezu.

U Državni proračun za 2024. nije uplaćena dobit u iznosu od 30.212.560,60 eura te su u Godišnjem izvještaju za 2024. za navedeni iznos manje iskazani prihodi. Navedeno nije u skladu s odredbama Odluke Vlade RH za 2024., kojima je utvrđeno da će trgovačka društva uplatiti sredstva u Državni proračun za 2024. Prema dostavljenim podacima Ministarstva financija (veljača 2025.) dio dobiti u iznosu od 17.230.725,90 eura koja je trebala biti uplaćena u 2024. uplaćena je u 2025., a odnosi se na uplate Hrvatske poštanske banke d.d. u iznosu od 12.981.834,70 eura, društava Odašiljači i veze d.o.o. u iznosu od 2.741.527,85 eura, ACI d.o.o. u iznosu od 1.405.127,50 eura te HŽ Cargo d.o.o. u iznosu od 102.235,85 eura. Uplatu dobiti ostvarene u 2023. u Državni proračun za 2024. nije u potpunosti izvršila Hrvatska poštanska banka d.d. te se uplata preostalog dijela dobiti u iznosu od 12.981.834,70 eura očekuje koncem lipnja 2025.

Državni ured za reviziju i nadalje preporučuje pravodobno pripremiti prijedlog odluke o visini, načinu i rokovima uplate sredstava s osnove dobiti trgovačkih društava u državnom vlasništvu u državni proračun Republike Hrvatske za svaku proračunsku godinu, kako bi Vlada RH navedenu odluku donijela prije donošenja odluka trgovačkih društava o raspodjeli dobiti za prethodnu godinu.

3.2. Ministarstvo financija prihvaća navedenu preporuku.

4. Rashodi

4.1. U Godišnjem izvještaju za 2024. rashodi su iskazani u iznosu od 32.720.157.842,43 eura, što je 866.435.409,57 eura ili 2,6 % manje od planiranih, a 4.624.784.690,44 eura ili 16,5 % više od iskazanih za 2023.

U strukturi rashoda, vrijednosno su najznačajniji rashodi za naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade, koji su iskazani u iznosu od 10.476.013.818,76 eura i čine 32,0 % ukupnih rashoda te pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna, koje su iskazane u iznosu od 6.699.539.434,20 eura i čine 20,5 % ukupnih rashoda.

– Rashodi za transfer sredstava HZZO-u

U okviru rashoda za pomoći unutar općeg proračuna, na pozicijama Ministarstva zdravstva izvršeni su rashodi za transfer proračunskih sredstava HZZO-u putem dvije aktivnosti u ukupnom iznosu od 780.458.857,00 eura.
Rashodi su izvršeni u okviru aktivnosti Transfer proračunskih sredstava HZZO-u u iznosu od 427.684.600,00 eura te aktivnosti Dodatna sredstva za pokriće zdravstvene zaštite u iznosu od 352.774.257,00 eura.

Državnim proračunom za 2024. i projekcijama za 2025. i 2026. na pozicijama Ministarstva zdravstva su u okviru rashoda za pomoći unutar općeg proračuna planirana sredstva za aktivnost Transfer HZZO-u za podmirenje obveza državnog proračuna utvrđenih zakonima u iznosu od 427.684.600,00 eura, dok su za 2025. projicirana u iznosu od 439.084.000,00 eura i za 2026. u iznosu od 466.487.000,00 eura. Nadalje, za drugu aktivnost putem koje se također doznačavaju sredstva HZZO-u, Dodatna sredstva za pokriće troškova zdravstvene zaštite, planirana su sredstva u iznosu od 357.315.400,00 eura, dok su za 2025. projicirana u iznosu od 306.116.000,00 eura i za 2026. u iznosu od 318.713.000,00 eura. Ukupno je kroz dvije aktivnosti financijskog plana Ministarstva zdravstva planiran prijenos sredstava HZZO-u u iznosu od 785.000.000,00 eura.

Preraspodjelom u Državnom proračunu za 2024., aktivnost Dodatna sredstva za pokriće troškova zdravstvene zaštite umanjena je za 4.541.143,00 eura te iznosi 352.774.257,00 eura, odnosno ukupan transfer proračunskih sredstava HZZO-u u 2024. planiran je u iznosu od 780.458.857,00 eura, koliko je i doznačeno.

Rashodi za transfer sredstava HZZO-u planiraju se i izvršavaju s pozicija Ministarstva zdravstva na temelju odredaba Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (Narodne novine 80/13, 137/13, 98/19 i 33/23) i Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju (Narodne novine 85/06, 150/08, 71/10, 53/20, 120/21 i 23/23). Prema odredbama članaka 72. i 82. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, HZZO-u se iz državnog proračuna doznačuju sredstva za financiranje prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja za određene kategorije osiguranika. Prema odredbama članka 14.a Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju, HZZO-u se iz državnog proračuna doznačuju sredstva za podmirenje premije dopunskog zdravstvenog osiguranja za određene kategorije osiguranika.

Izmjenama i dopunama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (Narodne novine 33/23), iz travnja 2023., izmijenjeni su članci 72. i 82. na temelju kojih se HZZO-u doznačavaju sredstva iz državnog proračuna i kojima je određeno za koje kategorije osiguranika Republika Hrvatska osigurava u državnom proračunu potrebna sredstva za prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja. Prema navedenim izmjenama, od travnja 2023. HZZO-u više ne pripada prihod od naplaćenog posebnog poreza na duhanske prerađevine.

Nadalje, u članku 82. dodani su stavci 3. i 4. kojima je propisano da će, iznimno od stavka 1. ovoga članka, Republika Hrvatska osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu za pokriće prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, u skladu s potrebama i u skladu s fiskalnim mogućnostima, a stavkom 4. propisano je da opći akt kojim se utvrđuju način i elementi za izračun prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja iz stavka 1. ovoga članka donosi HZZO, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo i uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za financije.

Slijedom navedenog, na temelju odredaba članka 82., stavka 3., u okviru novootvorene aktivnosti Dodatna sredstva za pokriće troškova zdravstvene zaštite, osiguravaju se dodatna sredstva u državnom proračunu za pokriće prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja budući da je izmjenama Zakona HZZO ostao bez dijela prihoda.

Državni ured za reviziju unatrag nekoliko godina ukazuje na netransparentnost financiranja obveza državnog proračuna koje proizlaze iz odredaba Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju i Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju jer u obrazloženju financijskog plana Ministarstva zdravstva prethodnih godina nisu navedeni elementi na kojima se temelji izračun planiranih sredstava prijenosa HZZO-u.

U obrazloženju Financijskog plana Ministarstva zdravstva za razdoblje 2024. – 2026. prikazani su pokazatelji na kojima se zasniva izračun potrebnih sredstava za aktivnost Transfer proračunskih sredstava HZZO-u, u skladu s Uputom za izradu prijedloga državnog proračuna Republike Hrvatske za razdoblje 2024. – 2026., koju je Ministarstvo financija izradilo u rujnu 2023.

Međutim, obrazloženje Financijskog plana Ministarstva zdravstva ne sadrži prikaz izračuna planiranih sredstava za prijenos HZZO-u za financiranje obveza državnog proračuna za novu aktivnost Dodatna sredstva za pokriće troškova zdravstvene zaštite.
Također, i nadalje nije donesen akt kojim se utvrđuju način i elementi za izračun prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja, a što je propisano odredbama članka 82., stavka 4. Izmjena i dopuna Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju iz travnja 2023. Navedenim odredbama je propisano da će HZZO, uz prethodne suglasnosti ministra nadležnog za zdravstvo i ministra nadležnog za financije, donijeti do travnja 2024. akt kojim se utvrđuju način i elementi za izračun prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja.

Prema obrazloženju izvršenja Financijskog plana Ministarstva zdravstva za 2024., u skladu s člankom 82., stavkom 3. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, Republika Hrvatska osigurava dodatna sredstva u državnom proračunu za pokriće prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja s obzirom na to da je HZZO zbog izmjena Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju i Zakona o doprinosima (Narodne novine 33/23) ostao bez dijela prihoda od trošarina na duhanske prerađevine i doprinosa.
Nadalje, navedeno je da je HZZO do travnja 2024. isplaćivao privremeni dodatak svim pružateljima zdravstvene zaštite u Mreži javnozdravstvene zaštite na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini, a u skladu s Odlukom o isplati privremenog dodatka na plaće državnim službenicima i namještenicima te službenicima i namještenicima u javnim službama (Narodne novine 65/23) za pojedina (u Odluci popisana) radna mjesta do donošenja Uredbe o nazivima radnih mjesta, uvjetima za raspored i koeficijentima za obračun plaće u javnim službama.
Iz navedenog obrazloženja Ministarstva zdravstva u vezi s izvršenjem transfera sredstava kroz aktivnost Dodatna sredstva za pokriće troškova zdravstvene zaštite nije razvidno za koje su namjene sredstva doznačena i utrošena.

S obzirom na to da do vremena obavljanja revizije (travanj 2025.) nije donesen akt kojim se utvrđuju način i elementi za izračun prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja, Državni ured za reviziju je mišljenja da i dalje nije moguće jasno utvrditi iznos stvarnog troška za pojedina prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja, a navedeno je važno kako bi se moglo osigurati dovoljno sredstava za prava za čiju se provedbu osiguravaju sredstva iz državnog proračuna.
Također, potrebno je u obrazloženju financijskog plana Ministarstva zdravstva navesti izračun i namjenu planiranih sredstava za prijenos HZZO-u za financiranje obveza državnog proračuna za aktivnost Dodatna sredstva za pokriće troškova zdravstvene zaštite.

– Financijska održivost zdravstvenog sustava

Državnim proračunom za 2024. i Financijskim planom HZZO-a za 2024. planirana su, kao i prošlih godina, sredstva za podmirenje dijela dospjelih obveza zdravstvenih ustanova prema dobavljačima lijekova, potrošnog i ugradbenog medicinskog materijala u cilju rješavanja problema vezano za dospjele nepodmirene obveze u sektoru zdravstva i osiguranja nesmetanog funkcioniranja bolničkih zdravstvenih ustanova kojima je osnivač Republika Hrvatska i čiji su osnivači županije.

Tako je Vlada RH u srpnju i prosincu 2024. donijela odluke o isplati namjenske pomoći bolničkim zdravstvenim ustanovama kojima je osnivač Republika Hrvatska i kojima su osnivači županije za podmirivanje dijela dospjelih obveza prema dobavljačima lijekova, potrošnog i ugradbenog medicinskog materijala.

Na temelju navedenih odluka bolnicama su doznačena sredstva u ukupnom iznosu od 223.390.386,00 eura, od čega na teret Financijskog plana HZZO-a za 2024. u iznosu od 131.169.318,00 eura, a na teret Ministarstva zdravstva u iznosu od 92.221.068,00 eura. Županije su dužne pratiti utrošak sredstava za one bolničke zdravstvene ustanove kojima su osnivači i izvijestiti HZZO, a HZZO je dužan pratiti utrošak sredstava koja se isplate bolničkim zdravstvenim ustanovama kojima je osnivač Republika Hrvatska te je HZZO zadužen izvijestiti Ministarstvo zdravstva i Ministarstvo financija o prikupljenim podacima. Ministarstvo zdravstva je zaduženo o provedbi navedenih odluka Vlade RH izvijestiti Ministarstvo financija.

Također, tijekom 2024. provedene su preraspodjele planiranih sredstava za provedbu odluka Vlade RH iz 2021. o isplati razlike iznosa uvećanja plaće za prekovremeni rad radnicima u djelatnosti zdravstva i zdravstvenog osiguranja te za provedbu Odluke Vlade RH o isplati namjenske pomoći zdravstvenim ustanovama za pokriće troškova po isplaćenim pravomoćnim sudskim presudama koje se odnose na sporove za isplatu razlike plaće zbog uvećanja osnovice za 6,0 %. Na temelju navedenih odluka Vlade RH, zdravstvenim ustanovama je isplaćeno ukupno 18.704.890,26 eura.

Ministarstvo zdravstva dostavilo je analitičke podatke o doznačenim sredstvima bolničkim zdravstvenim ustanovama iz kojih je otežano praćenje provedbe odluka Vlade RH u vezi s financiranjem zdravstvenog sustava. Dostavljeni podaci nisu prikazani u izvještajnom obliku te ne omogućuju jednostavan pregled i praćenje provedbe odluka Vlade RH u vezi s financiranjem zdravstvenog sustava.

Državni ured za reviziju je i nadalje mišljenja da, u cilju praćenja provođenja odluka Vlade RH u vezi s financiranjem zdravstvenog sustava, izvještaji Ministarstva zdravstva o provedbi navedenih odluka trebaju biti sastavljeni na način da je jasno navedeno koliko je u državnom proračunu planirano sredstava po pojedinoj odluci Vlade RH, iznos doznačenih sredstava po odlukama te iznos utrošenih sredstava za predviđene namjene.

Državni ured za reviziju je unatrag nekoliko godina kroz revizije godišnjih izvještaja o izvršenju državnog proračuna skretao pozornost na važnost rješavanja problema zdravstvenog sustava, posebno u dijelu koji se odnosi na financijsku održivost zdravstvenog sustava.
Unatoč tome što su iz državnog proračuna u 2024. kao i prijašnjih godina isplaćivane pomoći bolničkim zdravstvenim ustanovama za podmirenje dospjelih obveza, njihove obveze se ne smanjuju.

Prema podacima Ministarstva financija, ukupne obveze za rashode poslovanja i nabavu nefinancijske imovine zdravstvenih ustanova i HZZO-a (bez obveza za kredite i zajmove) koncem 2023. iznosile su 2.077.037.282,68 eura, od čega se 563.371.889,66 eura odnosi na dospjele, a 1.513.665.393,02 eura na nedospjele obveze. Ukupne obveze koncem 2024. iznosile su 2.432.283.812,86 eura, od čega se 673.661.886,89 eura odnosi na dospjele, a 1.758.621.925,97 eura na nedospjele obveze. I nakon podmirenja dijela obveza sredstvima državnog proračuna i HZZO-a, ukupne obveze koncem 2024. veće su za 355.246.530,18 eura u odnosu na stanje koncem 2023.
U odnosu na isto razdoblje prethodne godine dospjele obveze veće su za 110.289.997,23 eura te su i dalje značajne, a u nekim zdravstvenim ustanovama kasni se s podmirivanjem obveza i preko dvije godine. Nedospjele obveze veće su za 244.956.532,95 eura. Stanje obveza HZZO-a s osnova beskamatnog zajma na 31. prosinca 2024. iznosi 83.271.756,17 eura.
Obveze zdravstvenih ustanova kojima je osnivač Republika Hrvatska i kojima su osnivači jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koncem 2024. iznosile su 1.829.461.232,70 eura i u odnosu na 2023., kada su iznosile 1.507.722.363,00 eura, veće su za 321.738.869,70 eura. Dospjele obveze zdravstvenih ustanova koncem 2024. iznosile su 512.925.606,28 eura i u odnosu na 2023., kada su iznosile 396.153.298,00 eura, veće su za 116.772.308,28 eura.

Nedospjele obveze zdravstvenih ustanova koncem 2024. iznosile su 1.316.535.626,42 eura. U okviru nedospjelih obveza bolničkih zdravstvenih ustanova su nedospjele obveze prema HZZO-u za primljene predujmove za manje izvršeni rad (neizvršeni ugovoreni maksimalni iznos sredstava za provođenje bolničke i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite – limit) u okviru kojih su i obveze za doznačena dodatna sredstva iz državnog proračuna od 2020. do 2022., za podmirenje dijela dospjelih obveza prema dobavljačima lijekova i medicinskog potrošnog materijala (prethodnih godina doznačeno kroz transfer HZZO-u).

Unatrag više godina u državnom proračunu su, osim na temelju odluka Vlade RH, osiguravana i dodatna sredstva za podmirenje dijela dospjelih obveza bolničkih zdravstvenih ustanova prema dobavljačima lijekova i medicinskog potrošnog materijala, kao i za podmirenje obveza HZZO-a prema ljekarnama i kroz aktivnost Transfer proračunskih sredstava HZZO-u (tzv. ubrzano povlačenje).
Od 2020. do 2022. iz državnog proračuna isplaćena su dodatna sredstva kroz aktivnost Transfer proračunskih sredstava HZZO-u u iznosu od 869.938.062,11 eura, od čega bolničkim zdravstvenim ustanovama iznos od 398.168.425,24 eura, a HZZO-u iznos od 471.769.636,87 eura.

Kroz revizije godišnjih izvještaja o izvršenju državnog proračuna Državni ured za reviziju upozoravao je da s obzirom na to da je dodatnim sredstvima doznačenim iz državnog proračuna podmiren dio obveza bolničkih zdravstvenih ustanova prema dobavljačima lijekova, potrošnog i ugradbenog medicinskog materijala, njihove obveze trebale su za navedeni iznos biti smanjene. Međutim, bolnice, umjesto smanjenja obveza za iznos dodatnih sredstava kojima su podmirene obveze prema dobavljačima, imaju više iskazane obveze prema HZZO-u i trebaju ih pravdati obavljenim uslugama i utrošenim lijekovima i materijalom, a istodobno HZZO za navedeni iznos ima uvećana potraživanja prema bolnicama. Koncem 2024. stanje obveza bolničkih zdravstvenih ustanova prema HZZO-u, odnosno potraživanja HZZO-a za neizvršeni rad za doznačena dodatna sredstva isplaćena iz državnog proračuna iznose 349.476.662,06 eura. Također, prema podacima HZZO-a, potraživanja HZZO-a od bolničkih zdravstvenih ustanova za neizvršeni rad u odnosu na ugovoreni limit za razdoblje 2020. – 2024. sa stanjem na 31. prosinca 2024. iznose 534.865.998,38 eura.

Tijekom 2023. i 2024. Državni ured za reviziju obavio je financijske revizije bolničkih zdravstvenih ustanova i HZZO-a te je skrenuta pozornost na visinu obveza i kumulirani manjak prihoda, dane su preporuke bolničkim zdravstvenim ustanovama da u dogovoru s HZZO-om i Ministarstvom zdravstva naprave analizu postojećeg stanja, utvrde uzroke nepodmirivanja dospjelih obveza, povećanja obveza i manjka prihoda, utvrde mjere, odrede način i rok provedbe i odgovorne osobe te kontinuirano prate provođenje predviđenih mjera u cilju ostvarenja pozitivnog financijskog rezultata.

Nadalje, u reviziji Godišnjeg izvještaja o izvršenju državnog proračuna za 2023. dana je preporuka Ministarstvu financija da zajedno s HZZO-om, Ministarstvom zdravstva i bolničkim zdravstvenim ustanovama poduzme aktivnosti u cilju smanjenja obveza bolničkih zdravstvenih ustanova kako bi se osigurala financijska stabilnost zdravstvenog sustava.
Prema obrazloženju Ministarstva zdravstva, na temelju prethodnih preporuka i nalaza Državnog ureda za reviziju, a vezano za upravljanje zalihama lijekova te potrošnog i ugradbenog medicinskog materijala u bolnicama, kao i stvaranje obveza, Ministarstvo zdravstva je u svrhu rješavanja navedene problematike pokrenulo niz projekata kroz Nacionalni plan oporavka i otpornosti u cilju postizanja racionalizacije potrošnje lijekova. Potpuna uspostava navedenih projekata očekuje se do kraja 2026. Do potpune uspostave navedenih projekata zdravstvene ustanove su obvezne jednom mjesečno (od lipnja 2024.) dostavljati stanje zaliha i medicinskog potrošnog materijala, i to po svim bolničkim odjelima i u bolničkoj ljekarni. Također, obrazlaže se da je Ministarstvo zdravstva po zaprimljenim redovnim mjesečnim analitičkim podacima o stanju zaliha lijekova i medicinskog potrošnog materijala, u prosincu 2024. zatražilo dostavu optimalnih mjesečnih zaliha lijekova i medicinskog potrošnog materijala, čime se omogućuje učinkovito praćenje stanja zaliha te postižu preduvjeti za provedbu navedenih NPOO projekata od 2026. Navedene poduzete inicijative Ministarstva zdravstva u 2024. u značajnoj mjeri su unaprijedile postupke kontrole i praćenja stvaranja obveza u svrhu ograničavanja rasta rashodovne strane zdravstvenog sustava.

Međusobna potraživanja i obveze između HZZO-a i bolničkih zdravstvenih ustanova koje proizlaze iz dodatno doznačenih sredstava za podmirenje dijela obveza bolničkih zdravstvenih ustanova prema dobavljačima lijekova, potrošnog i medicinskog materijala u razdoblju 2020. – 2022. u iznosu od 349.476.662,06 eura još uvijek nisu riješena te je potrebno poduzeti aktivnosti za njihovo rješavanje.

Državni ured za reviziju i nadalje skreće pozornost na problematiku u vezi sa zdravstvenim sustavom, nedostatna sredstva za financiranje poslovanja, kumulirane manjkove većine bolničkih zdravstvenih ustanova te na obveze u zdravstvenom sustavu koje unatoč doznačenim sredstvima iz državnog proračuna i HZZO-a nisu smanjene, već su u odnosu na prethodnu godinu povećane te i nadalje predstavljaju fiskalni rizik za državni proračun u narednim godinama.

Državni ured za reviziju i nadalje preporučuje Ministarstvu financija da zajedno s HZZO-om, Ministarstvom zdravstva i bolničkim zdravstvenim ustanovama poduzima aktivnosti u cilju smanjenja obveza bolničkih zdravstvenih ustanova kako bi se osigurala financijska stabilnosti zdravstvenog sustava.

– Rashodi za podmirenje obveza u postupku INA-MOL pred Međunarodnim centrom za rješavanje investicijskih sporova

Državni ured za reviziju je u izvješćima o obavljenoj reviziji Godišnjeg izvještaja o izvršenju državnog proračuna za 2022. i 2023. skretao pozornost na planirane, a neizvršene rashode za podmirenje obveza za naknadu štete po Pravorijeku u arbitražnom postupku pred Međunarodnim centrom za rješavanje investicijskih sporova, koji je 2013. društvo MOL Hungarian Oil and Gas Company PLC pokrenulo protiv Republike Hrvatske.
Nadalje, Državni ured za reviziju je preporučio zatražiti obrazloženje financijskog plana za izračun planiranog iznosa kamata u cilju realnog planiranja i izvršenja rashoda za podmirenje naknada štete i zateznih kamata, s obzirom na to da se kamate računaju do ispunjenja obveza. Također je preporučeno zatražiti od Ministarstva gospodarstva obrazloženje koje se aktivnosti poduzimaju u vezi s obvezom Republike Hrvatske prema donesenom Pravorijeku.

Pravorijek je Republici Hrvatskoj dostavljen početkom srpnja 2022. i prema njemu Republika Hrvatska je dužna nadoknaditi štetu MOL-u u iznosu od 183.940.000,00 USD, uvećano za zatezne kamate obračunane od 1. travnja 2014. do dana isplate te podmiriti troškove arbitražnog postupka u iznosu od 1.121.995,00 USD.
Rashodi za podmirenje naknade štete, troškove arbitražnog postupka i zatezne kamate po Pravorijeku planiraju se u okviru razdjela Ministarstva gospodarstva. Državnim proračunom za 2024. te Izmjenama i dopunama Državnog proračuna za 2024. navedeni rashodi nisu bili planirani ni izvršeni.
Državnim proračunom za 2025. planirani su rashodi u okviru aktivnosti Naknada štete INA-MOL u iznosu od 241.500.000,00 euro, od čega za naknadu štete 170.000.000,00 eura, kamate 70.000.000,00 eura te troškove sudskog postupka 1.500.000,00 eura.

Ministarstvo gospodarstva u obrazloženju iz svibnja 2025., vezano za aktivnost T905050 – Naknada štete INA-MOL, navodi da uplata navedenog iznosa naknade štete prema Pravorijeku Arbitražnog suda pri Međunarodnom centru za rješavanje investicijskih sporova (ICSID) nije izvršena, budući da je postupak koji se odnosi na pitanje priznanja i izvršenja predmetnog Pravorijeka još uvijek u tijeku u Sjedinjenim Američkim Državama, a koji je pokrenuo MOL u siječnju 2023. Nadalje, navodi da Republika Hrvatska nastavlja koristiti sva raspoloživa pravna sredstva za zaštitu svojih interesa, osobito u pogledu pitanja izvršenja navedenog Pravorijeka i sukladnosti s pravom Europske unije.

S obzirom na to da su u nekoliko jurisdikcija u tijeku postupci izvršenja ICSID-ovih pravorijeka protiv drugih država članica Europske unije, Republici Hrvatskoj to također omogućuje da iskoristi sve pravne opcije do kraja postupka, uključujući potencijalna rješenja koja bi bila u najboljem interesu Republike Hrvatske.

Državni ured za reviziju i nadalje skreće pozornost na obveze Republike Hrvatske za nadoknadu štete i podmirenja troškova arbitraže na temelju navedenog Pravorijeka koje predstavljaju fiskalni rizik za državni proračun, ponajviše zato što se zatezne kamate obračunavaju od 1. travnja 2014. do dana isplate.

– Rashodi za sudske sporove

Prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunski korisnici vode evidenciju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova u tijeku te ih iskazuju u okviru izvanbilančnih zapisa. Razdjeli državnog proračuna obvezni su dostaviti Ministarstvu financija podatke o potencijalnim obvezama po osnovi sudskih sporova u tijeku koje razdjeli i proračunski korisnici iz njihove nadležnosti vode u svojim evidencijama. Podatke o potencijalnim obvezama po sudskim sporovima Ministarstvo financija objavljuje u okviru godišnjeg izvještaja o izvršenju državnog proračuna. Potencijalne obveze po sudskim sporovima iskazane su koncem 2024. u iznosu od 1.877.269.314,39 eura i u odnosu na stanje koncem prethodne godine veće su za 283.520.965,91 euro ili 17,8 %.
Vrijednosno značajniji iznosi potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova iskazani su u okviru Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine u iznosu od 509.204.383,92 eura, Ministarstva mora, prometa i infrastrukture u iznosu od 448.766.070,96 eura te Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne transformacije u iznosu od 271.625.746,75 eura.

Državni ured za reviziju je u okviru revizije Godišnjeg izvještaja o izvršenju Državnog proračuna za 2021. preporučio Ministarstvu financija zajedno s nadležnim tijelima provesti analizu uzroka sudskih sporova koji su pokrenuti protiv državnih tijela Republike Hrvatske radi utvrđivanja rizika u daljnjem postupanju, povećanja odgovornosti i preventivnog djelovanja na smanjenju broja sudskih sporova, a time i manjih rashoda državnog proračuna.

U 2023. Vlada RH donijela je Zaključak kojim zadužuje Ministarstvo financija i Ministarstvo pravosuđa i uprave za osnivanje međuresorne radne skupine za provođenje dubinske analize uzroka sudskih sporova pokrenutih protiv državnih tijela Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Međuresorna radna skupina).
U Međuresornu radnu skupinu, koja je osnovana u travnju 2024., imenovani su predstavnici pet ministarstava: Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne transformacije, Ministarstva obrane, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine te Ministarstva financija.
Tijekom 2024. održavani su radni sastanci te je pripremljen Nacrt izvješća Međuresorne radne skupine o rezultatima dubinske analize uzroka sudskih sporova.

Rezultati provedene dubinske analize ukazuju na uzroke sudskih sporova u organizacijskoj strukturi (većinom ne postoji centralizirana evidencija sudskih sporova, što ukazuje na nepouzdanost dostavljenih podataka Ministarstvu financija), uzroke sudskih sporova prema vrsti spora: radni sporovi, imovinski sporovi i sporovi iz ugovornih odnosa (povrede materijalnih prava propisanih Kolektivnim ugovorom, nepostupanje sukladno zakonskim i podzakonskim propisima, naknada štete zbog nezakonitog i nepravilnog rada sudova, stjecanje bez osnove, utvrđivanje vlasništva, naknada štete nastale na imovini osoba uslijed urušavanja oštećene građevine u vlasništvu RH (potres), neispunjene ugovorne obveze i drugi) te nedovoljnu pravnu edukaciju i preopterećenost pravosudnog sustava.

U Nacrtu su, na temelju rezultata utvrđenih analizom, predložene mjere za smanjenje broja sudskih sporova u kojima je stranka Republika Hrvatska, kao što su uspostava centraliziranog sustava za evidenciju sudskih sporova i predmeta u postupku mirenja u kojima je stranka Republika Hrvatska te planske, preventivne, operativne i nadzorne aktivnosti kroz mjere, utvrđivanje uloge koordinatora na razini tijela javne vlasti za provedbu aktivnosti kroz mjere, jačanje uloge Povjerenstva za izvansudsko rješavanje sporova te poticanje rješavanja sporova korištenjem instituta oglednog postupka.

U vrijeme obavljanja revizije (travanj 2025.) konačni prijedlog Nacrta izvješća Međuresorne radne skupine o rezultatima dubinske analize uzroka sudskih sporova nije dan na usvajanje Vladi RH jer se, prema obrazloženju Ministarstva financija, razmatra model centralizirane evidencije sudskih sporova zajedno s Ministarstvom pravosuđa, uprave i digitalne transformacije te je u planu organizacija sastanaka s predstavnicima Državnog odvjetništva Republike Hrvatske u vezi s mogućnosti korištenja evidencija iz njihove nadležnosti.

S obzirom na to da potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova, koje su koncem 2024. veće nego prethodne godine, i dalje predstavljaju značajni fiskalni rizik za državni proračun te da je u tijeku izrada Nacrta izvješća Međuresorne radne skupine o rezultatima dubinske analize uzroka sudskih sporova, Državni ured za reviziju i nadalje preporučuje Ministarstvu financija zajedno s nadležnim tijelima nastaviti sa započetim aktivnostima u cilju povećanja odgovornosti i preventivnog djelovanja na smanjenju broja sudskih sporova, a time i manjih rashoda državnog proračuna.

4.2. Ministarstvo financija prihvaća preporuke navedene u točki 4. Nalaza Rashodi.

U vezi s činjenicama navedenim u dijelu točke Nalaza pod naslovom Rashodi za transfer sredstava HZZO-u, Ministarstvo financija u Očitovanju navodi da je Ministarstvo zdravstva u svom očitovanju navelo kako je u financijskom planu za 2024. planiralo sredstva na aktivnosti Dodatna sredstva za pokriće troškova zdravstvene zaštite na temelju izmjena Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju. Navodi da je HZZO, u skladu sa Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju, uputio u proceduru Pravilnik kojim će jasno definirati način izračuna planiranih sredstava, kao i precizno navesti specifične svrhe i namjene tih sredstava, kako bi se osigurala potpuna transparentnost njihova trošenja. Nadalje, Ministarstvo zdravstva u svom obrazloženju navodi da prihvaća preporuku Državnog ureda za reviziju te poduzima značajne napore radi povećanja transparentnosti u procesima planiranja i izvršenja financijskih sredstava državnog proračuna.
Također, u vezi s činjenicama opisanim u dijelu Nalaza pod naslovom Financijska održivost zdravstvenog sustava, Ministarstvo financija navodi da se Ministarstvo zdravstva očitovalo da prihvaća preporuke Državnog ureda za reviziji te da će kontinuirano i transparentno pratiti utrošak sredstava doznačenih temeljem odluka Vlade RH, uz jasno izvještavanje o njihovoj realizaciji.

Nadalje, Ministarstvo zdravstva navodi da je svjesno izazova financijske održivosti zdravstvenog sustava te da se poduzimaju konkretni koraci za racionalizaciju potrošnje lijekova i medicinskog materijala. Nadalje, navodi da će projekti pokrenuti unutar Nacionalnog plana oporavka i otpornosti omogućiti bolju kontrolu troškova i značajno smanjenje obveza zdravstvenih ustanova do kraja 2026. te da su ustanove od lipnja 2024. obvezne mjesečno dostavljati detaljne izvještaje o zalihama lijekova i medicinskog materijala, što značajno unaprjeđuje postupke kontrole i upravljanje troškovima prema dobavljačima.
Također, Ministarstvo zdravstva navodi da aktivno surađuje s HZZO-om kako bi se jasno definirala i riješila međusobna potraživanja i obveze u iznosu od 349.476.662,06 eura koje proizlaze iz dodatnih sredstava doznačenih od 2020. do 2022. za vrijeme trajanja pandemije COVID-19.

U vezi s činjenicama navedenim u dijelu Nalaza pod naslovom Rashodi za podmirenje obveza u postupku INA-MOL pred Međunarodnim centrom za rješavanje investicijskih sporova, Ministarstvo financija u Očitovanju navodi da se Ministarstvo gospodarstva očitovalo da će po okončanju svih postupaka postupiti sukladno Pravorijeku i zakonskoj regulativi Republike Hrvatske.

Nadalje, u vezi s preporukom Ministarstvu financija da zajedno s nadležnim tijelima nastavi sa započetim aktivnostima u cilju povećanja odgovornosti i preventivnog djelovanja na smanjenju broja sudskih sporova, a time i manjih rashoda državnog proračuna, Ministarstvo financija u Očitovanju navodi da prihvaća preporuku Državnog ureda za reviziju i da nastavlja s aktivnostima razvoja modela centralizirane evidencije sudskih sporova zajedno s Ministarstvom pravosuđa, uprave i digitalne transformacije.

5. Državna jamstva

5.1. Postupci i uvjeti davanja državnih jamstava u 2024. uređeni su Zakonom o proračunu, Zakonom o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu, Zakonom o državnim potporama, Obavijesti Komisije o primjeni članaka 87. i 88. Ugovora o Europskoj zajednici u području državnih potpora u obliku jamstava (i Ispravak Obavijesti) te Smjernicama o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje nefinancijskih poduzetnika u teškoćama. Prema odredbama članka 111. Zakona o proračunu, odluku o davanju državnih jamstava donosi Vlada RH, osim državnih jamstava koja su u nadležnosti Hrvatskog sabora, a zakonom o izvršavanju državnog proračuna mogu se ovlastiti druga tijela za izdavanje državnih jamstava u ime i za račun Republike Hrvatske.
Prema odredbama članka 53. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2024. godinu, Vlada RH u ime Republike Hrvatske može davati financijska i činidbena jamstva na prijedlog nadležnog ministarstva.

– HŽ Infrastruktura d.o.o.

Trgovačkom društvu HŽ Infrastruktura d.o.o. je u 2024. izdano državno jamstvo za kreditno zaduženje koje se odnosi na revolving kredit u iznosu od 32.517.000,00 eura. Kredit je namijenjen za financiranje projekata iz CEF programa (Connecting Europe Facility) u cilju održavanja dinamike ispunjenja financijskih obveza izvođačima, a vezano za dinamiku priljeva EU sredstava.

Odlukom Vlade RH iz lipnja 2024. o davanju državnog jamstva za kreditno zaduženje HŽ Infrastrukture d.o.o. te Ugovorom o izdavanju jamstva za uredno izmirenje dugoročnih obveza, utvrđene su, između ostalog, obveze namjenskog korištenja sredstava iz kredita, izvještavanja o namjenskom korištenju sredstava te obveza provedbe tehničke i financijske kontrole, kao i provedba općeg nadzora i namjenskog trošenja sredstava od strane nadležnog Ministarstva mora, prometa i infrastrukture.

Prema podacima u Izvješću o namjenskom trošenju sredstava iz kredita, koje je društvo HŽ Infrastruktura d.o.o. dostavilo Ministarstvu financija u veljači 2025., prvo povlačenje kredita bilo je 15. srpnja 2024. u iznosu od 22.000.000,00 eura, a drugo povlačenje 14. studenoga 2024. u iznosu od 10.517.000,00 eura.

Društvu HŽ Infrastruktura d.o.o. je, zbog otežane likvidnosti, dana suglasnost Ministarstva mora, prometa i infrastrukture da sredstva odobrenog kredita u procijenjenom iznosu od 10.728.037,65 eura (stvarna posudba iznosila je 7.550.000,00 eura) koristi za podmirivanje obveza prema radnicima i dobavljačima, a povrat posuđenih sredstava treba biti izvršen do roka povrata navedenog kredita, odnosno do 31. prosinca 2025.

Nadalje, Odlukom Uprave na koju je suglasnost dao Nadzorni odbor odobrena je posudba sredstava u iznosu od 17.611.033,29 eura iz navedenog kredita. Prema dostavljenom Izvješću, do konca 2024. je, iz gore navedenog kredita za koji je izdano državno jamstvo, posuđeno sredstava u iznosu od 25.161.033,29 eura, vraćena su sredstva u iznosu od 23.161.033,29 eura te preostaje za vratiti još 2.000.000,00 eura. Sredstva su posuđena za financiranje troškova redovnog poslovanja društva.

Prema dostavljenim podacima Ministarstva financija po protestiranim jamstvima u 2024. su izvršena plaćanja na teret državnog proračuna za društvo HŽ Infrastruktura d.o.o. u iznosu od 26.014.552,13 eura (što čini 97,1 % ukupnih plaćanja po protestiranim jamstvima), od čega se iznos od 22.842.585,76 eura odnosi na glavnicu, a iznos od 3.171.966,37 eura na kamate i ostale troškove (u 2023. plaćeno je 20.373.595,81 euro). Plaćanja se odnose na šest jamstava danih društvu HŽ Infrastruktura d.o.o. u razdoblju od 2017. do 2022. U Glavnoj knjizi državnog proračuna evidentirana su potraživanja prema društvu HŽ Infrastruktura d.o.o. u iznosu od 321.976.086,91 euro, a u 2024. nije bilo povrata u državni proračun na ime protestiranih i plaćenih jamstava.
Na koncu 2024. evidentirana su aktivna jamstva dana društvu HŽ Infrastruktura d.o.o. u iznosu od 249.553.156,28 eura.

Državni ured za reviziju je i u prethodnim revizijama ukazivao na prenamjenu sredstava iz namjenskih kredita dobivenih uz državna jamstva za podmirivanje tekućih obveza društva HŽ Infrastruktura d.o.o., iz čega proizlazi da se navedenim sredstvima rješava problem tekuće likvidnosti.

Državni ured za reviziju je i nadalje mišljenja da se problem tekuće likvidnosti društva HŽ Infrastruktura d.o.o. ne bi trebao rješavati posuđivanjem i korištenjem namjenskih sredstava iz kredita dobivenih uz državna jamstva, nego u okviru drugih izvora financiranja.
Također, Državni ured za reviziju skreće pozornost na značajan iznos protestiranih i plaćenih jamstava danih društvu HŽ Infrastruktura d.o.o. iz sredstava državnog proračuna te na potencijalne obveze na temelju aktivnih jamstava danih navedenom društvu koje predstavljaju značajan financijski rizik za državni proračun u narednim godinama, s obzirom na to da utječu na visinu rashoda, a time i na deficit državnog proračuna.

5.2. Ministarstvo financija prihvaća navedeno mišljenje.

Provedba naloga i preporuka

1.1. Državni ured za reviziju obavio je reviziju Godišnjeg izvještaja o izvršenju Državnog proračuna za 2023., o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo uvjetno mišljenje. Revizijom za 2024. provjereno je je li Ministarstvo financija postupilo prema nalozima i preporukama danim u prošloj reviziji, u skladu s Planom provedbe naloga i preporuka. Utvrđeno je da je, od 27 naloga i preporuka danih u prošlim revizijama, deset provedeno, jedna je provedena nakon roka, devet je u postupku provedbe, dok je sedam djelomično provedeno.

U tablici u nastavku navode se nalozi i preporuke iz prošlih revizija i njihov status.

Tablica broj 11

Provedba naloga i preporuka iz prošlih revizija

provedeno (10) | provedeno nakon roka (1) | u postupku provedbe (9) | djelomično provedeno (7)

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5
1.	Priprema i izvršavanje državnog proračuna	2020. 2021. 2022.	Naloženo je prihode i primitke raspoređivati u izvore financiranja u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskim klasifikacijama.	1. siječnja 2025.	u postupku provedbe
2.		2021. 2022. 2023.	Naloženo je pri planiranju državnog proračuna, uključujući i njegove izmjene i dopune, pored bilančnih kategorija koje se odnose na stanje novčanih sredstava za koje evidencije vodi državni proračun, promjene u stanju potraživanja i obveza koje su rezultat odljeva s računa odnosno priljeva na račun te ispravak rezultata tijekom godine, planirati i neutrošene vlastite prihode, namjenske prihode i primitke te ostala sredstva proračunskih korisnika državnog proračuna koji svoje novčano poslovanje obavljaju preko računa otvorenih u kreditnim institucijama.	31. prosinca 2024.	djelomično provedeno
3.		2021. 2022.	Preporučeno je uskladiti vezne tablice prihoda i primitaka i izvora financiranja s Pravilnikom o proračunskim klasifikacijama.	1. siječnja 2025.	u postupku provedbe
4.		2022. 2023.	Preporučeno je poduzeti aktivnosti prema proračunskim korisnicima državnog proračuna kojima je dozvoljeno planirati prijenose u okviru podskupine rashoda 369 bez dostave dokaza da je primatelj	31. prosinca 2024.	djelomično provedeno

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5
	Priprema i izvršavanje državnog proračuna		obaviješten o planiranom prijenosu sredstava, kako bi se osiguralo da su navedena sredstva preraspodijeljena s podskupine rashoda 369 koncem godine na druge rashode, u cilju pravilnog planiranja međusobnih prijenosa sredstava između proračunskih korisnika državnog proračuna.		
5.		2022. 2023.	Preporučeno je poduzeti aktivnosti u cilju donošenja godišnjih uredbi o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda od igara na sreću prije donošenja državnog proračuna za pojedinu godinu.	31. prosinca 2024.	djelomično provedeno
6.		2023.	Preporučeno je Zakonom o proračunu predvidjeti u kojim slučajevima je moguće izmijeniti odluku o proračunskom okviru te rok donošenja izmjene odluke kako bi proračunski i izvanproračunski korisnici državnog proračuna mogli na vrijeme donijeti financijske planove.	1. siječnja 2027.	u postupku provedbe
7.		2023.	Preporučeno je Zakonom o proračunu predvidjeti rok u kojem Ministarstvo financija treba izraditi nacrt prijedloga državnog proračuna Republike Hrvatske i dostaviti ga Vladi Republike Hrvatske.	1. siječnja 2027.	u postupku provedbe
8.		2021. 2022. 2023.	Naloženo je pri izvršavanju državnog proračuna, pored bilančnih kategorija koje se odnose na stanje novčanih sredstava za koje evidencije vodi državni proračun, promjene u stanju potraživanja i obveza koje su rezultat odljeva s računa odnosno priljeva na račun te ispravak rezultata tijekom godine, uključiti i neutrošene vlastite prihode, namjenske prihode i primitke te ostala sredstva proračunskih korisnika državnog proračuna koji svoje novčano poslovanje provode preko računa otvorenih u kreditnim institucijama.	14. rujna 2025.	u postupku provedbe
9.		2021. 2022.	Preporučeno je Pravilnikom o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu propisati obvezu objave godišnjih konsolidiranih financijskih izvještaja na svim razinama.	31. prosinca 2028.	u postupku provedbe

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5
10.	Računovodstveni okvir i izvještavanje	2021. 2022. 2023.	Preporučeno je, u cilju veće transparentnosti iskazivanja podataka u financijskim izvještajima, dopuniti sadržaj financijskih izvještaja na način da se u bilanci posebno iskažu podaci o potraživanjima za prihode korisnika, a posebno podaci o potraživanjima za tuđe prihode za čiju je naplatu navedeni korisnik zadužen.	31. prosinca 2024.	provedeno
11.		2022. 2023.	Naloženo je donijeti podzakonske akte propisane odredbama Zakona o proračunu.	30. lipnja 2025.	djelomično provedeno
12.		2023.	U cilju sveobuhvatnog, točnog i istinitog iskazivanja podataka u glavnoj knjizi državnog proračuna, naloženo je ulaganje u Investicijski fond Inicijative triju mora evidentirati u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.	31. prosinca 2024.	provedeno
13.		2023.	Naloženo je stjecanje udjela u glavnici društva APIS IT d.o.o. evidentirati u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, kako bi podaci iskazani u godišnjim izvještajima o izvršenju državnog proračuna bili istiniti i točni.	30. rujna 2024.	provedeno
14.		2023.	U cilju točnog iskazivanja podataka o imovini te iznosu preostale obveze do zakonom propisane visine temeljnog kapitala, naloženo je u Glavnoj knjizi državnog proračuna evidentirati udjel u temeljnom kapitalu HBOR-a u skladu s Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.	31. prosinca 2024.	provedeno
15.		2023.	Naloženo je imovinu stečenu naplatom potraživanja na ime javnih davanja ili plaćenih protestiranih državnih jamstava isknjižiti iz Glavne knjige državnog proračuna te je predati na raspolaganje tijelu zaduženom za upravljanje tom vrstom imovine, u skladu sa Zakonom o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2023. godinu.	31. prosinca 2024.	provedeno

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5
	Računovodstveni okvir i izvještavanje				
16.		2023.	Naloženo je stjecanje imovine naplatom potraživanja na ime javnih davanja ili plaćenih protestiranih državnih jamstava evidentirati u Glavnoj knjizi državnog proračuna u skladu s Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, a u godišnjem izvještaju o izvršenju državnog proračuna u skladu s Uputom o primjeni modificiranog novčanog načela u postupku planiranja i izvršavanja državnog proračuna i financijskih planova izvanproračunskih korisnika državnog proračuna te u cilju istinitosti i transparentnosti iskazivati u okviru za to predviđene proračunske aktivnosti.	5. svibnja 2025.	provedeno
17.		2023.	Naloženo je podatke o pretvaranju potraživanja na ime javnih davanja ili plaćenih protestiranih državnih jamstava u rezervni kapital pravne osobe iskazivati u godišnjem izvještaju o izvršenju državnog proračuna na istinit i transparentan način.	5. svibnja 2025.	provedeno
18.		2023.	U cilju transparentnog i sveobuhvatnog iskazivanja podataka u Godišnjem izvještaju o izvršenju Državnog proračuna, preporučeno je u okviru Izvještaja o danim državnim jamstvima i plaćanjima po protestiranim jamstvima, iskazivati sva isknjižena odnosno otpisana potraživanja uz navođenje razloga isknjiženja odnosno otpisa.	5. svibnja 2025.	provedeno
19.		2023.	Naloženo je u izvanbilančnim zapisima evidentirati primljene instrumente osiguranja plaćanja po izdanim jamstvima, u skladu s odredbom Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.	30. rujna 2024.	provedeno

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5
20.	Prihodi	2022. 2023.	Preporučeno je pravodobno pripremiti prijedlog odluke o visini, načinu i rokovima uplate sredstava s osnove dobiti trgovačkih društava u državnom vlasništvu u državni proračun Republike Hrvatske za svaku proračunsku godinu, kako bi Vlada RH navedenu odluku donijela prije donošenja odluka trgovačkih društava o raspodjeli dobiti za prethodnu godinu.	30. rujna 2024.	u postupku provedbe
21.		2021. 2022. 2023.	Preporučeno je Ministarstvu financija zajedno s nadležnim tijelima provesti analizu uzroka sudskih sporova koji su pokrenuti protiv državnih tijela Republike Hrvatske radi utvrđivanja rizika u daljnjem postupanju, povećanja odgovornosti i preventivnog djelovanja na smanjenju broja sudskih sporova, a time i manjih rashoda državnog proračuna.	31. prosinca 2024.	djelomično provedeno
22.		2022. 2023.	S obzirom na značajna neiskorištena doznačena sredstva koncem svake godine na računima HBOR-a, preporučeno je pri planiranju sredstava u državnom proračunu potrebnih za provedbu Programa povlaštenog financiranja po kreditnim programima HBOR-a, uz ostale parametre za planiranje sredstava uzeti u obzir i iznos raspoloživih sredstava za subvencije u Fondu.	31. prosinca 2024.	u postupku provedbe
23.		2022. 2023.	Preporučeno je, radi točnosti iskazivanja podataka u godišnjim izvještajima o izvršenju državnog proračuna i radi ekonomičnijeg raspolaganja sredstvima državnog proračuna, preispitati odredbe Ugovora o nalogu za obavljanje poslova povlaštenog financiranja po kreditnim programima HBOR-a i utvrditi dinamiku uplate sredstava u Fond u skladu s realnim potrebama.	31. prosinca 2024.	provedeno nakon roka
24.		2022. 2023.	Preporučeno je Ministarstvu financija poduzeti aktivnosti kako bi se osiguralo da obrazloženje financijskog plana Ministarstva zdravstva sadrži prikaz izračuna planiranih sredstava za prijenos HZZO-u za financiranje obveza državnog proračuna koje proizlaze iz odredaba Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju i Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom	31. prosinca 2024.	djelomično provedeno

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5
	Rashodi		osiguranju, u cilju povećanja transparentnosti državnog proračuna.		
25.		2022. 2023.	Preporučeno je Ministarstvu financija poduzeti aktivnosti prema Ministarstvu zdravstva kako bi se osiguralo da se u okviru posebne aktivnosti planiraju i izvršavaju sredstva HZZO-u za namjene koje ne proizlaze izravno iz odredaba Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju i Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju.	31. prosinca 2024.	djelomično provedeno
26.		2023.	Preporučeno je Ministarstvu financija da zajedno s HZZO-om, Ministarstvom zdravstva i bolničkim zdravstvenim ustanovama poduzme aktivnosti u cilju smanjenja obveza bolničkih zdravstvenih ustanova kako bi se osigurala financijska stabilnost zdravstvenog sustava.	1. siječnja 2025.	u postupku provedbe
27.		2023.	Preporučeno je Ministarstvu financija zatražiti od Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja obrazloženje koje se aktivnosti poduzimaju u vezi s obvezom Republike Hrvatske prema donesenom Pravorijeku u arbitražnom postupku INA-MOL pred Međunarodnim centrom za rješavanje investicijskih sporova te zatražiti obrazloženje financijskog plana za izračun planiranog iznosa kamata u cilju realnog planiranja i izvršenja rashoda za podmirenje naknada štete i zateznih kamata.	30. rujna 2024.	provedeno

Obrazloženje danih naloga i preporuka koji su provedeni nakon roka, djelomično provedeni, koji su u postupku provedbe, a rok za provedbu je prošao daje se u nastavku.

– U vezi s nalogom da se prihodi i primici raspoređuju u izvore financiranja u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskim klasifikacijama, Ministarstvo financija se očitovalo da su u tijeku dodatne analize izvora financiranja, osobito onih vezanih za EU sredstva, za koje su detaljne razrade knjigovodstvenih evidencija još uvijek u tijeku. Po završetku navedenih analiza i razrada tijekova EU sredstava, u skladu sa zaključcima, pristupit će se izmjenama i dopunama Pravilnika o proračunskim klasifikacijama. Također, uz Upute Ministarstva financija za izradu prijedloga državnog proračuna Republike Hrvatske za razdoblje 2024. – 2026. objavljene su Vezne tablice prihoda i primitaka i izvora financiranja, u kojima su napravljene prilagodbe za razvrstavanje prihoda i primitaka u izvore financiranja koji će biti regulirani najavljenim izmjenama i dopunama Pravilnika o proračunskim klasifikacijama te je u većem dijelu postupljeno po novim Veznim tablicama.
  Revizijom za 2024. utvrđeno je da su namjenski primici od zaduživanja raspoređeni u propisane izvore financiranja, osim primitaka koji se tretiraju kao financijski instrumenti kojima su dodijeljeni izvori financiranja namijenjeni za prihode (563, 565 i 581) u iznosu od 152.559.939,22 eura, a što će se regulirati najavljenim izmjenama i dopunama Pravilnika o proračunskim klasifikacijama. Također je utvrđeno da su u okviru izvora financiranja Namjenski primici (izvor 8), propisanom za primitke, između ostalog, iskazani i prihodi u iznosu od 8.312.590,26 eura, koji se odnose na prihode od financijske imovine (od kamata i zateznih kamata), prihode od kamata na dane zajmove, prihode od povrata kapitalnih pomoći danih tuzemnim trgovačkim društvima izvan javnog sektora po protestiranim jamstvima i ostale prihode. Navedeni prihodi raspoređeni su u izvore financiranja propisane isključivo za primitke, a trebali su biti raspoređeni u izvore financiranja propisane za prihode. (redni broj 1.)

– U vezi s nalogom da se pri planiranju državnog proračuna, uključujući i njegove izmjene i dopune, pored bilančnih kategorija koje se odnose na stanje novčanih sredstava za koje evidencije vodi državni proračun, promjene u stanju potraživanja i obveza koje su rezultat odljeva s računa odnosno priljeva na račun te ispravak rezultata tijekom godine, planiraju i neutrošeni vlastiti prihodi, namjenski prihodi i primici te ostala sredstva proračunskih korisnika državnog proračuna koji svoje novčano poslovanje obavljaju preko računa otvorenih u kreditnim institucijama, Ministarstvo financija se očitovalo da je Uputom za izradu prijedloga državnog proračuna za razdoblje 2025. – 2027. u Prilogu 16. dan način izračuna prijenosa sredstava kod planiranja financijskih planova. Također, u studenome 2024. ministar financija je donio Uputu za izračun prijenosa sredstava kod planiranja državnog proračuna i financijskog plana proračunskog i izvanproračunskog korisnika državnog proračuna. Međutim, nalog je djelomično proveden samo u dijelu koji se odnosi na normativno uređenje, a potpuna primjena je predviđena za 2025.

U vezi s nalogom da se u izvršavanje državnog proračuna uključe i neutrošeni vlastiti prihodi, namjenski prihodi i primici te ostala sredstva proračunskih korisnika državnog proračuna koji svoje novčano poslovanje provode preko računa otvorenih u kreditnim institucijama, Ministarstvo financija se očitovalo da će pri izradi Polugodišnjeg izvještaja o izvršenju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2025. prikupiti podatke proračunskih korisnika koji svoje novčano poslovanje provode preko računa otvorenih u kreditnim institucijama o stanju neutrošenih vlastitih prihoda, namjenskih prihoda i primitaka te ostalih sredstava u skladu s odredbama Pravilnika o planiranju u sustavu proračuna (Narodne novine 1/24) i na temelju upute iz članka 8., stavka 5. Pravilnika o planiranju u sustavu proračuna te Pravilnika o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna i financijskog plana. (redni broj 2. i 8.)

– U vezi s preporukom da se usklade vezne tablice prihoda i primitaka i izvora financiranja s Pravilnikom o proračunskim klasifikacijama, Ministarstvo financija se očitovalo da su u tijeku dodatne analize izvora financiranja, osobito onih vezanih za EU sredstva, za koje su detaljne razrade knjigovodstvenih evidencija još uvijek u tijeku. Po završetku navedenih analiza i razrada tijekova EU sredstava, u skladu sa zaključcima, pristupit će se izmjenama i dopunama Pravilnika o proračunskim klasifikacijama. (redni broj 3.)

– U vezi s preporukom da se poduzmu aktivnosti prema proračunskim korisnicima državnog proračuna kojima je dozvoljeno planirati prijenose u okviru podskupine rashoda 369 bez dostave dokaza da je primatelj obaviješten o planiranom prijenosu sredstava, kako bi se osiguralo da su navedena sredstva preraspodijeljena s podskupine rashoda 369 koncem godine na druge rashode, u cilju pravilnog planiranja međusobnih prijenosa sredstava između proračunskih korisnika državnog proračuna, u Uputi za izradu prijedloga državnog proračuna Republike Hrvatske za razdoblje 2024. – 2026. navedeno je da je prilikom planiranja međusobnih prijenosa sredstava, davatelj sredstava, kao i do sada, dužan pisano obavijestiti primatelja sredstava te je navedeno da od ovog proračunskog ciklusa, davatelj sredstava podskupinu 369 može planirati tek po primitku pisane obavijesti primatelja sredstava kojom isti potvrđuje da će u svom financijskom planu planirati podskupinu 639 u istom iznosu te je Ministarstvu financija potrebno dostaviti dokaze o dostavi navedenih obavijesti. Unatoč poduzetim aktivnostima i nadalje postoje razlike između planiranih rashoda i prihoda u okviru podskupina 369 i 639. (redni broj 4.)

– U vezi s preporukom da se poduzmu aktivnosti u cilju donošenja godišnje Uredbe o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjela dijela prihoda od igara na sreću prije donošenja državnog proračuna za pojedinu godinu, Ministarstvo financija navodi da je u rujnu 2023. uputilo Uredu za udruge dopis u vezi s preuzimanjem koordinacije cijelog procesa izrade prijedloga uredbe od strane Ureda.

Ured je započeo s navedenim aktivnostima pri izradi prijedloga Uredbe za 2024. Podlogu za izradu Uredbe čine sektorske analize koje prikuplja i obrađuje Ured koji također prikuplja i podatke o postupcima i rezultatima dodjele financijskih sredstava za financiranje programa i/ili projekata udruga. S obzirom na to da Ured raspolaže svim relevantnim informacijama o programima i projektima financiranim iz dijela prihoda od igara na sreću, na ovaj način ubrzava se komunikacija između svih dionika u cilju pravodobnog utvrđivanja konačnog prijedloga raspodjele. Ministarstvo financija dostavljalo je potrebne podatke u najkraćem mogućem roku te je kontinuirano u komunikaciji s Uredom za udruge u cilju pravodobnog donošenja Uredbe. Nadalje, Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o igrama na sreću (koji je u proceduri donošenja) nadopunjen je na način da Uredbu o načinu raspodjele prihoda od igara na sreću donosi Vlada RH na prijedlog Ureda za udruge i Ministarstva financija.
Uredba za 2025. donesena je sredinom travnja 2025. te je odredbom članka 9. Uredbe propisano da raspodjela iskazana udjelom pojedinih programskih aktivnosti u ukupnom dijelu prihoda od igara na sreću ostaje na snazi do donošenja nove Uredbe. Nadalje, odredbama članka 5. propisano je da se tijekom godine može izvršiti preraspodjela dijela prihoda od igara na sreću prenesenih iz 2024. godine i ostvarenih u 2025. godini sukladno članku 3. navedene Uredbe.
Iako su aktivnosti provedene, cilj nije u potpunosti ostvaren, odnosno Uredba za 2025. nije donesena prije donošenja Državnog proračuna za 2025., ali je navedenim izmjenama omogućeno korištenje sredstava do donošenja nove Uredbe. (redni broj 5.)

– U vezi s nalogom da se donesu provedbeni akti na temelju Zakona o proračunu, tijekom 2024. doneseni su sljedeći podzakonski propisi: Pravilnik o planiranju u sustavu proračuna (Narodne novine 1/24), Pravilnik o proračunskim klasifikacijama (Narodne novine 4/24), Pravilnik o korištenju sredstava Europske unije (Narodne novine 44/24), Naputak o informacijama o učinku poreznih rashoda na prihode (Narodne novine 107/24), Naputak o objavi kratkoročnih fiskalnih podataka opće države (Narodne novine 120/24) te Uputa za izračun prijenosa sredstava kod planiranja državnog proračuna i financijskog plana proračunskog i izvanproračunskog korisnika državnog proračuna. Vlada RH je na prijedlog Ministarstva financija početkom 2024. usvojila Uredbu o postupku odobrenja državnih jamstava, nadzoru nad namjenskim korištenjem sredstava i drugim pitanjima vezanim za državna jamstva (Narodne novine 13/24). U završnim fazama pripreme su sljedeći podzakonski akti: Uredba o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja; Odluka o visini vrijednosti nefinancijske imovine kojom je ovlašten raspolagati čelnik tijela državne uprave te Uredba o institucionalnom okviru sustava za suzbijanje nepravilnosti i prijevara. (redni broj 11.)

– U vezi s preporukom da se pravodobno pripremi prijedlog odluke o visini, načinu i rokovima uplate sredstava s osnove dobiti trgovačkih društava u državnom vlasništvu u državni proračun Republike Hrvatske za svaku proračunsku godinu, kako bi Vlada RH navedenu odluku donijela prije donošenja odluka trgovačkih društava o raspodjeli dobiti za prethodnu godinu, Ministarstvo financija je, nakon dobivanja svih potrebnih suglasnosti i provedenih analiza opravdanosti zaprimljenih prijedloga za izuzeće od uplate, u listopadu 2024. pripremilo prijedlog odluke o visini, načinu i rokovima uplate sredstava trgovačkih društava u državnom vlasništvu u Državni proračun Republike Hrvatske za 2024. te ga uputilo Vladi RH u proceduru usvajanja. Odluka Vlade RH donesena je u listopadu 2024., odnosno nakon što su trgovačka društva u kojima Republika Hrvatska ima većinski paket dionica ili većinski udjel te trgovačka društva od posebnog interesa u kojima Republika Hrvatska ima manjinski paket dionica ili manjinski udjel već donijela odluke o uporabi dobiti ili pokriću gubitka za 2023. (redni broj 20.)

– U vezi s preporukom Ministarstvu financija da se zajedno s nadležnim tijelima provede analiza uzroka sudskih sporova koji su pokrenuti protiv državnih tijela Republike Hrvatske radi utvrđivanja rizika u daljnjem postupanju, povećanja odgovornosti i preventivnog djelovanja na smanjenju broja sudskih sporova, a time i manjih rashoda državnog proračuna. U travnju 2024. osnovana je Međuresorna radna skupina za provođenje dubinske analize uzroka sudskih sporova pokrenutih protiv državnih tijela Republike Hrvatske.
  Tijekom 2024. održavani su radni sastanci te je pripremljen Nacrt izvješća Međuresorne radne skupine o rezultatima dubinske analize uzroka sudskih sporova.
  U vrijeme obavljanja revizije (travanj 2025.) konačni prijedlog Nacrta izvješća Međuresorne radne skupine o rezultatima dubinske analize uzroka sudskih sporova nije dan na usvajanje Vladi RH jer se, prema obrazloženju Ministarstva financija, razmatra model centralizirane evidencije sudskih sporova zajedno s Ministarstvom pravosuđa, uprave i digitalne transformacije te je u planu organizacija sastanaka s predstavnicima Državnog odvjetništva u vezi s mogućnosti korištenja evidencija iz njihove nadležnosti. (redni broj 21.)

– U vezi s preporukom da se pri planiranju sredstava u državnom proračunu potrebnih za provedbu Programa povlaštenog financiranja po kreditnim programima HBOR-a, uz ostale parametre za planiranje sredstava uzima u obzir i iznos raspoloživih sredstava za subvencije u Fondu, Ministarstvo financija je obrazložilo kako je pri izradi Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2025. i projekcija za 2026. i 2027. u tijeku bila cjelovita analiza obavljanja poslova povlaštenog financiranja po kreditnim programima HBOR-a, koje HBOR obavlja u svoje ime i za račun Republike Hrvatske.

Slijedom navedenog, sredstva su planirana sukladno prijašnjim načinima doznake sredstava te će se kod izrade izmjena i dopuna Državnog proračuna za 2025. primijeniti nova metodologija koja uzima u obzir iznos raspoloživih sredstava na Računu/Fondu subvencija. (redni broj 22.)

– U vezi s preporukom da se radi točnosti iskazivanja podataka u godišnjim izvještajima o izvršenju državnog proračuna i radi ekonomičnijeg raspolaganja sredstvima državnog proračuna preispitaju odredbe Ugovora o nalogu za obavljanje poslova povlaštenog financiranja po kreditnim programima HBOR-a i utvrdi dinamika uplate sredstava u Fond subvencija u skladu s realnim potrebama, Ministarstvo financija je izvršilo analizu odredaba Ugovora o nalogu, a u vezi s njima i analizu tijeka poslovnih događaja te načina njihovog računovodstvenog evidentiranja. Tijekom 2024. temeljem analize tijeka poslovnih događaja, izvršene su korekcije knjiženja te je s HBOR-om dogovoren način računovodstvenog evidentiranja za sve buduće uplate Ministarstva financija u Fond subvencija. Nadalje, Vlada RH je na sjednici održanoj u travnju 2025. donijela Odluku o obavljanju poslova subvencioniranja po kreditnim programima koje Hrvatska banka za obnovu i razvitak obavlja u svoje ime i za račun Republike Hrvatske, a na temelju Programa povlaštenog financiranja po kreditnim programima HBOR-a. Odlukom je dana ovlast ministru financija za potpisivanje Ugovora o obavljanju poslova u provedbi navedenog Programa koji je potpisan u travnju 2025. Odredbama predmetnog Ugovora, između ostalog, utvrđene su obveze HBOR-a odnosno mjesečna dinamika dostave odobrenih Plasmana uz Subvenciju ili Nadoknadu troškova financiranja u prethodnom mjesecu, Zahtjeve za povlačenje sredstava te povrate, način uplate Ministarstva financija na Račun subvencije te isplate sredstava s Računa subvencija. (redni broj 23.)

– U vezi s preporukom Ministarstvu financija da poduzme aktivnosti kako bi se osiguralo da obrazloženje financijskog plana Ministarstva zdravstva sadrži prikaz izračuna planiranih sredstava za prijenos HZZO-u za financiranje obveza državnog proračuna koje proizlaze iz odredaba Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju i Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju, u cilju povećanja transparentnosti državnog proračuna, Ministarstvo financija je postupilo po preporuci Državnog ureda za reviziju te je u Uputi za izradu prijedloga državnog proračuna za razdoblje 2024. – 2026. ukazalo Ministarstvu zdravstva da je dužno pri izradi obrazloženja financijskog plana isto dopuniti prikazom izračuna planiranih sredstava za prijenos HZZO-u. Ministarstvo zdravstva je postupilo po Uputi Ministarstva financija te je u obrazloženju svog financijskog plana za razdoblje 2024. – 2026. navelo pokazatelje na kojima se zasniva izračun potrebnih sredstava za aktivnost Transfer proračunskih sredstava HZZO-u.

Međutim, s obzirom na to da HZZO do vremena obavljanja revizije (travanj 2025.) nije donio akt kojim se utvrđuju način i elementi za izračun prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja, i dalje nije moguće jasno utvrditi iznos stvarnog troška za pojedina prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja. (redni broj 24.)

– U vezi s preporukom Ministarstvu financija da poduzme aktivnosti prema Ministarstvu zdravstva kako bi se osiguralo da se u okviru posebne aktivnosti planiraju i izvršavaju sredstva HZZO-u za namjene koje ne proizlaze izravno iz odredaba Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju i Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju, Financijskim planom Ministarstva zdravstva za 2024. planirana su sredstva na novoj aktivnosti Dodatna sredstva za pokriće troškova zdravstvene zaštite, ali obrazloženje Financijskog plana Ministarstva zdravstva ne sadrži prikaz izračuna planiranih sredstava za navedenu aktivnost te nije razvidno za koje su namjene sredstva planirana. (redni broj 25.)

– U vezi s preporukom danom Ministarstvu financija da zajedno s HZZO-om, Ministarstvom zdravstva i bolničkim zdravstvenim ustanovama poduzme aktivnosti u cilju smanjenja obveza bolničkih zdravstvenih ustanova kako bi se osigurala financijska stabilnost zdravstvenog sustava, preporuka je djelomično provedena. Prema obrazloženju Ministarstva financija poduzimaju se aktivnosti na rješavanju međusobnih potraživanja i obveza između HZZO-a i bolničkih zdravstvenih ustanova koje proizlaze iz dodatno doznačenih sredstava za podmirenje dijela obveza bolničkih zdravstvenih ustanova prema dobavljačima lijekova, potrošnog i medicinskog materijala u razdoblju 2020. – 2022. (redni broj 26.)

Ministarstvo financija je i nadalje u obvezi postupati prema nalozima i preporukama Državnog ureda za reviziju, koji nisu u cijelosti provedeni.

1.2. *Ministarstvo financija u Očitovanju navodi da nema primjedbi na navedene statuse provedbe naloga i preporuka.*

POPIS TABLICA

Tablica broj 1:	Plan Računa prihoda i rashoda i Računa financiranja za 2024., s projekcijama proračuna za 2025. i 2026.	7
Tablica broj 2:	Izvršenje Državnog proračuna za 2024.	13
Tablica broj 3:	Prihodi Državnog proračuna za 2024.	14
Tablica broj 4:	Rashodi Državnog proračuna za 2024.	21
Tablica broj 5:	Troškovi sanacije štete od potresa prema izvorima financiranja od 2020. do 2024.	30
Tablica broj 6:	Račun financiranja za 2024.	33
Tablica broj 7:	Podaci o planiranim i ostvarenim pomoćima od međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU, prema izvorima financiranja, odnosno fondovima i programima za 2024.	46
Tablica broj 8:	Pomoći iz fondova EU za financijska razdoblja 2014. – 2020. i 2021. – 2027.	47
Tablica broj 9:	Prihodi od naknada za koncesije državnog proračuna u 2023. i 2024.	50
Tablica broj 10:	Prihodi od naknada za koncesije državnog proračuna u 2024. i 2025. prema vrstama koncesija	51
Tablica broj 11:	Provedba naloga i preporuka iz prošlih revizija	90

POPIS GRAFIKONA

Grafikon broj 1: Državni proračun te Izmjene i dopune Državnog proračuna za 2024. 11

Grafikon broj 2: Prihodi Državnog proračuna za 2023. i 2024. 16

Grafikon broj 3: Povećanje prihoda Državnog proračuna za 2024. u odnosu na 2023. 17

Grafikon broj 4: Udjel pojedinih vrsta prihoda u ukupnim prihodima Državnog proračuna za 2024., prema ekonomskoj klasifikaciji 17

Grafikon broj 5: Udjel prihoda u ukupnim prihodima Državnog proračuna za 2024., prema izvorima financiranja 20

Grafikon broj 6: Rashodi Državnog proračuna za 2023. i 2024. 23

Grafikon broj 7: Povećanje rashoda Državnog proračuna za 2024. u odnosu na 2023. 27

Grafikon broj 8: Udjel rashoda u ukupnim rashodima Državnog proračuna za 2024., prema ekonomskoj klasifikaciji 28

Grafikon broj 9: Udjel rashoda u ukupnim rashodima Državnog proračuna za 2024., prema funkcijskoj klasifikaciji
289

Grafikon broj 10: Rashodi Državnog proračuna za 2024., prema organizacijskoj klasifikaciji 29

Grafikon broj 11: Dug državnog proračuna od 2020. do 2024. 38

Grafikon broj 12: Dana državna jamstva te potraživanja za protestirana jamstva i obračunane zatezne kamate od 2020. do 2024. 39

Grafikon broj 13: Potraživanja za protestirana jamstva i obračunane zatezne kamate koncem 2024. 41

Grafikon broj 14: Povrati sredstava u državni proračun na ime potraživanja za protestirana jamstva, prema načinu namirenja, u razdoblju od 2020. do 2024. 42